

ภาวะความสุขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของผู้บริหาร
โรงงานอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร

นางสาวจิตราภรณ์ วัฒนศัพท์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

HAPPINESS AND RELATED FACTORS OF MANAGING DIRECTORS
IN MANUFACTURING IN BANGKOK

Miss Jittraporn Wattanasup

สถาบันวิทยบริการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science Program in Mental Health

Department of Psychiatry

Faculty of Medicine

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ภาวะความสุขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของผู้บริหาร

โรงงานอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวจิตราภรณ์ วัฒนศัพท์

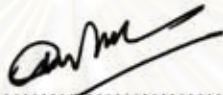
สาขาวิชา

สุขภาพจิต

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

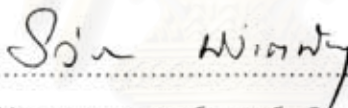
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงรัศมีน กัลยาศิริ

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะแพทยศาสตร์
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์อดิศร ภัทราดุลย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงรัศมีน กัลยาศิริ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงรัศมีน กัลยาศิริ)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์นายแพทย์ไพโรจน์ วัฒนศัพท์)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จิตราภรณ์ วัฒนศัพท์ : ภาวะความสุขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของผู้บริหารโรงงาน
อุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร. (HAPPINESS AND RELATED FACTORS OF
MANAGING DIRECTOR IN MANUFACTURING IN BANGKOK) อ.ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก : ผศ.พญ.รัศมน กัลยาศิริ, 111 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา
ภาวะความสุขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร
โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 431 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือแบบสอบถาม
ข้อมูลส่วนบุคคลและแบบประเมินภาวะสุขภาพจิต (Thai Mental Health Indicators (TMHI-
66)) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สถิติที่ใช้ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบไคสแควร์ และการวิเคราะห์สถิติถดถอยพหุ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ จำนวน
252 คน มีความสุขอยู่ในเกณฑ์เท่ากับคนปกติทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 58.5 เป็นผู้ที่มีความสุขต่ำกว่า
คนทั่วไป จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 41.3 และเป็นผู้ที่มีความสุขมากกว่าคนทั่วไป จำนวน
1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะความสุขได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา
รายได้ต่อเดือน ชั่วโมงการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อนำปัจจัยต่างๆ มา
ทำการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์สถิติถดถอยพหุ พบว่าปัจจัยที่สามารถทำนายภาวะความสุข
ของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา และชั่วโมง
การทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....จิตเวชศาสตร์.....ลายมือชื่อนิสิต.....จิตราภรณ์ วัฒนศัพท์.....
สาขาวิชา.....สุขภาพจิต.....ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์.....
ปีการศึกษา.....2551.....

4974904530 : MAJOR MENTAL HEALTH

KEYWORDS : HAPPINESS / MANAGING DIRECTORS

JITTRAPORN WATTANASUP : HAPPINESS AND RELATED FACTORS OF
MANAGING DIRECTORS IN MANUFACTURING IN BANGKOK. ADVISOR :
ASST.PROF.RASMON KALAYASIRI, M.D, 111 pp.

This research was a cross-sectional descriptive study with the objectives to study the happiness or mental health and related factors of managing directors in Bangkok. Four hundred thirty-one managing directors completed demographic questionnaire and Thai Mental Health Indicators 66 (TMHI-66). The data were analyzed by using SPSS Program including percentage, mean, standard deviation, chi-square test and multiple logistic regression analysis.

The study found that 252 managing directors (58.5%) had TMHI-66 scores in the fair level (122-142 scores), 178 of those (41.3%) had poor level of the scores (<122 scores) and 1 managing directors (2.0%) had good level (143 – 198 scores). Factors related to mental health were sex, age, education, salary and hours of work per day which were statistically significant related to happiness of managing directors at $p < 0.05$. The factors significantly predicted happiness after performing multiple logistic regression analysis were sex, age, education and hours of work per day at the 0.05 level.

Department : Psychiatry Student's Signature : Jittraporn Wattanasup
Field of Study : Mental Health Advisor's Signature : R. R. R.
Academic Year : 2008

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความสามารถจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิง รัศมน กัลยาศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อคิดเห็น ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนช่วยตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงวิวรรธ นินวาทพันธุ์ และอาจารย์ นายแพทย์ปราวการ ถมยางกูร ที่ให้เกียรติมาเป็นประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้ง ให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขส่วนบกพร่อง เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ คุณเฉลิมเกียรติ วงศ์ยะรา ที่ให้คำปรึกษาทางสถิติ และคำแนะนำในการทำ วิจัย ตลอดจนให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และสมาชิกในครอบครัวทุกท่านที่ได้ให้การ สนับสนุนให้การวิจัยสำเร็จไปได้ด้วยดี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามของการวิจัย.....	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
สมมติฐานของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	2
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	3
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	3
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
วิธีดำเนินการวิจัย.....	5
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดและทฤษฎี.....	6
2.1 ความสุข.....	6
2.1.1 ความหมายของความสุข.....	7
2.1.2 แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานเกี่ยวกับความสุขในด้านจิตวิทยา ปรัชญา และสังคมศาสตร์.....	8

	หน้า
2.1.3 แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานเกี่ยวกับความสุขในด้านชีวิตวิทยา.....	15
2.2 ผู้บริหาร.....	22
2.2.1 ความหมายและความสำคัญของผู้บริหาร.....	23
2.2.2 การบริหารจัดการ.....	24
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	36
ประชากร.....	36
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป.....	41
4.2 การวิเคราะห์ระดับความสุขของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรม.....	48
4.3 การประเมินคะแนนจากแบบประเมินภาวะสุขภาพจิต.....	67
4.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับระดับภาวะความสุข ของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร.....	68
4.5 การใช้การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ที่พบว่ามีความสำคัญทางสถิติจากข้อ 4.4 กับระดับความสุข.....	79
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	81
สรุปผลการวิจัย.....	81
อภิปรายผลการวิจัย.....	83
ข้อเสนอแนะ.....	87
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	87
รายการอ้างอิง.....	88
ภาคผนวก.....	92
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	102

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลทั่วไป.....	41
2	แสดงร้อยละของผู้บริหารจำแนกตามความถี่ในการตอบแบบประเมินภาวะ สุขภาพจิต (TMHI-66).....	48
3	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่ม ตัวอย่างจำแนกระดับคะแนนจากแบบประเมินภาวะสุขภาพจิต.....	67
4	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขกับเพศของผู้บริหารโรงงาน อุตสาหกรรม.....	68
5	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขกับอายุของผู้บริหารโรงงาน อุตสาหกรรม.....	69
6	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขกับศาสนาของผู้บริหารโรงงาน อุตสาหกรรม.....	70
7	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขกับระดับการศึกษาของผู้บริหารโรงงาน อุตสาหกรรม.....	71
8	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขกับสถานภาพสมรสของผู้บริหาร โรงงานอุตสาหกรรม.....	72
9	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขกับรายได้ต่อเดือนของผู้บริหารโรงงาน อุตสาหกรรม.....	73
10	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขกับสถานะรายได้ของผู้บริหารโรงงาน อุตสาหกรรม.....	74
11	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขกับลักษณะครอบครัวของผู้บริหาร โรงงานอุตสาหกรรม.....	75
12	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขกับการใช้ยาหรือสารเสพติดของ ผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรม.....	76
13	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขกับโรคประจำตัวของผู้บริหารโรงงาน อุตสาหกรรม.....	77

ตารางที่	หน้า
14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขกับการออกกำลังกายของผู้บริหาร โรงงานอุตสาหกรรม.....	78
15 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขกับชั่วโมงการปฏิบัติงานต่อวันของ ผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรม.....	79
16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่พบว่ามีความสำคัญทางสถิติกับระดับความสุข	80

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แสดงส่วนต่างๆ ของสมอง ในภาคตัดตามยาว.....	16
2	แสดงสมองส่วน limbic system.....	17
3	แสดงสูตรโครงสร้างของโดปามีน (dopamine).....	19
4	แสดงสูตรโครงสร้างของนอร์อีพิเนฟริน (norepinephrine).....	20
5	แสดงโครงสร้างของเอนดอร์ฟิน (endorphine).....	20
6	แสดงสูตรโครงสร้างของโปรเจสเตอโรน (progesterone).....	21
7	แสดงสูตรโครงสร้างของเทสโทสเตอโรน (testosterone).....	22

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีต่างๆ มีความเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะความเจริญก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรมต่างๆ เช่น อุตสาหกรรมด้านการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมทางการเกษตร อุตสาหกรรมทางด้านการเครื่องจักรกล อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ประเทศไทยซึ่งถือได้ว่าเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาและมีความเจริญทางด้านอุตสาหกรรมอีกประเทศหนึ่ง ซึ่งอุตสาหกรรมต่างๆ ในประเทศไทยมีความหลากหลายของอุตสาหกรรมในแต่ละประเภทโดยขึ้นอยู่กับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเหล่านั้น

เมื่อกล่าวถึงผู้ประกอบการก็จะมองไปถึงผู้บริหารหรือเจ้าของอุตสาหกรรมเหล่านั้น ซึ่งจะต้องเป็นผู้บริหารจัดการในทุกๆ เรื่องของการประกอบกิจการเพื่อให้เกิดความอยู่รอดของธุรกิจที่ประกอบการนั้นๆ ทำให้ผู้ประกอบการต้องมีบทบาทในการบริหารจัดการธุรกิจของตนเองมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อสุขภาพจิตในด้านต่างๆ เช่นความเครียด ความวิตกกังวล ในธุรกิจของตนเองที่จะต้องประกอบกิจการเหล่านั้นให้อยู่รอดต่อไปในอนาคต หากแต่ว่าผู้ประกอบการของธุรกิจมีแต่ความเครียด ความวิตกกังวลต่างๆ ก็ส่งผลให้การประกอบการเหล่านั้นเกิดปัญหาขึ้นได้ แต่ยังไม่มีการศึกษาในเรื่องความสุขของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมว่าเป็นอย่างไรในขณะที่กำลังบริหารจัดการกับธุรกิจของตนเองหรือที่ได้รับมอบหมาย

ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้ทำการวิจัยมีความสนใจในภาวะความสุขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมในกรุงเทพมหานคร ว่ามีภาวะความสุขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องอะไรบ้างที่ส่งผลให้ผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมนั้นสามารถบริหารจัดการธุรกิจของตนเองได้อยู่รอดและมีความมั่นคง ความรู้สึกเป็นสุข จะทำใ้บุคคลมีสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลอื่นรู้จักยอมรับบุคคลอื่นเห็นคุณค่าในตนเองและมีความเคารพในตนเองสูง มองโลกในแง่ดี มองตนเองและผู้อื่นด้านบวก มีความเชื่อในอำนาจภายในตน ไม่มีความขัดแย้งภายในตน มีความมั่นใจในตนเอง มีความรู้สึกผ่อนคลาย และสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ อันเป็นภาวะตรงกันข้ามกับบุคคลที่ไม่มีความสุข ซึ่งจะมีความรู้สึกทางลบ เช่น ความรู้สึกซึมเศร้าความวิตกกังวล ไม่ยอมรับตนเองรู้สึกว่าตนเองไม่มีคุณค่า ครุ่นคิดถึงแต่เหตุการณ์ร้ายๆ ที่ผ่านมา การมีความสุขจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งของผู้บริหาร เพื่อให้การดำเนินไปของการบริหารจัดการโรงงานอุตสาหกรรมเป็นไปอย่างราบรื่น ทำให้กิจการมั่นคงและส่งผลต่อเศรษฐกิจของประเทศต่อไปในอนาคต

คำถามของการวิจัย

1. ภาวะความสุขของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมเป็นอย่างไร
2. ปัจจัยใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับภาวะความสุขของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะความสุขของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะความสุขของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรม

สมมติฐานของการวิจัย

ไม่มี

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นศึกษาภาวะความสุขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานครโดย

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร
2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

2.1 ตัวแปรอิสระ (independence variable)

คือปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะความสุขของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรม อันได้แก่ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านการทำงาน และปัจจัยทางด้านสุขภาพ

2.2 ตัวแปรตาม (dependence variable)

คือภาวะความสุขของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรม ที่วัดได้จากแบบประเมินภาวะสุขภาพจิต (Thai Mental Health Indicators (TMHI-66)) แบ่งเป็น

2.2.1 มีความสุขดีกว่าคนทั่วไป (good)

2.2.2 มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป (fair)

2.2.3 มีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป (poor)

ข้อตกลงเบื้องต้น

คำตอบที่ได้จากแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป (ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านทำงาน และ ปัจจัยทางด้านสุขภาพ) และแบบประเมินภาวะสุขภาพจิต (Thai Mental Health Indicators (TMHI-66)) ถือว่าเป็นความรู้สึกที่แท้จริงและเชื่อถือได้ตรงตามสภาพความเป็นจริงของข้อมูล

ข้อจำกัดของการวิจัย

เนื่องจากการศึกษาวิจัยทำในระยะเวลาจำกัดและเป็นการศึกษาเฉพาะในเขต กรุงเทพมหานครเท่านั้น จึงไม่สามารถเป็นตัวแทนของประชากรทั้งประเทศได้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

- ภาวะความสุข หมายถึง สภาพชีวิตที่เป็นสุข อันเป็นผลจากการมีความสามารถในการจัดการปัญหาในการดำเนินชีวิตมีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี โดยครอบคลุมถึงความดีงามภายในจิตใจภายใต้สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งวัดได้จากแบบประเมินภาวะสุขภาพจิต (Thai Mental Health Indicators (TMHI-66)) ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมทั้งในมุมมองของพุทธศาสนา นักวิชาการ และประชาชนทั่วไป พบว่าความสุขและสุขภาพจิตเป็นเรื่องเดียวกันในบริบทสังคมไทย [1] โดยภาวะความสุขซึ่งวัดได้จาก TMHI-66 แบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

คะแนน 143 – 198	คะแนน	หมายถึง มีความสุขมากกว่าคนทั่วไป (good)
คะแนน 122 – 142	คะแนน	หมายถึง มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป (fair)
คะแนน 121	คะแนนหรือน้อยกว่า	หมายถึง มีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป (poor)

- ผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรม หมายถึง ผู้ดูแลกิจการหรือผู้จัดการโรงงานอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ในที่นี้คือผู้ที่ทำการบริหารจัดการทุกๆด้านในโรงงานอุตสาหกรรมจริงๆ ซึ่งมีบทบาทมีชื่อเป็นเพียงเจ้าของแต่ไม่ได้ทำหน้าที่บริหารใดๆเลย หรือจ้างผู้อื่นมาทำหน้าที่บริหารงานแทน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับภาวะความสุขของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมไปใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสุขสำหรับผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อ

คุณภาพชีวิตที่ดีต่อไปในอนาคต

2. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยผลของภาวะความสุขในผู้บริหารโรงงาน
อุตสาหกรรมต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารโดยศึกษาจากหนังสือ วารสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ รายงานการประชุม เอกสารราชการและเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและอังกฤษ
2. ทำหนังสือแนะนำตัวจากภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการทำวิจัยถึงผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรม
3. ผู้วิจัยทำหนังสือแนะนำตัวเข้าพบผู้บริหาร เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยและขออนุญาตดำเนินการเก็บข้อมูล ภายหลังได้รับอนุมัติแล้วผู้วิจัยเข้าพบผู้บริหารหรือเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยและขออนุญาตดำเนินการเก็บข้อมูล
4. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
5. นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติต่อไป

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ลำดับขั้นตอนการเสนอผลการวิจัยดังนี้

บทที่ 1 ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา คำถามของการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น ข้อจำกัดของการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ กรอบแนวคิดในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 ประกอบด้วย เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ความหมายของความสุข แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานเกี่ยวกับความสุขในด้านจิตวิทยา ปรัชญา และสังคมศาสตร์ แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานเกี่ยวกับความสุขในด้านชีววิทยา ความหมายและความสำคัญของผู้บริหาร การบริหารจัดการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 ประกอบด้วย วิธีดำเนินการวิจัย ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ประกอบด้วย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ภาคผนวก ประกอบด้วย ข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัย ใบยินยอมในการทำวิจัยในมนุษย์ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป เป็นแบบประเมินภาวะสุขภาพจิต (TMHI – 66) และประวัติของผู้ทำวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎี

แนวคิดและทฤษฎีในการศึกษาภาวะความสุขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาสาระสำคัญและนำเสนอ ดังนี้

2.1 ความสุข

2.1.1 ความหมายของความสุข

2.1.2 แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานเกี่ยวกับความสุขในด้านจิตวิทยา ปรัชญา และสังคมศาสตร์

- 1) แนวคิดเกี่ยวกับความสุข
- 2) ขอบเขตของความสุข
- 3) องค์ประกอบของความสุข

2.1.3 แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานเกี่ยวกับความสุขในด้านชีววิทยา

2.2 ผู้บริหาร

2.2.1 ความหมายและความสำคัญของผู้บริหาร

- 1) ความหมายของผู้บริหาร
- 2) ความสำคัญของผู้บริหาร

2.2.2 การบริหารจัดการ

- 1) ความหมายการบริหารจัดการ
- 2) บทบาทของผู้บริหาร
- 3) สมรรถนะในบทบาทการบริหารจัดการ
- 4) แนวคิดสมรรถนะในบทบาทด้านบริหารจัดการของผู้บริหาร

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความสุข (happiness)

Glatzer [2] กล่าวว่า “คนเราส่วนใหญ่มักจะคิดถึงเรื่องความสุขและดูเหมือนว่าทุกๆ คน ทำทุกอย่างในชีวิตเพื่อที่จะได้สร้างความสุขให้กับตัวเอง เพราะความสุขเป็นสิ่งที่มีความแปลกในตัวของมันเอง” มุมมองของ “ความสุข” จึงอธิบายในศาสตร์หลายแขนง ซึ่งคำอธิบายก็จะมี ความแตกต่างกันไปตามศาสตร์นั้นๆ ดังนี้

1. นักจิตวิทยา มองว่าความสุขเป็นคุณลักษณะทางบุคลิกภาพ
2. นักชีววิทยา มองว่าความสุขเป็นผลมาจากการทำงานของสารเคมีในร่างกาย
3. นักปรัชญา มองว่าความสุขเป็นเรื่องเกี่ยวกับศีลธรรม
4. นักสังคมศาสตร์ มองว่าความสุขเป็นเรื่องเกี่ยวกับสภาวะทางสังคม ความสุขเป็นเรื่องของบุคคลหรือจะเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าเป็นปรากฏการณ์ทางจิตใจของแต่ละคนก็ได้ ซึ่งนักสังคมศาสตร์มองว่าความสุขของแต่ละบุคคลเป็นรากฐานของสังคม

อย่างไรก็ตาม การอธิบายในเรื่องของความสุขย่อมต้องใช้มุมมองจากหลายๆ ศาสตร์มาผสมกัน จึงจะสามารถศึกษาและอธิบายความสุขได้อย่างสมบูรณ์

ปัจจุบันการศึกษาในเรื่องราวความสุขมีความก้าวหน้ามากกว่าศตวรรษที่ผ่านมา เนื่องจากมีการนำเอาระเบียบวิธีวิจัยและการใช้สถิติเข้ามาวัดและประเมินผลที่ได้จากการศึกษาทดลอง ทำให้การอธิบายกระบวนการ และความรู้ที่เกี่ยวกับความสุข มีความชัดเจน ถูกต้อง และเป็นรูปธรรมมากขึ้น

2.1.1 ความหมายของความสุข

Aristotle (อ้างใน ดวงพร หิรัญรัตน์) [3] ให้ความหมายว่า “ความสุขเป็นความดีอย่างสมบูรณ์แบบ เป็นความดีสูงสุด (supreme good) มนุษย์เราทำทุกสิ่งก็เพื่อสิ่งสุดท้ายสิ่งนี้ คือความสุขและความสุขก็คือกิจกรรมของจิตที่สอดคล้องกับความดีงาม เป็นความรู้สึกที่ดี เรียกว่าสภาวะ (well being)”

Waterman [4] กล่าวว่านักจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมมองว่า “ความสุขเป็นทั้งผลและตัวเร่งความงอกงามทางจิตใจ (growth) กล่าวคือ ความสุขเป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยการให้บุคคลได้ตระหนักในตน และมีชีวิตอย่างสอดคล้องกับตนที่แท้ (daimon or true self)”

Brenner (อ้างถึง ดวงพร หิรัญรัตน์) [3] ในนิยามว่า “ความสุข คือ การประเมินทั้งหมดของคุณภาพชีวิตที่สอดคล้องกับเกณฑ์ที่เราเลือกเอง”

Marcus Aurelius (อ้างใน ดวงพร หิรัญรัตน์) [3] กล่าวว่า “เมื่อบุคคลบอกว่ามีความสุขนั้น หมายความว่า เขามีชีวิตที่มีความสุข ชีวิตในที่นี้หมายถึง ตัวเขาทั้งหมดในขณะนั้นที่มีความสุข”

Bradburn (อ้างใน ดวงพร หิรัญรัตน์) [3] ให้คำนิยามว่า “ความสุขเป็นผลของความรู้สึกทางบวก และการไม่มีความรู้สึกทางลบนั้น คือบุคคลมีความรู้สึกที่ดีมากตลอดช่วงชีวิต บุคคลมีแนวโน้มที่จะมีอารมณ์เช่นนั้น เป็นการเน้นอารมณ์ที่เป็นสุข ซึ่งในความหมายนี้เป็นความหมายที่ใกล้เคียงกับความหมายที่ใช้พูดคุยกันในชีวิตประจำวัน”

Argyle & Martin [5] ให้ความหมายของความสุว่า “เป็นการประเมินของบุคคลในขณะนั้นว่ามีความพึงพอใจในชีวิต มีความรู้สึกทางบวก เช่น มีความเบิกบานใจ มีความยินดี มีอารมณ์ดีและการไม่มีความรู้สึกทางลบในขณะนั้น เช่น ความซึมเศร้าและความวิตกกังวล”

Glatzer [2] กล่าวว่า “ความสุขเป็นเรื่องเกี่ยวกับปรัชญาที่ไม่ที่สิ้นสุดบวกกับด้านสังคมศาสตร์ เป็นเรื่องของสุขภาวะเชิงอัตวิสัย (subjective well-being) และคุณภาพชีวิต (quality of life)”

ดวงพร หิรัญรัตน์ [3] นิยามความสุว่า “การประเมินความรู้สึกภายในของบุคคลแต่ละคน อันเป็นการประเมินทั้งหมดของชีวิตอันเป็นส่วนที่น่าพอใจ นั้นหมายถึงประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน ตามแนวคิดของ Argyle & Martin กล่าวคือ 1. ความพึงพอใจในชีวิต 2. ระดับของอารมณ์ทางบวก หรือความเบิกบานใจ 3. ระดับของอารมณ์ทางลบในขณะนั้น เช่น ความซึมเศร้าและความวิตกกังวล”

โดยสรุปแล้วอาจกล่าวได้ว่า ความสุเป็นสิ่งที่นำไปสู่การมีสุขภาวะ (well-being) และการมีคุณภาพชีวิต (quality of life) ที่ดี เป็นความปรารถนาสูงสุดของมนุษย์ ซึ่งความสุนั้นประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 3 ด้านคือ 1. ความพึงพอใจในชีวิต 2. ระดับของอารมณ์ทางบวก หรือความเบิกบานใจ 3. ระดับของอารมณ์ทางลบในขณะนั้น เช่น ความซึมเศร้าและความวิตกกังวล

2.1.2 แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานเกี่ยวกับความสุในด้านจิตวิทยา ปรัชญา และสังคมศาสตร์

1) แนวคิดเกี่ยวกับความสุ (happiness)

Aristotle [6][7] กล่าวว่า “ความสุเป็นสถานที่ที่วิเศษมันไม่ได้เป็นเพียงแค่สิ่งสุดท้ายแต่เป็นสิ่งที่สุดท้ายที่สมบูรณ์แบบ การที่มนุษย์พยายามทำสิ่งที่ดีให้กับตนเองนั้นก็เพราะทำเพื่อเกียรติยศ ชื่อเสียง ความปรารถนา เหตุผล หรือเพื่อคุณธรรมและความดีงาม แต่สิ่งเหล่านี้หาเป็นดีสิ่งสุดท้ายไม่ เพราะจริงๆ แล้วทุกๆ สิ่งที่มนุษย์มุ่งเข้ามาทั้งหมดก็เพื่อความสุนั่นเองและเป็นแรงจูงใจสุดท้าย (final end) ของการกระทำของมนุษย์ เป็นความดีสูงสุด (highest good) หรือเป็นดีสิ่งสุดท้าย (final good) ความสุเป็นสิ่งที่คนทั่วไปยึดถือร่วมกันว่าเป็นจุดหมายสูงสุดของชีวิต มนุษย์ทุกคนต่างทำทุกสิ่งเพื่อความสุด้วยเหตุที่ว่าความสุเป็นวิถีสำหรับจุดหมายในตัวของมันเองไม่ได้ เป็นวิถีไปสู่สิ่งใดอีกแล้ว” นอกจากนี้ John Stuart Mill [3] ยังกล่าวว่า “ในความเป็นจริงแล้วไม่มีอะไรเป็นสิ่งที่น่าปรารถนา นอกจากความสุ”

Plato [6] มีความเห็นคล้ายกับ Aristotle ว่า “มนุษย์ทุกคนมีจุดมุ่งหมายสูงสุดของชีวิตคือความสุ เราทุกคนจะรู้สึกมีความสุข หากเต็มไปดด้วยสิ่งดีๆ ในชีวิตและความสุเป็นวิถีของ

จุดหมายในตัวของมันเอง ไม่ได้เป็นวิถีไปสู่สิ่งใดอีก” นอกจากนี้ Socrates เห็นด้วยว่า “ไม่ต้องถามว่าทำไมมนุษย์ถึงต้องการความสุขเพราะคำตอบมีอยู่ในตอนสุดท้ายของการกระทำทุกสิ่งทุกอย่าง” นอกจากนี้ Plato ยังมีความเห็นว่า “ถึงทุกคนจะทำทุกอย่างเพื่อความสุขแต่การกระทำเพื่อไปสู่ความสุขของแต่ละบุคคลก็มีความแตกต่างกัน บางคนกล่าวว่าสิ่งที่ดีที่เขาต้องการคือเงิน บางคนกล่าวว่า สิ่งที่ดีที่สุดที่ต้องการคือการศึกษาหรือแนวคิดด้านปรัชญา เป็นต้น หนทางที่นำไปสู่ความสุข จึงแตกต่างกันแต่สิ่งสำคัญของความสุขคือการมีคุณธรรมและความดีหากไม่มีสองสิ่งนี้ย่อมถือว่าไม่ใช่ความสุขและสิ่งสำคัญของการนำไปสู่คุณธรรมและความดีคือปัญญา (wisdom)

สาเหตุเพราะความสุข เป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องการและแสวงหาและเป็นสิ่งที่มีคุณค่าในตัวเอง ทำให้มีการศึกษาวิจัยทางด้านนี้เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ซึ่งการศึกษาเกี่ยวกับความสุขในปัจจุบันนี้นั้นก็มักเป็นการศึกษาเพื่อหาคำตอบว่าทำอย่างไรมนุษย์จึงจะสามารถดำเนินชีวิตของตนไปในทิศทางที่เป็นบวกได้ ทั้งในด้านอารมณ์และความคิด

ในปัจจุบันได้มีการนำเอาความสุขมาเป็นเป้าหมายสูงสุดในนโยบายทางสังคม โดยถือว่าความสุขของประชากรเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของนโยบายทางสังคม ตั้งแต่ปี 1973 เริ่มมีการศึกษาเกี่ยวกับความสุขมากขึ้นและมีงานวิจัยมากมายที่เกี่ยวกับความเข้าใจในเรื่องความสุข Fordyce และ Psychological Abstracts.International เริ่มนำคำว่าความสุขมาอยู่ในสารบัญชในปี 1974 Social Indicators Abstract มีบทความเป็นจำนวนมากที่เกี่ยวกับความสุขและในปัจจุบันเรายอมรับกันว่า ความสุขเป็นสิ่งที่สามารถวัดได้ สามารถหาค่าความเที่ยงและความตรงได้ [3]

การศึกษาเกี่ยวกับความสุขนั้นมีรากฐานมาจากการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งมีรูปแบบในการประเมินที่กว้างและไม่ละเอียด แต่ในปัจจุบันการศึกษาในเรื่องความสุขมีความก้าวหน้ามากกว่าศตวรรษที่ผ่านมา เนื่องจากมีการพัฒนาให้มีการประเมินเกี่ยวกับความสุขที่มีความละเอียดมากขึ้น ใช้ข้อคำถามมากขึ้น มีการนำเอาระเบียบวิธีวิจัยและการใช้สถิติเข้ามาวัดและประเมินผลที่ได้จากการศึกษาทดลอง [2] ทำให้การอธิบายกระบวนการและความรู้ที่เกี่ยวข้องกับความสุข มีความชัดเจน ถูกต้องและเป็นรูปธรรมมากขึ้น จึงกล่าวได้ว่ารูปแบบการประเมินนั้นเปลี่ยนแปลงไปแต่สิ่งที่ได้เปลี่ยนแปลงก็คือวิธีการประเมินที่ใช้วิธีให้ผู้ตอบประเมินโดยการรายงานตนเอง (self-report assessment) ซึ่งเป็นวิธีการที่เป็นที่ยอมรับและใช้กันมากที่สุดโดยนักวิจัยที่ศึกษาทางด้านนี้และแบบวัดที่ใช้การประเมินด้วยวิธีนี้ ซึ่งเป็นการใช้กันอย่างกว้างขวางและเป็นที่ยอมรับกันอย่างมากในสมัยแรกๆ ก็คือ มาตราวัดความสมดุลทางอารมณ์ของ Bradburn ที่ชื่อ Affect Balance Scale ปี ค.ศ. 1969 ซึ่งวัดอารมณ์ 2 ด้านแบบแยกจากกันคือ อารมณ์ทางบวกและอารมณ์ทางลบ ตัวอย่างคำถาม เช่นเมื่อ 2-3 สัปดาห์ที่ผ่านมา ท่านมีประสบการณ์ความรู้สึกต่อไปนี้หรือไม่และมีคำตอบที่บ่งบอกถึงความรู้สึก 10 คำตอบ เช่น “ซึมเศร้าหรือมีความสุขมาก”

และ “มีความสุขที่สุดในโลก” เป็นต้น แต่แบบวัดนี้ก็มีความอ่อนคือ มีข้อคำถามน้อยเกินไป แต่อย่างไรก็ตาม ก็จัดได้ว่าเป็นแบบวัดแรกที่มีการประเมินอารมณ์ทางบวกและอารมณ์ทางลบในระยะยาว หลังจากนั้นก็มีการสร้างแบบวัดโดยออกแบบให้มีช่วงของคำตอบที่ละเอียดขึ้น เช่น Andrews and Withey (1976) สร้างแบบวัดที่มีชื่อคือ D-T Scale เป็นแบบวัดที่ครอบคลุมองค์ประกอบของความสุขทั้งทางด้านความคิด (cognitive) และอารมณ์ (affective) และได้รายงานไว้ว่าคุณภาพของเครื่องมือ มีค่าความเที่ยงอยู่ในระดับสูง ตัวอย่างข้อคำถาม เช่น “ท่านรู้สึกว่าคุณภาพของเครื่องมือ มีค่าความเที่ยงอยู่ในระดับสูง ตัวอย่างข้อคำถาม เช่น “ท่านรู้สึกว่าคุณภาพของเครื่องมือโดยส่วนรวมเป็นอย่างไร” คำตอบแบ่งออกเป็น 7 ช่วง ตั้งแต่ดีมากจนถึงแย่มาก นอกจากนี้แล้วก็ยังมีแบบวัดอีกเป็นจำนวนมากที่นักวิจัยศึกษาและพัฒนาขึ้นมาเพื่อที่จะวัดตัวแปรความสุขนี้ให้ครอบคลุมและเชื่อถือได้มากที่สุด ดังนั้นแบบวัดต่างๆ ที่ถูกสร้างขึ้นมาก็จะต้องให้มีความสอดคล้องกับค่านิยมความสุขที่มีนิยามแตกต่างกันไป และในท้ายที่สุดก็เพื่อที่จะหาจุดดีจุดด้อยของค่านิยมและแบบวัดนั้นๆ เพื่อที่จะได้มีพัฒนาต่อไป [3]

2) ขอบเขตของความสุข

จากค่านิยมความสุขในข้างต้นที่กล่าวมาสรุปได้ว่าความสุขมีขอบเขต ดังนี้[3]

1. เป็นการประเมินเชิงอัตวิสัย (subjective) กล่าวคือเป็นการประเมินประสบการณ์ภายในของแต่ละบุคคล
2. Diener กล่าวว่า “ความสุขไม่ใช่แต่เพียงว่าการปราศจากอารมณ์หรือความรู้สึกทางลบเท่านั้นแต่ยังหมายรวมถึงการมีอารมณ์หรือความรู้สึกทางบวกด้วย” ดังที่ Bradburn ให้ความหมายว่า “ความสุขเป็นผลของความรู้สึกทางบวกและการไม่มีความรู้สึกทางลบ”
3. Diener กล่าวว่า “ความสุขเป็นการประเมินโดยรวมมากกว่าการประเมินเฉพาะองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งของชีวิตเท่านั้น”

3) องค์ประกอบของความสุข

ในการประเมินความสุขของผู้ถูกประเมินจากการศึกษาพบว่าบุคคลจะทำการประเมินความสุขจาก 2 องค์ประกอบดังต่อไปนี้ [3]

- 3.1) องค์ประกอบทางความคิด (cognitive components)
- 3.2) องค์ประกอบทางอารมณ์ (affective components)

องค์ประกอบทางความคิด (cognitive components) เป็นการประเมินความสุขโดยการใช้ความคิดในการตัดสินใจหรือประเมินในรูปของความพึงพอใจในชีวิต ซึ่งเป็นการประเมินแบบสรุปรวมของบุคคล (global assessment) ทั้งเหตุการณ์ในชีวิต กิจกรรม และ

สภาพแวดล้อม แล้วตัดสินใจว่ามีความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ องค์ประกอบทางอารมณ์ (affective components) เป็นการประเมินความสุขโดยใช้ประสบการณ์ทางความรู้สึก คือการประเมินความสุขในแง่ของอารมณ์ทางบวกและอารมณ์ทางลบ กล่าวคือ ในสถานการณ์แต่ละสถานการณ์ บุคคลจะมีปฏิกิริยาทางอารมณ์ ความรู้สึกตอบสนองออกมาอย่างไร

โดยสรุป ความสุขนั้นเป็นการประกอบกันของการประเมินชีวิตของบุคคล อันประกอบด้วย การตัดสินใจทางความคิดในแง่ของความพึงพอใจโดยรวมและการประเมินทางอารมณ์ที่มีการถ่วงดุลกันระหว่างอารมณ์ทางบวกและอารมณ์ทางลบ ซึ่งเป็นอารมณ์ที่เกิดขึ้นในลักษณะที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ โดยขึ้นอยู่กับสถานการณ์แต่ละสถานการณ์ที่เข้ามาสู่การรับรู้และนำสู่การประเมินเป็นความสุขแบบช่วงเวลา (long term)

ความสุখনั้น เป็นการประเมินโดยใช้โครงสร้างทางความคิดประกอบกับโครงสร้างทางอารมณ์ โดยการใช้โครงสร้างทั้งสองประการนี้ก็คือการประเมินออกมาในรูปของความพึงพอใจ อารมณ์ทางบวกและอารมณ์ทางลบ ซึ่งเป็นองค์ประกอบ 3 ประการของการประเมินความสุข ดังคำนิยามความสุขในการวิจัยครั้งนี้ ตามคำนิยามของ Argyle ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้ [3]

1. ความพึงพอใจในชีวิต (life satisfaction)

องค์ประกอบที่สำคัญขององค์ประกอบหนึ่งของความสุขก็คือ ความพึงพอใจในชีวิต Diener ได้ระบุว่า “ความพึงพอใจในชีวิตมีลักษณะเป็นการพิจารณาตัดสินใจทางความคิด ซึ่งเป็นการคิดพิจารณาตัดสินใจถึงชีวิตของตนเองและจากการที่ได้เขียนถึงเรื่องความพึงพอใจในชีวิต ได้สรุปว่า ความพึงพอใจในชีวิตโดยทั่วไปมักจะถูกศึกษาโดยแบ่งเป็นแง่มุมต่างๆ เช่น ความพึงพอใจในการทำงาน ความพึงพอใจในชีวิตสมรส ความพึงพอใจมักจะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรทำนายในหลายๆ เรื่อง”

ความพึงพอใจในชีวิต หมายถึง การประเมินคุณภาพชีวิตของบุคคลตามมาตรฐานที่ตนเองเป็นผู้กำหนดและดูเหมือนจะเป็นการเปรียบเทียบการรับรู้สิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปในชีวิตของบุคคลกับการกำหนดมาตรฐานโดยตนเองหรือตนเองเป็นผู้ตั้งมาตรฐานและถ้าระดับที่ได้รับเป็นไปตามมาตรฐานที่ตนได้ตั้งไว้ บุคคลผู้นั้นจะมีการรายงานความพึงพอใจในชีวิตสูง ดังนั้นความพึงพอใจในชีวิต จึงเป็นการรับรู้ถึงการพิจารณาตัดสินใจด้วยองค์ประกอบทางความคิดในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของแต่ละบุคคล อันเป็นไปตามมาตรฐานที่ตนได้ตั้งไว้

Diener ได้อ้างถึงงานของ Campbell , Converse และ Rodger ว่า “ความพึงพอใจเป็นองค์ประกอบทางความคิดเช่นการรับรู้ความไม่สอดคล้องระหว่างความปรารถนา (aspiration) และความสำเร็จ (achievement) บุคคลจะมีรายงานการพึงพอใจต่ำ อย่างไรก็ตามในแต่ละบุคคลก็มีการให้น้ำหนักองค์ประกอบที่แตกต่าง เพราะคนแต่ละคนมีมาตรฐานของการมีชีวิตที่ดีแตกต่างกันไป เช่น มาตรฐานความสำเร็จนาย ก. แตกต่างจากมาตรฐานความสำเร็จของนาย ข. ดังนั้นจึง

เป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องประเมินถึงการตัดสินใจในแง่มุมมองต่างๆ ของชีวิตบุคคลโดยรวมมากกว่าจะตัดสินใจแง่เฉพาะแง่มุมมองหนึ่ง”

2. อารมณ์ทางบวก

ระดับของอารมณ์ทางบวกเป็นความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ทางบวกและทางลบ ซึ่งอารมณ์ทั้งสองชนิดนี้เป็นองค์ประกอบทางด้านอารมณ์ที่มีความเป็นอิสระจากกันเพราะเป็นไปได้ที่บุคคลจะมีอารมณ์ทางบวกและอารมณ์ทางลบสองอย่างในเวลาเดียวกัน (Argyle) ยิ่งบุคคลมีความรู้สึกทางบวกในขณะนั้นมาก เขาก็จะมีความรู้สึกทางลบลดน้อยลงในเวลาเดียวกัน (Bradburn) [3]

จากการศึกษา Watson [8] และคณะ พบว่า “ความสัมพันธ์ของอารมณ์ทางบวกและพฤติกรรมที่แสดงออกไม่มีความเกี่ยวข้องกับอารมณ์ทางลบเพราะการที่บุคคลมีความสุขเมื่อได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นถือเป็นลักษณะเฉพาะของอารมณ์ทางบวกซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับอารมณ์ทางลบน้อยมาก”

ความรู้สึกทางบวกนี้ คือ องค์ประกอบทางด้านอารมณ์ของความสุข การจะศึกษาถึงความรู้สึกเป็นสุขในด้านความรู้สึกทางบวกนี้ จะต้องศึกษาอารมณ์ที่บุคคลมีทั้งสองแบบ อาจสรุปได้ว่า บุคคลที่มีคะแนนความรู้สึกทางบวกมากกว่าความรู้สึกทางลบ จะมีความรู้สึกเป็นสุขมากกว่าบุคคลที่มีอารมณ์ทางลบมากกว่าอารมณ์ทางบวก บุคคลที่มีความสุขมากคือบุคคลที่ประเมินเหตุผลในชีวิตและสภาพแวดล้อมต่างๆ ว่าเป็นไปในทางที่ดีมากกว่าในทางที่ไม่ดี บุคคลที่มีมีความสุขคือบุคคลที่ประเมินองค์ประกอบส่วนใหญ่ในชีวิตว่าไม่ดีกว่าเป็นตัวชัดขวางจุดมุ่งหมายในชีวิต (Diener) [3]

อารมณ์ทางบวก (positive affect) เป็นอารมณ์เป็นสุขที่เกิดมาจากทั้งสภาวะแวดล้อมภายนอก เช่น ความสุข สนุกสนาน ร่าเริง ยินดีและอารมณ์เป็นสุข อันเกิดจากแรงจูงใจภายในที่ก่อให้เกิดความสุขแบบลึกซึ้ง ที่เรียกว่าเป็นความอิ่มเอิบทางอารมณ์ (peak experiences) ซึ่ง Maslow [3] มองว่าอารมณ์นี้จะเป็นที่พึงพอใจทั้งผลลัพธ์ของความมั่งคั่ง หรือเป็นตัวกระตุ้นให้มนุษย์เกิดความมั่งคั่งในตน ความมั่งคั่งในตนนี้เป็นประสบการณ์ของการได้บรรลุถึงศักยภาพแห่งตน (self-realization) การได้เติมเต็มชีวิตโดยการดำเนินชีวิตอย่างสอดคล้องกับศักยภาพแห่งตน

2.1 มิติของอารมณ์ทางบวก

Argyle ได้สรุปมิติอารมณ์ทางบวก (positive affect) ออกเป็น 3 มิติ ดังนี้

- ความรู้สึกสุขใจ (joy) และความยินดี (elation) จัดเป็นมิติหลักของอารมณ์ทางบวกซึ่งสัมพันธ์กับใบหน้าที่ยิ้มแย้ม มีความยินดีในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น มีความรู้สึกของการยอมรับ มีความมั่นใจในตนเอง เป็นกันเองและมีความสามารถในการแก้ปัญหาได้

- ความตื่นเต้น (excitement) และความสนใจ (interest) เป็นมิติที่สองของอารมณ์ทางบวก หากมีความตื่นเต้นบวกกับความยินดีจะเป็นความสุขที่มีระดับความเข้มข้นมากกว่าความสุขใจธรรมดา บุคคลจะแสดงออกโดยการหัวเราะ

- ความรู้สึกซึมซับ (absorption) ความอิ่มเอิบใจ (intense joy) ความสิ้นไหล (spontaneity) เป็นมิติทางอารมณ์ที่ระดับความเข้มข้น เป็นประสบการณ์ทางอารมณ์ที่ลึกซึ้ง (intensity or depth of experience) เกิดจากการทำกิจกรรมประเภทการฟังดนตรี การอ่านหนังสือและการชมธรรมชาติ มีความเกี่ยวข้องกับการให้คุณค่าแก่ตนเอง

2.2 สาเหตุของอารมณ์ทางบวก

Fredrickson (อ้างใน King LA) [9] กล่าวว่า “อารมณ์ทางบวกในมนุษย์มีความเกี่ยวข้องกับความตื่นเต้นและความหวัง นอกจากนี้สิ่งสำคัญของอารมณ์ทางบวกที่มักถูกมองข้ามคือการมีความสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งก็คือบุคคลรอบข้างและการมีสัมพันธ์ภาพที่แน่นแฟ้นกับบุคคลอื่นนี่เองที่ถือเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะทำให้เรารู้สึกมีความสุข”

นอกจากนี้การมีอารมณ์ทางบวกในขณะที่มีปฏิสัมพันธ์กับสังคมถือเป็นสิ่งเชื่อมโยงมนุษย์ทั้งหลายไว้ด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับ Sherer [3] และคณะที่พบว่า “ความสุขเกิดจากความสัมพันธ์ทางสังคมและความสำเร็จ” และจากการศึกษาหลาย ๆ ชิ้น ได้ข้อสรุปว่าสาเหตุของความสุข ได้แก่ การมีการติดต่อสัมพันธ์กับเพื่อนหรือการมีสัมพันธ์ภาพที่แน่นแฟ้นกับบุคคลอื่น ความสำเร็จ กิจกรรมทางร่างกายหรือกีฬา ธรรมชาติ การอ่านหนังสือ ดนตรี อาหาร เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และ กิจกรรมทางเพศ เนื่องจากฮอร์โมน oxytocin ซึ่งถือเป็นฮอร์โมนแห่งความสุขจะเพิ่มขึ้นขณะที่มีการถึง orgasm นอกจากนี้ oxytocin จะเป็นตัวกระตุ้นให้แม่มีน้ำนมไหลเมื่อคลอดบุตร ซึ่งการที่ดื่มนมจากแม่เกิดจากความผูกพันระหว่างแม่และลูกเหตุการณ์ พบว่ามีความสัมพันธ์กับอารมณ์ทางบวกเช่นกัน จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 467 คน ประกอบด้วยวัยทำงานและวัยเรียน โดยการให้คะแนนเหตุการณ์ที่ทำให้เขามีความสุขซึ่งผลออกมา สรุปได้ดังนี้ คือการกิน การดื่ม เรื่องทางเพศ การพักผ่อนนอนหลับ คู่สมรส เพื่อนและความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด ความสำเร็จ การเลื่อนตำแหน่ง ความพึงพอใจในตนเอง กีฬาและการมีสุขภาพที่ดี การทำงาน การอ่านหนังสือ การฟังดนตรี และดูทีวี ความรู้สึกเกี่ยวกับความงาม ศาสนา ซึ่ง Myers [10] กล่าวว่าบุคคลที่มีศาสนายึดเหนี่ยวจะสามารถแก้ไขปัญหาได้ดีและบุคคลเหล่านี้รายงานตนเองว่ามีความสุขมากในชีวิต และสอดคล้องกับการสอบถามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 275 คน ซึ่งมีอายุอยู่ระหว่าง 18 - 82 ปี ถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดอารมณ์ทางบวกโดยใช้แบบสอบถาม Oxford Happiness Inventory และ Eysenck Personality Questionnaire [11] พบว่ากีฬาและการออกกำลังกาย ดนตรี การไปโบสถ์ และการดูละครทีวี มีความสัมพันธ์กับอารมณ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อารมณ์ทางบวกนั้นจะส่งผลต่อพฤติกรรมและกระบวนการคิดของบุคคล เมื่อบุคคลมีความสุข บุคคลนั้นจะมีการคิดไปในทางบวก ระบุว่าตนมีความสามารถ มีความรู้สึกมั่นใจในตนเอง มีความพึงพอใจในชีวิต เรียกคืนความจำเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่มีความสุขได้ดี แก้ปัญหาได้ มีพฤติกรรมในการช่วยเหลือผู้อื่น และมองผู้อื่นทางด้านบวก

2.3 อาการทางร่างกายเนื่องจากอารมณ์ทางบวก

เมื่อบุคคลเรามีอารมณ์ไม่ว่าจะทางด้านบวกหรือลบนั้นมักมีอาการทางร่างกายที่สามารถสังเกตได้ คือภาวะทางร่างกายที่แสดงออกทางสีหน้าหรือส่วนอื่นของร่างกายและประสบการณ์การรู้ตัว

ประสบการณ์ทางอารมณ์ส่วนหนึ่งของบุคคลจะรับรู้ได้จากการเปลี่ยนแปลงอัตราการเต้นของหัวใจ ความดันเลือดและการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอื่นๆ และรวมถึงการแสดงออกทางสีหน้า นอกจากนี้ปฏิกิริยาทางอารมณ์นั้นยังขึ้นอยู่กับว่าคุณคิดตีความสถานการณ์ต่างๆ ที่รับรู้ได้อย่างไร ถ้าบุคคลมีการรับรู้และตีความเหตุการณ์ที่พบว่าเป็นดี บุคคลก็จะมี การตอบสนองที่ดี

3. อารมณ์ทางลบ (negative affect)

ความซึมเศร้า ซึ่งได้แก่ อาการหดหู่ รู้สึกเบื่อ หมดความสนุกสนานหรือบางครั้งหมดอาลัยตายอยาก (anhedonia) เป็นอาการหลักของอารมณ์ทางลบและมักมีอาการทางกายคือ เบื่ออาหาร นอนไม่หลับ น้ำหนักลด แยกตัว บางรายหงุดหงิด กระสับกระส่าย [12] แต่มีอาการอื่นๆ อีกที่จัดว่าเป็นอารมณ์ทางลบ เช่นความเศร้าเสียใจ ความกลัว ความโกรธ ความวิตกกังวล และกลุ่มอารมณ์ทางความเครียด ซึ่งมักจะมีอาการไม่สบายต่างๆ แสดงออกมาทางร่างกาย เช่น จุกแน่น อึดอัดในอก เหนื่อยง่าย เหงื่อออกตามมือตามเท้า ปวดศีรษะ นอนไม่หลับ ซึ่งถือเป็นอาการของ ANS disturbance และมักส่งผลต่อการรับรู้ต่างๆ และความคิด (cognition) โดยทำให้สมาธิไม่ดี ความจำไม่ดี การแปรความหมายสิ่งๆ ที่รับมาผิดพลาดได้ [13] สอดคล้องกับการศึกษาเกี่ยวกับอารมณ์ทางลบของ Bradburn ที่พบว่า “มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการรายงานตนถึงความวิตกกังวล ความเจ็บป่วย มีปัญหาเกี่ยวกับสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและเหตุการณ์ในชีวิตที่ไม่น่าพึงพอใจ”

การวัดอารมณ์ทางลบ จากการศึกษาในประเทศอังกฤษ โดยการสอบถามกลุ่มตัวอย่างว่า พวกเขา มีความรู้สึกไม่สบายเป็นปริมาณเท่าใดบ้างเมื่อวานนี้ คำตอบ เช่น ตลอดเวลา (all of the time) เป็นส่วนมาก (most of the time) ครึ่งหนึ่ง (about half the time) บางเวลา (some of the time) น้อยครั้ง (just a little of the time) ไม่มีเลย (not at all) และในการศึกษาของ Bradburn ซึ่งสอบถามกลุ่มตัวอย่างโดยให้พวกเขารายงานช่วงเวลาของความเบื่อหน่าย ความซึมเศร้า ในช่วงสัปดาห์หรือสองสัปดาห์ที่ผ่านมา

2.1.3 แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานเกี่ยวกับความสุขในด้านชีววิทยา

1) ความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานของสมองกับความสุข

ความพยายามที่จะศึกษาโครงสร้างและหน้าที่การทำงานของสมองที่เกี่ยวข้องกับความจำ ความคิด อารมณ์และการรับรู้ความรู้สึก ทำให้มีการศึกษาเกี่ยวกับสารเคมีต่างๆ ในสมองที่มีความเกี่ยวข้องอย่างใดกับการทำงานของสมอง โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความสุข โดยใช้ความรู้ทางด้านประสาทชีววิทยา (neurobiology) และชีวเคมีกายภาพ (physical organic chemistry) ในการศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้ [14]

1.1) structure and function of human brain : สมองแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ [15][16]

1) สมองส่วนหน้า (fore Brain) แบ่งเป็น 2 ส่วนย่อย คือ

a. Cerebrum : เป็นส่วนของสมองที่มีขนาดใหญ่ที่สุดเป็นศูนย์กลางความคิด ความจำ ความฉลาด ความคิดสร้างสรรค์ การคำนวณ และเป็นศูนย์รับความรู้สึกทั้ง 5 (ภาพ รส กลิ่น เสียง สัมผัสทางผิวหนัง) และเป็นศูนย์กลางควบคุมการทำงานของอวัยวะที่อยู่ในอำนาจจิตใจ คือควบคุมการทำงานของระบบประสาทที่ทำงานอยู่ในอำนาจจิตใจ (somatic nervous system : SNS) ด้านหน้าของ cerebrum จะมีส่วนยื่นเล็กๆ เรียกว่า olfactory bulb มีหน้าที่ช่วยในการดมกลิ่น ในมนุษย์มีขนาดเล็ก เนื่องจากมีศูนย์กลางที่ cerebrum แล้ว cerebrum แบ่งเป็น 2 ซีก แต่ละซีกเรียกว่า cerebral hemispheres โดยสมองซีกขวาจะควบคุมการทำงานของซีกซ้ายของร่างกาย ส่วนสมองซีกซ้ายจะควบคุมการทำงานของซีกขวาของร่างกาย นอกจากนี้เนื้อสมองส่วน cerebrum แบ่งเป็น 2 ส่วน

- 1) ชั้นนอก เรียกว่า cerebrum cortex มีสีเทา (grey matter)
- 2) ชั้นในมีสีขาว เรียกว่า white matter

b. diencephalon (thalamus ,hypothalamus, epithalamus)

1) thalamus เป็นส่วนของสมองที่มีรูปร่างเป็นรูปไข่ อยู่ตรงกลางสมอง มีหน้าที่เป็นศูนย์กลางประสานงานรับสัญญาณ ความรู้สึกต่างๆ จากร่างกายเข้าสู่ cerebrum และเป็นศูนย์กลางนำคำสั่งออกจาก cerebrum

2) hypothalamus เป็นส่วนสำคัญของสมองอีกส่วนหนึ่ง ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางควบคุมอุณหภูมิของร่างกาย ควบคุมความดันเลือด ความหิว กระหาย การนอนหลับ และควบคุมความต้องการพื้นฐานอื่นๆ ของร่างกาย ในส่วนของ hypothalamic nuclei จะควบคุมในเรื่องของการตอบสนองอารมณ์ทางเพศ

นอกจากนี้ภายใน hypothalamus ยังมีเซลล์ประสาทที่ทำหน้าที่ในการสร้างฮอร์โมนชื่อ neurosecretory cell แบ่งเป็น 2 แห่ง คือ แห่งแรกสร้างฮอร์โมน

ไปควบคุมการทำงานของต่อมใต้สมองส่วนหน้า (anterior pituitary) เช่น ACTH, FSH, LH เป็นต้น
 แห่งที่ 2 สร้างฮอร์โมนแล้วมีเส้นประสาทนำไปเก็บไว้ที่ต่อมใต้สมองส่วนหลัง (posterior pituitary) เช่น oxytocin, ADH

2) สมองส่วนกลาง (mid brain)

สมองส่วนกลาง ของคนมี 4 ก้อน 2 ก้อนหน้าควบคุมการเคลื่อนไหวของลูกตา อีก 2 ก้อนหลังควบคุมเกี่ยวกับหู

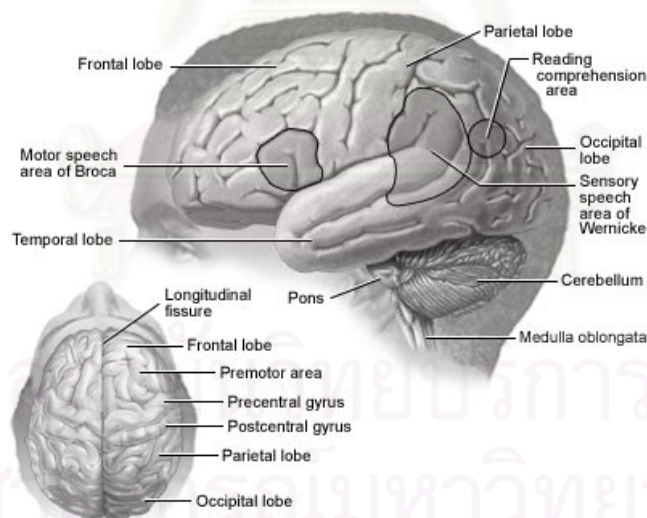
3) สมองส่วนท้าย (hind brain)

สมองส่วนท้าย แบ่งเป็น 3 ส่วนคือ

a. cerebellum ทำหน้าที่ในการทรงตัว และประสานงานเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของร่างกาย

b. pons เป็นแถบประสาทเชื่อมระหว่าง cerebellum ซ้ายขวา มีหน้าที่เป็นศูนย์กลางการเคี้ยวและการหลั่งน้ำลาย

c. medulla oblongata เป็นสมองส่วนท้ายสุด มีขนาดใกล้เคียงกับไขสันหลัง มีหน้าที่เป็นศูนย์กลางของระบบประสาทอัตโนมัติ (autonomic nervous system : ANS) ควบคุมการทำงานของอวัยวะที่อยู่นอกอำนาจจิตใจ เช่นการหายใจ การเต้นของหัวใจ

แหล่งที่มาของภาพ : www.thaiwebkit.com/cha-lad.com/index.asp?cont

ภาพที่ 1 แสดงส่วนต่างๆ ของสมองในภาคตัดตามยาว

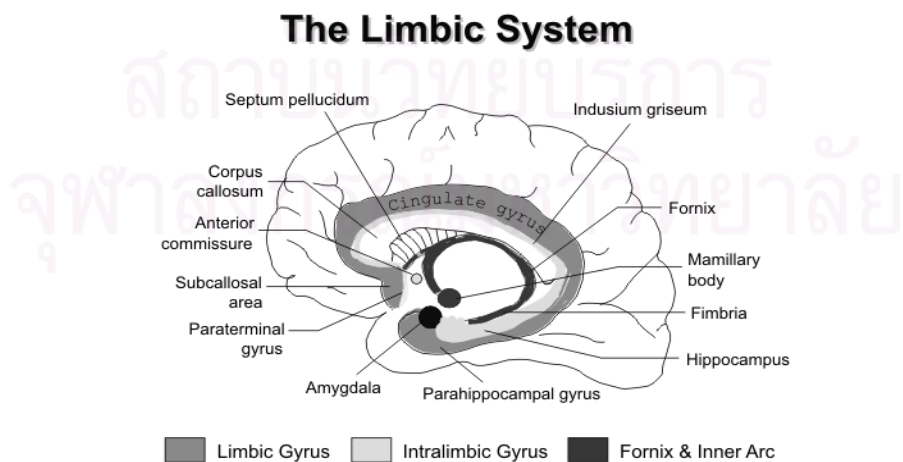
1.2) ส่วนของสมองที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์และความสุข [14][15]

มีสมมติฐานกล่าวว่า อารมณ์เกิดจากการตอบสนองของอวัยวะภายในร่างกายและกล้ามเนื้อไปยังระบบประสาทส่วนกลาง (central nervous system : CNS) ซึ่งคือ

สมองและไขสันหลัง บางสมมติฐานอธิบายว่าอารมณ์เกิดจากการรับรู้ความรู้สึกต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในร่างกายของสมองและเชื่อมโยงไปสู่ประสบการณ์ทางอารมณ์ที่เคยเกิดขึ้น เช่นการโกรธ การมีความสุขหรือเศร้าเสียใจ เป็นต้น และทำให้เกิดการแสดงออกของอารมณ์นั้นๆ ทางร่างกาย เช่น ทำให้หัวใจเต้นเร็ว หน้าแดงเมื่อมีอารมณ์โกรธ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การศึกษาเรื่องอารมณ์ ถือเป็นเรื่องยาก เนื่องจากในการทดลองจะพบว่า อารมณ์ที่สัตว์ทดลองแสดงออกมา (express) ไม่อาจกล่าวได้ว่าเป็นอารมณ์หรือความรู้สึกที่กำลังคิดอยู่ (experience) เช่นเดียวกับมนุษย์ ยิ่งไปกว่านั้นอารมณ์ของมนุษย์มีความซับซ้อนมากกว่านั้นและการแสดงออกของอารมณ์ตามประสบการณ์ของแต่ละคนก็มีความแตกต่างกันกุญแจสำคัญในการศึกษาอารมณ์ที่เกิดขึ้นจึงมาจากการตอบสนองของระบบประสาทอัตโนมัติ (ANS) ซึ่งเกิดจากตอบสนองของระบบประสาทซิมพาเทติก (sympathetic) เช่น ใจสั่นเนื่องจากหัวใจเต้นเร็ว มือเท้าเย็น มีเหงื่อออก หน้าแดง เป็นต้น และการเคลื่อนไหวหรือกิริยาท่าทางเมื่อเกิดอารมณ์นั้นๆ และศึกษาจากการตอบสนองต่ออารมณ์ของระบบประสาทรอบนอก (peripheral nervous system) อันได้แก่ เส้นประสาทสมองและเส้นประสาทไขสันหลัง โดยจะออกมาทางกล้ามเนื้อและอวัยวะต่างๆ ของร่างกายและจากการศึกษาพบว่าส่วนสำคัญภายในสมองที่มีความเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความสุขคือ limbic system

limbic system [15][16] เป็นส่วนของสมองที่รวมไปถึงส่วนของ thalamus และ hypothalamus รวมทั้งบางส่วนของ cerebrum (temporal lobe และบางส่วนของ frontal lobe) โดย limbic system เชื่อมต่อบริเวณของ cerebral cortex รวมถึงการเรียนรู้ที่ซับซ้อน การมีเหตุผลและบุคลิกภาพและเชื่อมโยงส่วนอื่นของสมอง มีสำคัญคือสมองส่วนนี้เป็นศูนย์แห่งอารมณ์ของมนุษย์

แหล่งที่มาของภาพ : spinwarp.ucsd.edu/NeuroWeb/Text/br-800epi.htm

ภาพที่ 2 แสดงสมองส่วน limbic system

ประกอบด้วยส่วนของฮิปโปแคมปัส (hippocampus) และ อะมิกดาลา (amygdala) ซึ่งเชื่อมต่อกับ hypothalamus สมอสมองส่วน hippocampus ทำหน้าที่เกี่ยวกับความจำ โดยเปลี่ยนความจำระยะสั้นให้เป็นความจำระยะยาว สมอสมองส่วน amygdala ทำหน้าที่ควบคุมอารมณ์ ความต้องการ ความกลัวและอารมณ์รุนแรงอื่นๆ สมอสมอง limbic จึงมีหน้าที่เกี่ยวกับความจำ การเรียนรู้ พฤติกรรม อารมณ์ขั้นพื้นฐาน เช่น ชอบ-ไม่ชอบ โกรธ มีความสุข เศร้า สนุกสนาน รัก เกลียด เป็นต้น

สมอสมองนี้จะทำให้คนเราปรับตัวได้ดีขึ้น มีความฉลาดมากขึ้น และสามารถเรียนรู้โลกได้กว้างขึ้น มีความสามารถในการปรับตัวและปรับพฤติกรรมให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้มากขึ้น หากมีสิ่งกระตุ้นที่ไม่ดีเข้ามา สมอสมองนี้จะแปลงข้อมูลออกมาเป็นความเครียดหรือไม่มีความสุขและส่งผลกระทบต่อระบบต่อมไร้ท่อ (endocrine system) ระบบประสาทอัตโนมัติ (ANS) เช่นเมื่อเกิดความเครียด ซึ่งเป็นอารมณ์ทางด้านลบขึ้น จะทำให้เกิดการหลั่ง cortisol และทำให้เกิดอาการต่างๆ ทางร่างกาย เช่น หัวใจเต้นเร็ว หน้าแดง มือเท้าเย็น เหงื่อออก เป็นต้น ซึ่งเป็นผลจากระบบประสาทอัตโนมัติ (ANS)

2) ความสัมพันธ์ระหว่างสารสื่อประสาทกับความสุข [14][16][17]

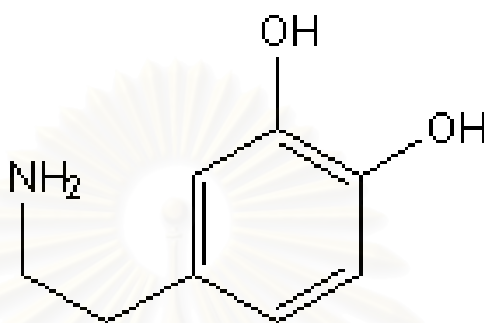
สารเคมีในสมองที่เป็นสารสื่อประสาท (neurotransmitters) เป็นสารเคมีที่ใช้ในการสื่อสารข้อมูลระหว่างเซลล์สมอง จากเซลล์สมองที่เป็นตัวส่งสัญญาณหรือตัวส่งข้อมูลไปถึงเซลล์สมองที่เป็นตัวรับสัญญาณหรือตัวรับข้อมูล หากสารสื่อประสาทในสมองมีความผิดปกติเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเกิดจากปัจจัยใดก็ตาม ทั้งที่เกิดจากพันธุกรรม (genetics) หรือสิ่งแวดล้อม (environment) เช่นอาหาร อารมณ์ สุขภาพ ยาเสพติด การออกกำลังกาย เป็นต้น จะส่งผลกระทบต่อการทำงานของสมอง

สารสื่อประสาทตัวหลักๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความสุขคือ โดปามีน (dopamine) , นอร์อิพิเนฟรินหรือนอร์อาดรีนาลีน (norepinephrine หรือ noradrenaline) และ เอนดอร์ฟิน (endorphine) โดยหน้าที่และการทำงานของสารสื่อประสาทแต่ละชนิดจะมีความเหลื่อมล้ำซ้ำซ้อนกันอยู่ ดังนั้นโดยเรื่องของความสุขจึงเป็นการทำงานร่วมกันของสารสื่อประสาท 3 ชนิดข้างต้น

2.1) โดปามีน (dopamine)

โดปามีน เป็นกลุ่มของสารเคมีที่หลั่งออกมากจากเซลล์สมองและมีผลต่อการทำงานของสมองเป็นอย่างมาก คือจะเพิ่มการติดต่อสื่อสารของข้อมูลระหว่างเซลล์สมอง และมีบทบาทสำคัญต่อสมอสมอง limbic ที่ทำให้มีความสุข โดปามีนจะมีหน้าที่หลากหลาย เช่น

ทำหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมการเคลื่อนไหว การรู้สึกตัว ความรู้สึกในทางบวก การตอบสนองทางอารมณ์ทำให้เกิดความสุขและลดอาการเจ็บปวด นอกจากนี้ยังมีความเชื่อว่าจุดเริ่มต้นของความฉลาดของมนุษย์ ขึ้นกับระดับการทำงานของโดปามีน เพราะเป็นสารสื่อประสาทที่เป็นหลักในการควบคุมการทำงานของสมองซีกซ้าย ซึ่งเกี่ยวข้องกับ ความคิดและความจำ

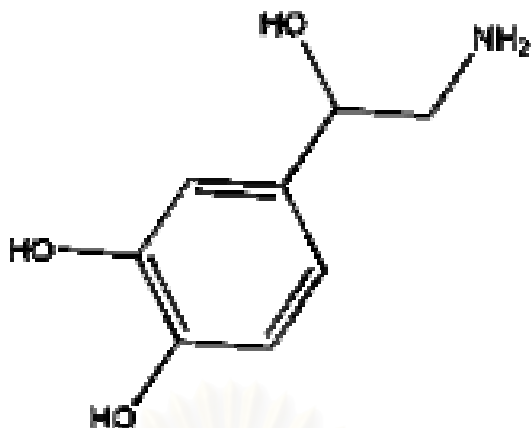
แหล่งที่ของภาพ : www.yimsiam.com/club/board/topicRead.asp?wbID

ภาพที่ 3 แสดงสูตรโครงสร้างของโดปามีน (dopamine)

2.2) นอร์อีพิเนฟริน (norepinephrine) หรือนอร์อะดรีนาลีน (noradrenaline)

[14][15][16]

เป็นฮอร์โมนที่สร้างจากต่อมหมวกไตชั้นใน (adrenal medulla) มีคุณสมบัติทางเคมีและทางเภสัชวิทยาเหมือนกับอีพิเนฟรินหรืออะดรีนาลีน (epinephrine หรือ adrenaline) ต่างกันเพียงสูตรโครงสร้างทางเคมีคือ อีพิเนฟรินหรืออะดรีนาลีน มีกลุ่มเมทิลกรุป (methyl group) คือ CH_3 เพิ่มเข้ามา

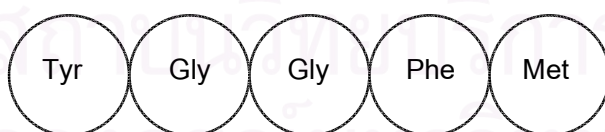
แหล่งที่มาของภาพ : <http://www.rayongwit.ac.th/library/bio/dolaya/toppage2.htm>

ภาพที่ 4 แสดงสูตรโครงสร้างของนอร์อิพิเนพรีน (norepinephrine)

มีหน้าที่กระตุ้นการทำงานของระบบประสาทซิมพาเทติก (sympathetic) นอร์อิพิเนพรีนเป็นสารสื่อประสาทที่ทำหน้าที่ 2 ประการคือ

1. ทำหน้าที่เป็นสารสื่อประสาท มีบทบาทสำคัญในการควบคุมการรู้สึกตัว การแสดงออกทางร่างกายเวลาเกิดอาการกลัวหรือความเครียด การตื่นตัว การนอนหลับ การฝัน ความอยากอาหาร อารมณ์ ความจำ
2. ทำหน้าที่เป็นฮอร์โมน ซึ่งเป็นสารเคมีควบคุมการทำงานของอวัยวะอื่นๆในร่างกาย เช่น การย่อยอาหาร ความสมดุลของน้ำ ควบคุมความดันโลหิต การหดตัวของเส้นเลือด เพิ่มการเต้นของหัวใจที่ตอบสนองต่อความเครียด

2.3) เอนดอร์ฟิน (endorphin)

ภาพที่ 5 แสดงโครงสร้างของเอนดอร์ฟิน (endorphin)

เป็นสารกลุ่มมอร์ฟิน เป็นตัวควบคุมความเจ็บปวด เช่นเมื่อเกิดการบาดเจ็บที่ผิวหนัง ตัวรับข้อมูลจะส่งสัญญาณควบคุมความเจ็บปวดไปยังไขสันหลังและส่งต่อไปยังสมอง สมองจะลดความเจ็บปวด โดยการหลั่งเอนดอร์ฟินไปจับกับ opiate receptor เป็นเซลล์สมองที่ควบคุมเกี่ยวกับความเจ็บปวด นอกจากเอนดอร์ฟินยังมีผลต่อสารโดปามีนที่ส่งไปยังสมอง

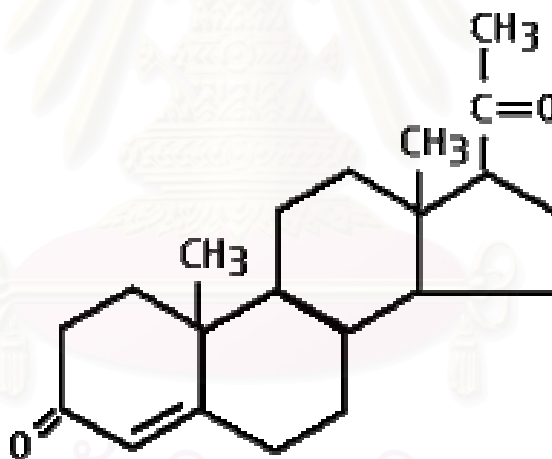
ส่วนหน้า โดยการทำให้มีการหลั่งสารโคปามี้นจำนวนมากออกมา ทำให้ปริมาณสารโคปามี้นที่สมองส่วนหน้าเพิ่มมากขึ้น ทำให้รู้สึกต่อความเจ็บปวดลดลงที่สำคัญคือ เอนดอร์ฟินเป็นตัวที่ทำให้เราคิดในทางบวก มองโลกในแง่ดี เป็นตัวเพิ่มการตื่นตัว ความมีชีวิตชีวาและความสุข และเป็นสารที่มีความลึกลับ สามารถหลั่งออกมาได้เมื่อเราออกกำลังกายหรือเมื่อเรามีอารมณ์ทางบวก

5) ความสัมพันธ์ระหว่างฮอร์โมนกับความ สุข [16][18]

ฮอร์โมน(hormone) เป็นสารเคมีที่สร้างจากอวัยวะแห่งหนึ่งแล้วไปมีผลต่ออวัยวะอีกแห่งหนึ่ง เรียกอวัยวะที่ฮอร์โมนไปมีผลว่า target organ ส่วนใหญ่อวัยวะที่สร้างฮอร์โมนคือต่อมไร้ท่อ (endocrine gland) เมื่อสร้างฮอร์โมนแล้ว จึงอาศัยเลือดไปยัง target organ ฮอร์โมนที่มีความเกี่ยวข้องกับความสุข มีอยู่ 3 ชนิดคือ

3.1) โปรเจสเตอโรน (progesterone)

เป็นฮอร์โมนเพศหญิง สร้างจาก corpus luteum ส่งผลต่ออารมณ์คือทำให้มีความรู้สึกทางบวก และทำให้อารมณ์ดีขึ้น

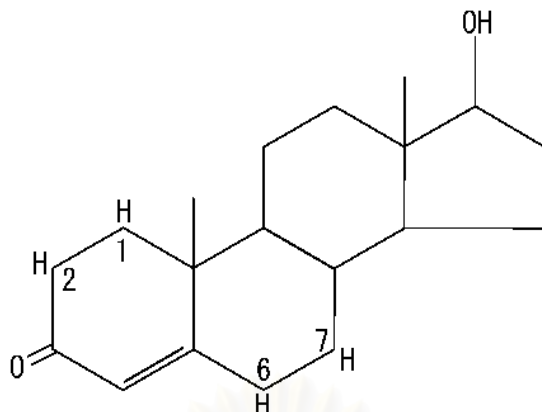

แหล่งที่ของภาพ : cyberlab.lh1.ku.ac.th/.../lipid/lipid.htm

ภาพที่ 6 แสดงสูตรโครงสร้างของโปรเจสเตอโรน (progesterone)

3.2) เทสโทสเตอโรน (testosterone)

เป็นฮอร์โมนเพศชาย สร้างจาก interstitial cell ทำให้อารมณ์และสุขภาพจิตดีขึ้น แพทย์ทางอายุรศาสตร์กล่าวว่า testosterone คือตัวต้านเศร้าที่ดีที่สุดในโลก

แหล่งที่มาของภาพ www.cmw.ac.th/.../pansre002/section3_p04.html

ภาพที่ 7 แสดงสูตรโครงสร้างของเทสโทสเตอโรน (testosterone)

3.3) Oxytocin

สร้างจาก neurosecretory cell ใน hypothalamus มีหน้าที่กระตุ้นกล้ามเนื้อเรียบโดยเฉพาะมดลูกให้หดตัว ช่วยในการคลอดลูกและกระตุ้นน้ำนมให้ไหล นอกจากนี้ oxytocin ถือเป็น orgasm hormone

2.2 ผู้บริหาร

การบริหารองค์กรทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นองค์กรรัฐหรือเอกชน เป้าหมายสำคัญจะอยู่ที่ประสิทธิผลของงาน ความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าขององค์กร ในขณะเดียวกันก็จะต้องรักษากำลังคนและบรรยากาศการทำงานที่ดีไว้ด้วย ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลองค์กรมากปัจจัยหนึ่ง คือ ผู้บริหารองค์กร ซึ่งเป็นบุคคลที่มีบทบาทและความสำคัญต่อการดำเนินการในฐานะที่เป็นผู้ควบคุมบังคับบัญชาและริเริ่มกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรให้เป็นไปตามเป้าหมาย เป็นบุคคลที่ผูกพันกลุ่มเข้าด้วยกัน กระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้แสดงความสามารถสูงสุดเพื่อสร้างผลงานได้เต็มที่และเป็นผู้รับผิดชอบดูแลการปฏิบัติงานต่างๆ จนประสบผลสำเร็จด้วยดี อาจกล่าวได้ว่าความสำเร็จของการบริหารงานเป็นผลมาจากความร่วมมือระหว่างบุคลากรในองค์กรภายใต้การนำของผู้บริหารในองค์กรนั้นๆ

ผู้บริหารจะทำหน้าที่บริหารงานต่างๆ ในองค์กรให้ดำเนินไปด้วยความพอเพียงและมีประสิทธิภาพให้เป็นไปด้วยความรวดเร็วเรียบร้อย ประหยัดกำลังคน กำลังทรัพย์และบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ ความเจริญก้าวหน้าขององค์กรนอกจากขึ้นอยู่กับผลงานโดยส่วนรวมของทุกฝ่ายแล้ว ยังขึ้นอยู่กับผู้บริหารอีกด้วย เพราะผู้บริหารเป็นผู้แสดงพฤติกรรมที่จะทำให้อ

ผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถด้วยความพึงพอใจ มีความสุขกับหมู่คณะและอาชีพของตน [19] ผู้บริหารจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อองค์กร ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและต่อผลงานโดยรวม

ผู้บริหารองค์กรต้องอาศัยการใช้ศาสตร์และศิลปะในการบริหารงานและบริหารคนให้ได้ทั้งงานและน้ำใจ ความร่วมมือและการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นปัจจัยหนึ่งในการสร้างความสำเร็จของการบริหารงาน การที่ผู้ใต้บังคับบัญชาจะปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถได้นั้นขึ้นอยู่กับสมรรถภาพในการนำและการแสดงพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่าผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นองค์ประกอบสำคัญขององค์กรที่มีประสิทธิภาพ [20]

2.2.1 ความหมายและความสำคัญของผู้บริหาร

1) ความหมายของผู้บริหาร

คำว่า “ผู้บริหารงาน” ในที่นี้ได้แก่ผู้ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้นำ (leader) ในการดำเนินงานอุตสาหกรรม ซึ่งคำว่า “ผู้นำ” นี้ อาจให้ความหมายได้หลายลักษณะแล้วแต่มุมมองและการนำไปใช้ ซึ่งมีผู้ให้ไว้จำนวนมากตามมุมมองของแต่ละบุคคล คือ บางคนมองความเป็นผู้นำในรูปของกระบวนการกลุ่ม บางคนมองในรูปของบุคลิกภาพและผลจากบุคลิกภาพนั้นๆ บางคนเน้นด้านบทบาท การกระทำ การประสานงาน การบังคับบัญชา การชี้แนะ การกระตุ้นพลังของบุคคล การประสานสัมพันธ์ การกำหนดภารกิจ การจัดโครงสร้างของงาน หรือแม้กระทั่งการเป็นตัวขับเคลื่อนที่จะนำงานไปสู่เป้าหมายของความสำเร็จ ซึ่งจากความเห็นเกี่ยวกับคำว่า “ผู้นำ” ดังกล่าวเมื่อนำมาใช้ให้สัมพันธ์กับการดำเนินงานอุตสาหกรรม อาจให้ความหมายของผู้นำในการดำเนินงานอุตสาหกรรมหรือผู้บริหารงานอุตสาหกรรมได้ว่าหมายถึงผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้ง เลือกลงหรือได้รับการยอมรับจากบุคลากรในองค์กรอุตสาหกรรมให้เป็นผู้หรือหัวหน้างานขององค์กรอุตสาหกรรมนั้น โดยมี อำนาจหน้าที่บังคับบัญชา ชี้แนะ ควบคุม วางแผนกำหนดเป้าหมาย และตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ขององค์กรอุตสาหกรรมตามบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ [21]

2) ความสำคัญของผู้บริหาร

ผู้บริหารงานเป็นบุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการทำให้งานเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง พัฒนา หรือหยุดอยู่กับที่ หรือถอยหลัง มีอิทธิพลทั้งต่อมาตรฐานสินค้าหรือการให้บริการ ปริมาณการเพิ่มหรือลดลงผลผลิตของสินค้าหรือบริการและที่สำคัญมากต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์กร คือ การบริหารบุคคลในองค์กร ให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพใน

บรรยากาศของการทำงานกลุ่มที่เหมาะสม ทั้งนี้เนื่องจากการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มนั้น พฤติกรรมของคนหนึ่งมักมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของอีกคนหนึ่งไม่มากนัก ยิ่งถ้าเป็นผู้บริหาร พฤติกรรมของผู้บริหารก็จะมีอิทธิพลต่อผู้ปฏิบัติงานซึ่งเป็นได้ทั้งอิทธิพลในแง่บวกและอิทธิพลในแง่ลบ ผู้บริหารที่ “บริหารงานเป็น” ในการใช้ยุทธวิธีการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ และมีคุณลักษณะของการเป็นผู้นำที่ดี จะส่งผลสู่การปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดีของผู้ได้บังคับบัญชา ภายใต้บรรยากาศของความสมัครสมานสามัคคี ความเข้าใจอันดีต่อกัน ความเชื่อมั่นในกันและกัน ความรู้สึกเป็นพวกพ้องเดียวกัน ความคิดเห็นว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกิจการงานนั้น มีความรัก ความศรัทธา ภาคภูมิใจในองค์กรที่ตนทำงานอยู่ มีความรู้สึกผูกพันกับงาน มีความรู้สึกเห็นพ้องต้องกัน และร่วมกันดำเนินงานซึ่งเต็มไปด้วยการแข่งขันเพื่อความเป็นเลิศ การเจริญเติบโต และความอยู่รอดขององค์กร จึงกล่าวได้ว่าผู้บริหารงานมีอิทธิพลทั้งต่อความสำเร็จของงานและบรรยากาศภายในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเบอร์นสไตน์และคณะ ที่กล่าวไว้ว่าผู้นำกลุ่มมีบทบาทสำคัญมากต่อการตัดสินใจ ต่อนโยบาย ต่อการแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งจะส่งผลต่อการทำงานกลุ่มร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.2 การบริหารจัดการ

1) ความหมายการบริหารจัดการ

Tead (อ้างในระวาง เนตรโพธิ์แก้ว) [22] ได้ให้ความหมายการบริหารว่า หมายถึง “กระบวนการและองค์การซึ่งรับผิดชอบในการกำหนดเป้าหมายเพื่อให้องค์กรและผู้จัดการดำเนินงาน โดยจะกำหนดนโยบายกว้างๆ ให้ถือปฏิบัติตลอดจนกำหนดแนวทางประเมินประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ส่วนการจัดการหมายถึง กระบวนการและองค์การซึ่งอำนวยความสะดวกและชี้แนะวิธีการปฏิบัติงานขององค์กรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด จึงเห็นได้ว่าการบริหารเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย มักเน้นในเรื่องการบริหารเฉพาะระดับนโยบาย ส่วนการจัดการจะหมายถึงการบริหารและรับปฏิบัติการ เน้นในเรื่องการนำนโยบายไปปฏิบัติหรือดำเนินการเป็นส่วนใหญ่ โดยลักษณะของการบริหารจัดการเป็นประกอบด้วย 1) เป็นกระบวนการทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น 2) มีจุดมุ่งหมายของการใช้ทรัพยากร 3) มีคณะบุคคลร่วมมือร่วมใจกันดำเนินการ 4) เป็นกิจกรรมที่มีการวางแผน การจัดการ องค์กร การควบคุม การอำนาจการ 5) มีผู้จัดการที่มีความรู้ความสามารถและผู้จัดการมักไม่ใช่เจ้าของธุรกิจขององค์กรนั้น 6) ต้องอาศัยทรัพยากรต่างๆ มาดำเนินการ”

ดังนั้น การบริหารจัดการจึงหมายถึงกระบวนการ กิจกรรมวิธีการหรือรูปแบบในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดโดยอาศัยผู้อื่นในการปฏิบัติงานร่วมด้วยและได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2) บทบาทของผู้บริหาร

บทบาทด้านบริหารจัดการ Mintzberg (อ้างในระวีง เนตรโพธิ์แก้ว) [22] ได้ศึกษา กิจกรรมของผู้บริหารในระดับหัวหน้าองค์กรต่างๆ ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้บริหารจะทำ สรุป บทบาทของผู้บริหาร 3 ประการคือ

a. บทบาทด้านการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal roles)

ผู้บริหารต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ต้องมีการติดต่อและประเมิ นระหว่างบุคคล สถานภาพและอำนาจหน้าที่ มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาระหว่างบุคคล ประกอบด้วย 3 บทบาทย่อยคือ

- บทบาทหัวหน้า (figurehead) เป็นบทบาทพื้นฐานทั่วไปของผู้บริหารและ ถือเป็นสัญลักษณ์ของผู้บริหาร ผู้บริหารมีหน้าที่ในการปฏิบัติงานด้านพิธีการต่างๆ งานสังคม เช่น กล่าวต้อนรับพนักงานใหม่ในวันปฐมฤกษ์ งานเลี้ยงสังสรรค์ ซึ่งโดยสถานภาพและอำนาจบังคับบัญชางานเหล่านี้จะขาดผู้บริหารไม่ได้

- บทบาทผู้นำ (leader) เป็นผู้กำหนดงานและจัดการสิ่งแวดล้อมของงาน เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจูงใจ การฝึกหัดพนักงานและการควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีวินัย กำหนดพันธกิจและวัตถุประสงค์เพื่อ ประสิทธิภาพขององค์กร

- บทบาทผู้ติดต่อประสานงาน (liaison) ผู้บริหารต้องสามารถพัฒนาการติดต่อสื่อสารภายนอกองค์กร เพื่อเชื่อมติดต่อยุ่ระหว่างองค์กรและสิ่งแวดล้อมภายนอก เพื่อ เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารของผู้บริหารสู่ภายนอกองค์กร เช่น การสัมมนา ระหว่างชาติ การสัมมนา ในวิชาชีพเดียวกันเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยขยายเครือข่ายและข้อมูลข่าวสาร

b. บทบาทด้านข้อมูลข่าวสาร (informational roles)

เป็นบทบาทในการรับและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เช่น ข้อมูลอ้างอิง รายงาน ความคิดเห็นและอื่นๆ รวมทั้งการพูด ซึ่งข้อมูลข่าวสารนั้นมีความสำคัญในการใช้ประกอบการ ตัดสินใจ ซึ่งข้อมูลข่าวสารนั้น แบ่งเป็นข้อมูลข่าวสารภายในและข้อมูลข่าวสารภายนอก ซึ่ง บทบาทด้านข้อมูลข่าวสาร ประกอบด้วย

- บทบาทผู้รับและตรวจสอบข้อมูล (monitor) ผู้บริหารต้องค้นหาและรับ ข้อมูลอย่างต่อเนื่องจากแหล่งต่างๆ เพื่อที่จะทำความเข้าใจขององค์กรและสิ่งแวดล้อม ข้อมูลอาจจ ะได้จากทั้งภายในและภายนอกองค์กร ผู้บริหารจะใช้ข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเปลี่ยนแปลง แยกแยะปัญหาและโอกาส เข้าใจสภาพแวดล้อมเพื่อการตัดสินใจ กำหนดคุณค่าขององค์กรและ เพื่อให้ข้อมูลกับผู้ใต้บังคับบัญชา

- บทบาทผู้เผยแพร่ข้อมูลภายในหน่วยงาน (disseminator) เป็นบทบาทในการเผยแพร่ข้อมูลจากภายนอกองค์กรสู่ภายในองค์กรและเผยแพร่ข้อมูลภายในหน่วยงาน ข้อมูลเป็นทรัพยากรที่มีอำนาจและมีคุณค่า การเผยแพร่ข้อมูลภายในหน่วยงานเป็นการเสริมสร้างพลังอำนาจและสร้างความพึงพอใจในงานให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

- บทบาทผู้ให้ข้อมูล (spokesman) ผู้บริหารต้องเผยแพร่ข้อมูลสู่ภายนอกองค์กร สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ให้ข้อมูลแก่สาธารณะในด้านพันธกิจขององค์กร การวางแผนนโยบายและส่งข้อมูลที่มีประโยชน์ในการประสานงานและต้องทราบว่าข้อมูลใดควรเผยแพร่ข้อมูลใดควรเก็บเป็นความลับ

c. บทบาทด้านการตัดสินใจ (decision roles)

เป็นบทบาทที่สำคัญที่สุดในการปฏิบัติงานบริหาร เนื่องจากเป็นการใช้อำนาจบังคับบัญชาให้เหตุผลเพื่อประเมินข้อมูลและประกอบการตัดสินใจ ผู้บริหารต้องวางแผนกลยุทธ์ในการตัดสินใจว่าในองค์กรจะมุ่งสู่ทิศทางใด ผู้บริหารมีส่วนเกี่ยวข้องแท้จริงในการตัดสินใจภายในองค์กร การตัดสินใจของผู้บริหารนั้นแสดงให้เห็นถึงความรู้ความสามารถของผู้บริหารและคุณค่าขององค์กร การตัดสินใจ Mintzberg แบ่งเป็น 4 บทบาท คือ

- บทบาทการเป็นผู้ประกอบการ (entrepreneur) ผู้บริหารต้องมีความคิดริเริ่มและเป็นผู้ออกแบบในการควบคุมการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในองค์กร ค้นหาปัญหาและโอกาสอย่างต่อเนื่องเมื่อพบสถานการณ์ที่ต้องปรับปรุง ผู้บริหารต้องทำโครงการที่จะปรับปรุงแก้ปัญหา มีการนิเทศงานผู้ใต้บังคับบัญชา จัดบุคลากรเข้าทำงานและฝึกอบรมพนักงาน

- บทบาทผู้จัดการเกี่ยวกับสถานที่เป็นปัญหา (disturbance handler) ผู้บริหารมีความรับผิดชอบในการจัดการกับสถานที่ที่ไม่ได้คาดการณ์ไว้ล่วงหน้า หรือสถานการณ์ที่ปล่อยทิ้งไว้แล้วจะเกิดปัญหาวิกฤติตามมา เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นผู้บริหารต้องแก้ไขให้ทันที่ที่สถานการณ์ที่เป็นปัญหาอาจเกิดขึ้นได้จาก 1) ความขัดแย้งระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชา 2) ความขัดแย้งระหว่างผู้บริหารกับบุคคลอื่นๆ 3) การสูญเสียทรัพยากรหรือเกิดภาวะคุกคามขององค์กร เมื่อผู้บริหารเผชิญกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหาต้องแก้ไขปัญหามาตามลำดับความสำคัญ

- บทบาทผู้จัดสรรทรัพยากร (resource allocation) ผู้บริหารมีหน้าที่ในการจัดสรรทรัพยากรทุกชนิด เช่น ทรัพยากรมนุษย์ งบประมาณ สวัสดิการต่างๆ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ การจัดสรรทรัพยากรเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการคือ การจัดตารางเวลาการทำงาน การวางแผนนโยบายและจัดระบบงานและใช้อำนาจการบังคับบัญชาในการบริหาร

- บทบาทผู้เจรจาต่อรอง (negotiation) ผู้บริหารเป็นผู้ทำงาน ประนีประนอมระหว่างองค์กรกับองค์กร องค์กรกับบุคคล การเจรจาต่อรองเป็นบทบาทที่สำคัญในงานบริหาร ซึ่งนำมาสู่การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ

2) สมรรถนะในบทบาทการบริหารจัดการ

ผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะในการบริหารจัดการ (management skills) เพื่อให้เกิดประสิทธิผลและประสบความสำเร็จในการทำงาน [23] อันประกอบด้วย 3 ทักษะ ดังนี้

a. ทักษะด้านเทคนิค (technical skills)

เป็นความสามารถที่จะประยุกต์ใช้ความรู้ ความชำนาญเฉพาะด้าน เป็นทักษะของกลุ่มวิชาชีพ เช่น วิศวกร นักการบัญชีหรือศัลยแพทย์ที่จะมุ่งทักษะด้านเทคนิคโดยอาศัยการศึกษาที่เป็นทางการ ทักษะที่เป็นรูปแบบอย่างแพร่หลายจะต้องมีการเรียนรู้เฉพาะด้าน ทั้งในการทฤษฎีและปฏิบัติในสาขาของวิชาชีพ ทักษะด้านเทคนิคจะไม่มีกำหนดตายตัว เพราะทักษะเหล่านี้อาจเริ่มต้นเรียนรู้ในสถานศึกษาหรือที่ทำงาน หรืออาจศึกษาจากโปรแกรมการฝึกอบรมที่เป็นทางการได้ งานด้านวิชาชีพหรือเทคนิคเหล่านี้ต้องการผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบุคคลที่จะต้องพัฒนาทักษะด้านเทคนิคในการทำงาน

b. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (human skills)

เป็นความสามารถในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น โดยมีความเข้าใจและมีความสามารถในการจูงใจผู้อื่น ทั้งเป็นรายบุคคลและกลุ่ม บุคคลจำนวนมากมีความชำนาญในทักษะด้านเทคนิค แต่ไม่มีความชำนาญทางด้านมนุษยสัมพันธ์ จึงทำให้มีลักษณะความเป็นผู้นำที่บกพร่อง เช่น เป็นผู้ฟังที่ไม่ดี ไม่สามารถเข้าใจความต้องการของบุคคลอื่นหรือมีความลำบากที่จะแก้ไขข้อขัดแย้ง เนื่องจากผู้บริหารจะต้องช่วยในงานต่างๆ ลุล่วงไปด้วยดี จึงจะต้องมีทักษะความเป็นมนุษยสัมพันธ์เพื่อจูงใจ (motivate) เพื่อสื่อสาร (communicate) และมอบหมายงาน (delegate)

c. ทักษะด้านแนวความคิด (conceptual skills)

เป็นความสามารถด้านความคิดที่จะวิเคราะห์และจะแยกแยะสถานการณ์ที่ซับซ้อน เช่น หากต้องการให้ระบุนโยบาย ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้ทักษะด้านการตัดสินใจในการกำหนดทางเลือก ประเมินทางเลือกหรือตัดสินใจทางเลือกที่ดีที่สุด

3) แนวคิดสมรรถนะในบทบาทด้านบริหารจัดการของผู้บริหาร

Quinn [24] พบว่า “ผู้ปฏิบัติงานในบทบาทผู้บริหารสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องแสดงออกถึงสมรรถนะในบทบาทด้วยการบริหารจัดการตามกรอบแนวคิดของ Quinn จะเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ โดยจะกล่าวถึงกรอบแนวคิดของ Quinn ดังนี้

สมรรถนะในบทบาทด้านบริหารจัดการ ตามกรอบแนวคิดของ Quinn เป็นแนวคิดที่มุ่งให้ผู้บริหารเกิดพฤติกรรมคือสมรรถนะในบทบาทด้านบริหารจัดการที่สร้างสัมพันธภาพรับฟังความคิดเห็นร่วมกันของผู้ปฏิบัติงาน ให้การสนับสนุน มีเหตุผลและวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงาน การดำเนินงานภายในองค์การอย่างมีระบบและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป มีการปฏิบัติงานรูปเครือข่ายที่ต้องพึ่งพาซึ่งกันและกัน ร่วมคิดร่วมดำเนินงานติดตามและประเมินผลเพื่อนำไปสู่คุณภาพมาตรฐาน ซึ่งสมรรถนะในบทบาทด้านบริหารจัดการแบ่งเป็น 8 สมรรถนะ ดังนี้

a. สมรรถนะในบทบาทผู้สั่งการ (director)

เป็นความรู้ความสามารถของผู้บริหารโดยสามารถกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์การวางแผนที่ดี มีวิสัยทัศน์กว้างไกล การออกแบบจัดระบบงานและการพิจารณามอบหมายงานให้เหมาะสมตามความสามารถของแต่ละบุคคลและความสำคัญของงาน ประกอบด้วยสมรรถนะย่อย ได้แก่

- การเป็นผู้นำในการเริ่มต้น (taking initiative) ผู้บริหารต้องมีความคิดริเริ่ม ซึ่งเป็นลักษณะของผู้มีภาวะผู้นำ มีการวางแผน การวิเคราะห์ข้อมูล ความยืดหยุ่นในสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ในบางครั้งอาจมีความขัดแย้ง ผู้บริหารสามารถแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผลและมีทิศทางเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

- การกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์ (goal setting) ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจนเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานอันหมายถึง นโยบาย กลยุทธ์ พันธกิจ วัตถุประสงค์และการจัดสรรทรัพยากร เครื่องมือที่สำคัญในการกำหนดวัตถุประสงค์คือ การบริหารที่ยึดวัตถุประสงค์ (management by objectives)

การบริหารที่ยึดวัตถุประสงค์ (MBO) เป็นวิธีการวางแผนและควบคุมซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้ 1) ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา มีการประชุมเพื่อช่วยกันกำหนดเป้าหมายของการปฏิบัติงานที่สามารถบรรลุเป้าหมายของผู้ใต้บังคับบัญชา 2) ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชามีการประชุมอีกครั้ง เพื่อประเมินผลของการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ 3) เป็นการวางแผนทั่วทั้งองค์การซึ่งจะเกี่ยวข้องกับกาหนด การติดต่อสื่อสาร วัตถุประสงค์ขององค์การ โดยระบุวัตถุประสงค์ของแต่ละบุคคลให้สัมพันธ์กับองค์การและติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานให้สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์นั้น โดยให้บุคคลในองค์การได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายซึ่งสามารถวัด ตรวจสอบและประเมินได้

- การมอบหมายงานที่มีประสิทธิภาพ (delegating effectively) ผู้บริหารควรคำนึงถึงการกำหนดจุดมุ่งหมายและความสำคัญของงานที่มอบหมายให้ชัดเจน จะต้องกำหนดวันทำงานต้องเสร็จ ขอบเขตหน้าที่รับผิดชอบของผู้รับมอบ มีการชี้แจงทำความเข้าใจ ให้

โอกาสซักถาม แจ่มชัดและมอบอำนาจการตัดสินใจ พร้อมทั้งทรัพยากรสนับสนุนให้ได้ ขณะเดียวกันก็คอยแนะนำและพัฒนาความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน การมอบหมายงานจะรวมถึง การกำหนดมาตรฐานของงานที่มอบให้ด้วย เพื่อให้ได้ผลงานตามที่ต้องการและควรติดตาม ความก้าวหน้าและผลการปฏิบัติงานเป็นระยะ รวมทั้งให้ความมั่นใจเมื่องานดำเนินไปถูกทางและ เป็นไปตามความต้องการแล้วและที่สำคัญที่สุดเมื่องานประสบความสำเร็จ ผู้บริหารจะต้องชี้และ ย้ำเตือนว่าความสำเร็จนี้คือความสำเร็จของทุกคน

b. สมรรถนะในบทบาทผู้ผลิต (producer)

เป็นความรู้ความสามารถของผู้บริหารในการนำแผนและระบบงานที่วางไว้ ไปสู่การปฏิบัติ โดยการจัดการเพื่อสร้างเสริมคุณภาพ การรักษาไว้ซึ่งสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพและ การบริหารจัดการกับเวลา การจัดการเอาชนะความเครียดที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานได้อย่างมี เหตุผล ประกอบด้วยสมรรถนะย่อยได้แก่

- การจัดการเพื่อสร้างเสริมคุณภาพ (personal productivity motivation) การพัฒนาคุณภาพโดยเฉพาะผู้บริหารจะต้องวางนโยบายในการบริหารทรัพยากร การบริหารคน โดยกำหนดทิศทางของการพัฒนาตลอดจนปัจจัยที่ต้องใช้เพื่อการพัฒนา

- การสร้างแรงจูงใจ (motivating others) ผู้บริหารจำเป็นต้องเรียนรู้และ ฝึกฝนเพื่อให้เกิดทักษะอันจะเกิดผลดีกับหน่วยงานเพราะเป็นการพยายามจะชักจูงให้สมาชิกของ องค์กรเกิดความพอใจ ที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้บริหาร จะต้องกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานแสดงพฤติกรรมในการกระทำกิจกรรมต่างๆ อย่างมีพลัง มีคุณค่า มี ทิศทางที่ชัดเจน มีความตั้งใจ เต็มใจ ความพยายาม รวมทั้งการเพิ่มพูนความสามารถที่จะทุ่มเทใน การทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามต้องการและสร้างความพึงพอใจสูงสุด

- การบริหารจัดการกับเวลาและความเครียด (time and stress management) การบริหารเวลาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ต้องเริ่มต้นด้วยการตั้งเป้าหมาย ในการทำงานให้ชัดเจนและวางแผนไปสู่เป้าหมายเพื่อให้ทราบว่าจะทำอะไร อย่างไร เมื่อใด โดย ใคร มีการจัดสรรเวลาอย่างเหมาะสม งานบางอย่างที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง อาจ มอบหมายให้ผู้อื่นทำแทน มีการจัดสถานที่ทำงานให้เรียบร้อยเพื่อประหยัดเวลาค้นหา มีการ บริหารเวลาการประชุมอย่างเหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดี มีการปรับปรุงการติดต่อสื่อสารให้ชัดเจน พิจารณาการจัดลำดับความสำคัญหรือความเร่งด่วนของงาน

c. สมรรถนะในบทบาทผู้ประสานงาน (coordinator)

เป็นความรู้ความสามารถของผู้บริหารที่จะจัดระเบียบการทำงานที่มีความ เกี่ยวเนื่องกัน โดยการบริหารจัดการ โครงสร้างการบริหาร การออกแบบงานในหน่วยงาน ใช้ เทคนิควิธีการที่เหมาะสม และการบริหารจัดการข้ามสายงานเพื่อให้งานและเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ

ร่วมมือกันทำงานดำเนินไปอย่างราบรื่น ไม่ทำงานซ้อนหรือเหลื่อมล้ำกัน ประกอบด้วย
สมรรถนะย่อยได้แก่

- การวางแผนงาน (planning) หน้าที่การบริหารที่สำคัญและมาเป็นอันดับแรกคือการวางแผน เป็นการกำหนดหรือตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร อย่างไร เมื่อไหร่และใครเป็นผู้กำหนด โดยมีจุดหมายหรือทิศทางที่ชัดเจน การวางแผนเป็นกระบวนการกำหนดการกระทำล่วงหน้า ซึ่งบอกถึงความรอบคอบเพื่อให้ทิศทางการทำงาน มีความชัดเจนปฏิบัติตามได้ วัดและประเมินผลได้ ลดความเสี่ยงและความไม่แน่นอน ให้แนวทางการควบคุมและการกระตุ้น ให้ใช้ทรัพยากรได้เหมาะสมและดีที่สุด ทั้งที่เป็นแผนระยะสั้นและระยะยาว ผู้วางแผนจะต้องเป็นผู้ที่มีโลกทัศน์กว้าง มีความคิดริเริ่ม มีลักษณะผู้นำ มีความยืดหยุ่นในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

- การจัดรูปงาน (organizing) องค์การเป็นที่รวมของบุคคล มีการปฏิบัติงานที่บรรลุเป้าหมาย มีการกำหนดกิจกรรมร่วมกลุ่มบุคคลและวางตัวบุคคลให้เหมาะสมใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด มีการกำหนดลักษณะโครงสร้างขององค์การ กำหนดสายบังคับบัญชา การมอบอำนาจ ความรับผิดชอบและความผูกพันต่อหน้าที่ความรับผิดชอบ กิจกรรมการบริหารจึงประกอบด้วย การวิเคราะห์งาน จัดทำแผนภูมิสายการบังคับบัญชา มอบหมายงานตามความรู้ความสามารถระบุขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรทุกระดับ จัดองค์การให้มีความเป็นระเบียบ ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัยเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน ให้อำนาจผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเหมาะสม

- การควบคุม (controlling) ผู้บริหารต้องสามารถควบคุมงานในความรับผิดชอบ ซึ่งได้มอบหมายให้สมาชิกแต่ละคนไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

d. สมรรถนะในบทบาทผู้ตรวจสอบข้อมูล (monitor) เป็นความรู้ความสามารถของผู้บริหารในการติดตามการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาโดยการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานในแต่ละคน การเก็บรวบรวมข้อมูลในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติงานในองค์การ เพื่อตรวจสอบผลการปฏิบัติงานว่าสามารถให้บริการพยาบาลมีคุณภาพตามเป้าหมายหรือไม่ ประกอบด้วยสมรรถนะย่อยได้แก่

- การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน (receiving routine information) เป็นกิจกรรมที่จะทำให้ทราบว่าการทำงานมีจุดอ่อนอยู่ที่ใด มีสิ่งใดต้องปรับปรุง การติดตามผลการปฏิบัติงาน โดยมีการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้ปฏิบัติงาน

- การเก็บรวบรวมข้อมูลในการปฏิบัติงาน (evaluating routine information) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจจะเป็นข่าวสาร สถิติ ตัวเลข หรือบันทึกรายงานต่างๆ อาจเป็นข้อมูลเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพที่มีความจำเป็นมา

ใช้ในการวางแผนหลังจากการเก็บข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ ค้นหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

- การบริหารจัดการปฏิบัติในองค์การ(responding to routine information) การกำหนดวิธีดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยการกำหนดทางเลือกของวิธีการปฏิบัติ การเลือกวิธีการปฏิบัติควรพิจารณาวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด ระยะเวลา บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำหนดลำดับกิจกรรมในการปฏิบัติว่ากิจกรรมใดควรมาก่อนหลัง กำหนดผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน กำหนดระยะเวลาและทรัพยากร

e. สมรรถนะในบทบาทผู้สอนงาน (mentor) เป็นความรู้ความสามารถของผู้บริหารในการเป็นผู้นิเทศหรือการเป็นครูแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา โดยมีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ความสามารถในการจัดระบบสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และการพัฒนาทักษะของบุคลากรและช่วยเหลือเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจในวิธีการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ประกอบด้วยสมรรถนะย่อยได้แก่

- การนิเทศ (understanding yourself and others) ในการนิเทศงานจะต้องมีความเข้าใจว่าบุคคลประเภทหนึ่ง มีธรรมชาติเกี่ยวจรั้น ชอบเลี้ยงงาน ดังนั้นผู้บริหารจะต้องมีการตรวจตราอย่างใกล้ชิด บุคคลประเภทที่สองเป็นบุคคลที่ขยันตั้งใจทำงานและมีความรับผิดชอบ ดังนั้นการนิเทศบุคคลประเภทนี้ จะมองห่างๆเพียงชี้แนะซักถามความต้องการความช่วยเหลือ ผู้บริหารสามารถประเมินคนได้ถูกต้อง สามารถทำให้บุคคลปฏิบัติงานได้อย่างมีความสุขและความพึงพอใจ

- การมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (interpersonal communication) ในการปฏิบัติงานร่วมกัน ผู้บริหารจะต้องแสดงความสามารถในการสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลในการประสานงาน ดังนั้นการสื่อสารจะต้องมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ

- การพัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชา(developing subordinates) เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ปฏิบัติงาน โดยให้ข้อมูลย้อนกลับการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนา

f. สมรรถนะในบทบาทผู้อำนวยความสะดวก (facillitator) เป็นความรู้ความสามารถของผู้บริหารในการช่วยเหลือองค์การ โดยการสร้างทีมงานในการทำงานร่วมกัน การมีส่วนร่วมกับผู้ใต้บังคับบัญชาด้านการวางแผน การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพประกอบด้วยสมรรถนะย่อยได้แก่

- การสร้างทีมงาน (team Building) ผู้บริหารจะต้องมีการสร้างทีมงานที่แข็งแกร่ง สนับสนุนพัฒนาทีมงานให้สูงขึ้น มีการให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหา และมีการให้รางวัลเมื่อทีมงานปฏิบัติได้ดี

- การมีส่วนร่วมการตัดสินใจ (participative decision making) การตัดสินใจเป็นกิจกรรมของผู้บริหาร จึงต้องฝึกฝนการตัดสินใจอยู่เสมอเพื่อเกิดความชำนาญ โดยผู้บริหารต้องประเมินสถานการณ์ทั้งหมดได้ และเลือกแบบแผนการตัดสินใจที่เหมาะสม แต่ธรรมชาติคนต้องมีส่วนร่วม มีความรู้สึกยอมรับและเป็นเจ้าของ จึงควรให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการตัดสินใจ เพื่อยอมรับและสามารถนำไปปฏิบัติด้วย

- การแก้ไขข้อขัดแย้งต่างๆ (conflict management) ผู้บริหารจะต้องรวบรวมข้อมูล โดยสังเกตหรือสัมภาษณ์เพื่อหาแหล่งที่สร้างข้อขัดแย้ง การวินิจฉัยข้อขัดแย้ง วางแผนลดข้อขัดแย้งโดยหาวิธีที่เหมาะสมกับลักษณะข้อขัดแย้ง การปฏิบัติเพื่อลดข้อขัดแย้งโดยนำวิธีการทางพฤติกรรมศาสตร์เพื่อปรับปรุงข้อขัดแย้งในตัวบุคคลและระหว่างบุคคล และต้องประเมินผลภายหลังการแก้ไข

g. สมรรถนะในบทบาทนักนวัตกรรม (innovator) เป็นความรู้ความสามารถของผู้บริหารในการนำสิ่งใหม่ๆ มาใช้พัฒนา โดยมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และมีความคิดริเริ่มเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ เพื่อจะได้นำวิทยาการความก้าวหน้าเข้ามาสู่องค์กร ประกอบด้วยสมรรถนะ ได้แก่

- การมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ (living with change) ผู้บริหารต้องมีความคล่องแคล่วว่องไว เรียนรู้โลกกว้างและพัฒนาขีดความสามารถของตนเองและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้

- การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (creative thinking) ผู้บริหารจะต้องช่วยให้กลุ่มเกิดความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารจะต้องมีมุมมองหลายๆ ทาง กระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานมองเห็นปัญหาและมองเห็นความแตกต่างกัน โดยการสร้างบรรยากาศองค์การในการสร้างสรรค์ คือการกระจายงาน การติดต่อสื่อสาร การสร้างขวัญกำลังใจและการสร้างแรงกดดัน

- การแสวงหาแนวทางในการบริหารที่ทันสมัย (managing change) จากความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและอื่น ๆ มีผลต่อการปฏิบัติงาน ผู้บริหารจึงต้องแสวงหาแนวทางเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในขณะนั้นและผู้ให้บริการมีความพึงพอใจ

h. สมรรถนะในบทบาทการเป็นตัวแทน (broker) เป็นความรู้ความสามารถของผู้บริหารในฐานะตัวแทนขององค์การ โดยการพัฒนาไว้ซึ่งฐานอำนาจของผู้บริหาร เจรจาต่อรองในปัญหาและข้อขัดแย้งต่างๆ ทำให้เกิดการยอมรับและสามารถแสดงความคิดเห็น แก้ไขปัญหาได้ ประกอบด้วยสมรรถนะย่อย ได้แก่

- การพัฒนาและคงไว้ซึ่งฐานอำนาจของผู้บริหาร (building and maintaining a power based) ผู้บริหารจะต้องมีทักษะในการใช้ความคิด คือมีความคิดกว้างไกล สามารถกำหนดวิสัยทัศน์และแผนงานได้ มีทักษะทางด้านเทคนิค คือมีความรู้ความชำนาญ ในหน้าที่รับผิดชอบ มีการศึกษาหาความรู้ใหม่ๆเพิ่มเติมตลอดเวลา มีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทำให้คนอื่นอยากร่วมงานด้วย มีการตัดสินใจอย่างมีหลักการและเชื่อมั่น มีการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น มีทักษะในการพูด การเขียน และมีความรับผิดชอบที่จะช่วยเหลือผู้อื่น

- การเจรจาต่อรองในปัญหา (negotiating agreement and commitment) ผู้บริหารต้องเริ่มต้นด้วยการเจรจาด้วยข้อเสนอในทางบวก ชี้ให้เห็นปัญหาไม่ใช่เน้นที่บุคคลิกภาพ ให้ความสนใจกับข้อเสนอเริ่มต้น เน้นผลซึ่งได้ประโยชน์ โดยมีการติดต่อแบบผสมผสาน สร้างบรรยากาศของความเปิดเผยและไว้วางใจ นักเจรจาตกลงที่มีประสบการณ์มักจะฟังมากกว่าถาม คำถาม ให้ความสำคัญกับการโต้แย้งต่อต้านน้อย

- การแสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหาได้ (negotiating and selling ideas) ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเพื่ออำนาจต่อรอง โดยทักษะที่จำเป็นคือ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การเขียน การสัมภาษณ์ การให้การปรึกษาและอื่นๆ

จากความรู้ที่กล่าวมาข้างต้น จึงสรุปได้ว่า บทบาทในด้านบริหารจัดการของผู้บริหารเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกในการปฏิบัติงานเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน โดยพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยมีความสามารถในการวางแผนกลยุทธ์ เข้าใจภารกิจและขอบข่ายงานบริหารทรัพยากร อัตรากำลัง วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณ มีความสามารถในการมอบหมายงาน นิเทศ วิเคราะห์งาน ตัดสินใจแก้ปัญหา แก้ไขข้อขัดแย้งและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ควบคุมติดตามงาน ตรวจสอบคุณภาพงาน และประเมินผลงาน เสริมสร้างพลังอำนาจ ประสานงานบริหารเวลา ให้ความยุติธรรม ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลากร สร้างแรงจูงใจ การมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการเจรจาต่อรองปัญหา มีศิลปะในการดำเนินและการยกย่องสรรเสริญผู้ร่วมงาน มีความสามารถในการผ่อนคลายสถานการณ์ตนเองและผู้ร่วมงาน นำสารสนเทศ แนวคิดและกลยุทธ์ทางการบริหารใหม่ๆ แนวคิดเชิงธุรกิจมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพองค์การ และมีปัจจัยหลายประการที่มีความสัมพันธ์ ส่งเสริมสนับสนุนให้สมรรถนะในบทบาทด้านบริหารจัดการของผู้บริหารมีประสิทธิภาพ”

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Graney (อ้างใน ดวงพร หิรัญรัตน์) [3] ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสุขและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมในกลุ่มผู้สูงอายุ ผลจากการศึกษาพบว่า “ความสุขมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมของกลุ่มผู้สูงอายุ ถ้าได้มีการเข้าร่วมในกิจกรรมทางสังคมมาก ผู้สูงอายุก็จะมีความสุขมาก”

Fordyce (อ้างใน ดวงพร หิรัญรัตน์) [3] ได้พัฒนาโครงการเพื่อเพิ่มความสุข การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มความรู้สึกเป็นสุข และความพึงพอใจในชีวิตกับกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่เข้าเรียนวิชาจิตวิทยาการปรับตัว มีจำนวน 202 คน อายุเฉลี่ย 23.2 ปี ประกอบด้วยการศึกษา 3 การศึกษา ทั้งสามการศึกษามีสมมติฐานว่า นักศึกษาในวิทยาลัยชุมชนจะมีความสุขเพิ่มขึ้น ถ้าพวกเขาสามารถปรับพฤติกรรมและทัศนคติของเขาให้ใกล้เคียงกับคุณลักษณะของบุคคลที่มีความสุข กลุ่มทดลองมีความสุขเพิ่มขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมและผลการศึกษายังพบอีกว่าโครงสร้างนี้ยังสามารถเพิ่มและรักษาความสุขให้คงอยู่ได้ต่อไปในอนาคต

Shin & Johnson (อ้างใน ดวงพร หิรัญรัตน์) [3] ศึกษาเกี่ยวกับตัวชี้วัดความสุขเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบทางทฤษฎีของความสุข โดยกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นชาย 263 คน หญิง 403 คน เครื่องมือที่ใช้การศึกษาคั้งนี้เป็นแบบสอบถามประเมินตนเอง ที่พัฒนาโดยศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยมิชิแกน โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินเกี่ยวกับความสุขตามความเข้าใจของแต่ละคน

ผลจากการศึกษาด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า “สาเหตุหลักของความสุขคือ การประเมินทางบวกเกี่ยวกับเหตุการณ์ในชีวิต และการเปรียบเทียบเกี่ยวกับคุณลักษณะของเหตุการณ์ในชีวิต กับบุคคลอื่นและเปรียบเทียบกับอดีต”

Emmon [25] ได้ศึกษาถึงลักษณะบุคลิกภาพด้านความพยายามว่า “จะส่งผลต่อความสุขอย่างไร ลักษณะการวิจัยเป็นการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะด้านความพยายามส่วนบุคคลและความสุข ซึ่งความสุขนี้ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบคือ อารมณ์ทางบวก อารมณ์ทางลบ และความพึงพอใจในชีวิต ผลการวิจัยพบว่าอารมณ์เชิงบวกจะเชื่อมโยงอย่างมากกับความหมายการเห็นคุณค่าในตนเอง และการประสบความสำเร็จ ส่วนอารมณ์ในเชิงลบจะเชื่อมโยงกับการไม่ประสบความสำเร็จในอนาคต นอกจากนี้ยังพบว่า ความพยายามยังเป็นตัวทำนายที่เข้มที่สุดต่อความพึงพอใจในชีวิต

Francis และคณะ [26] ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับภาวะความสุข ของนักเรียนในเยอรมัน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาใน University of Wurzburg จำนวน 331 คน ใช้แบบสอบถาม the Oxford Happiness Inventory (OHI) ผลการศึกษาพบว่า “ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับภาวะความสุข ในนักศึกษาเยอรมัน”

Tsou และ Liu [27] ศึกษาถึงภาวะความสุขกับขอบเขตความพึงพอใจในคนได้หวัน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นคนได้หวัน อายุ 20-64 ปี ที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบ stratified two-stage sampling พบว่า “ผู้ที่มีรายได้สูง จะมีภาวะความสุขอยู่ในระดับสูง และส่งผลต่อความพึงพอใจในอาชีพ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ที่แต่งงานแล้วมีภาวะความสุขและความพึงพอใจมากกว่าผู้ที่ยังไม่แต่งงาน รวมทั้งการเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นสิ่งที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรส และความพึงพอใจในอาชีพ และลักษณะของบุคลิกภาพ (personal characteristics) มีผลต่อความแตกต่างกันของภาวะความสุขและความพึงพอใจในแต่ละบุคคล”

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรตัวอย่าง (samples population) คือ ผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือบุคคลที่ไม่มีปัญหาการได้ยิน การพูด การอ่าน ความสามารถในการเข้าใจภาษาไทยได้อย่างถูกต้องและยินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่าง (samples) คือ ผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานครที่มีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์การคัดเลือกประชากรตัวอย่าง จากการสุ่มแบบสะดวก (convenience sampling) จำนวน 431 คน โดยเก็บตัวอย่างดังนี้

1. ส่งแบบสอบถามไปยังโรงงานอุตสาหกรรมโดยวิธีการสุ่มจับฉลากรายชื่อออกมา 1,000 โรงงาน ได้รับการตอบกลับ 189 โรงงาน

2. ที่เหลือจำนวน 242 โรงงาน ดำเนินการเก็บตัวอย่างด้วยตนเองตามโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ที่ไปเก็บคือเขตนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง บางนา มีนบุรี เป็นต้นและส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดกลางและขนาดเล็ก เพราะสะดวกต่อการเข้าพบผู้บริหารไม่ต้องผ่านขั้นตอนอันยุ่งยาก โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บตั้งแต่ มกราคม - เมษายน 2551

ขนาดตัวอย่าง (sample size) คำนวณโดยการใช้สูตร Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 0.05

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากรทั้งหมดที่เป็นผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร

e = ความคลาดเคลื่อนในระดับนัยสำคัญ ซึ่งกำหนดค่าความคลาดเคลื่อน = 0.05

แทนค่า

$$\begin{aligned}
 n &= \frac{N}{1 + N(0.05)^2} \\
 &= \frac{18,928}{1 + 18,928 (0.05)^2} \\
 &= 392
 \end{aligned}$$

จากจำนวนประชากรทั้งหมด 18,928 คน คำนวณตัวอย่างประชากรได้กลุ่มตัวอย่าง 392 คน เพื่อให้ครอบคลุมความคลาดเคลื่อนที่อาจเกิดขึ้นในตัวอย่างที่ศึกษา (sampling error) ผู้วิจัยจึงเพิ่มขนาดตัวอย่างมากขึ้น 10% ดังนั้นขนาดตัวอย่างที่ต้องใช้คือ 431 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการทำวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล คือแบบสอบถามซึ่งมีทั้งหมด 2 ส่วน ดังนี้

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป

ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ต่อเดือน สารเสพติดที่ใช้ ลักษณะครอบครัว ปัจจัยทางด้านสุขภาพ ปัจจัยด้านการทำงาน เป็นต้น

2. แบบประเมินภาวะสุขภาพจิต

เป็นแบบประเมินภาวะสุขภาพจิตของคนไทยฉบับสมบูรณ์ 66 ข้อ (ดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทย (Thai Mental Health Indicators (TMHI - 66)) หรืออีกชื่อหนึ่งคือแบบวัดความสุขของคนไทย จึงได้มีการศึกษาความตรงร่วมสมัยโดยใช้ดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตของ อัมพร โอตระกูล และคณะ จำนวน 12 ข้อทำการศึกษาควบคู่กันไปในช่วงเวลาเดียวกัน ผลการศึกษาพบว่าดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทย 66 ข้อ กับดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตของ อัมพร โอตระกูล และคณะมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อันดับของสเปียร์แมน (Spearman's Correlation Coefficient) เท่ากับ 0.58

การศึกษาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) โดยมีค่า Cronbach's Alpha Coefficient จำแนกตามองค์ประกอบหลักดังนี้

สภาพจิตใจ	0.86
สมรรถภาพของจิตใจ	0.83
คุณภาพของจิตใจ	0.77
ปัจจัยสนับสนุน	0.80

การให้คะแนน

การให้คะแนนแบบประเมินภาวะสุขภาพจิต (TMHI - 66) มีการให้คะแนนแบบประเมิน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ข้อ

1	2	3	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22	23
24	25	32	33	34	35	36	41
42	43	44	45	46	47	48	49
50	51	52	53	54	55	56	57
58	59	60	61	62	63	64	

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ข้อ

4	5	6	7	8
9	10	26	27	28
29	30	31	37	38
39	40	65	66	

โดยคำตอบจะมี 4 คำตอบคือ

ไม่เลย หมายถึง ไม่มีเหตุการณ์ อากา ร ความรู้สึก หรือไม่เห็นด้วยกับเรื่องนั้น ๆ

เล็กน้อย หมายถึง เคยมีเหตุการณ์ อากา ร ความรู้สึกเรื่องนั้นๆ เพียงเล็กน้อยหรือเห็น ด้วยกับเรื่องนั้นๆ เพียงเล็กน้อย

มาก หมายถึง เคยมีเหตุการณ์ อากา ร ความรู้สึกเรื่องนั้นๆ มากหรือเห็นด้วยกับ เรื่องนั้นๆ มาก

มากที่สุด หมายถึง เคยมีเหตุการณ์ อากา ร ความรู้สึกเรื่องนั้นๆ มากที่สุดหรือเห็นด้วย กับเรื่องนั้นๆ มากที่สุด

กลุ่มที่ 1 แต่ละข้อให้คะแนนดังต่อไปนี้

ไม่เลย	ให้	0	คะแนน
เล็กน้อย	ให้	1	คะแนน
มาก	ให้	2	คะแนน
มากที่สุด	ให้	3	คะแนน

กลุ่มที่ 2 แต่ละข้อให้คะแนนดังต่อไปนี้

ไม่เลย	ให้	3	คะแนน
เล็กน้อย	ให้	2	คะแนน
มาก	ให้	1	คะแนน
มากที่สุด	ให้	0	คะแนน

การแปลผลการประเมิน

แบบประเมินภาวะสุขภาพจิตจำนวน 66 ข้อ มีคะแนนเต็มทั้งหมด 198 คะแนน เมื่อผู้ตอบได้ประเมินตนเองแล้วและรวมคะแนนทุกข้อได้คะแนนเท่าไร สามารถนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติที่กำหนดดังนี้

คะแนน 143 – 198 คะแนน หมายถึง มีความสุขมากกว่าคนทั่วไป (good)

คะแนน 122 – 142 คะแนน หมายถึง มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป (fair)

คะแนน 121 คะแนนหรือน้อยกว่า หมายถึง มีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป (poor)

ในกรณีที่มีคะแนนอยู่ในกลุ่มระดับความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป อาจช่วยเหลือตนเองเบื้องต้น โดยขอรับบริการการปรึกษาจากสถานบริการสาธารณสุขใกล้บ้านได้

ข้อจำกัดในการนำไปใช้

เป็นแบบประเมินสุขภาพจิตที่ต้องใช้เวลาค่อนข้างมากในการตอบแบบประเมินและผู้ตอบต้องตอบด้วยความจริงใจ ไม่มีอคติจะได้ผลการประเมินที่สอดคล้องกับความเป็นจริงในการตอบแบบสอบถาม ให้ผู้ตอบแบบสำรวจถึงประสบการณ์ของท่านในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน โดยการสำรวจตัวเองและประเมินเหตุการณ์ อากาาร ความคิดเห็นและความรู้สึกต่อตัวเองว่าอยู่ในระดับใด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร โดยศึกษาจากหนังสือ วารสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ รายงานการประชุม เอกสารราชการและเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับทั้งภาษาไทยและอังกฤษ
2. ทำหนังสือแนะนำตัวจากภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการทำวิจัยถึงผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรม
3. ผู้วิจัยทำหนังสือแนะนำตัวเข้าพบผู้บริหาร เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยและขออนุญาตดำเนินการเก็บข้อมูล ภายหลังได้รับอนุมัติแล้วผู้วิจัยทำการเก็บตัวอย่างโดยการส่งแบบสอบถามไปยังโรงงานอุตสาหกรรม และเข้าพบผู้บริหารหรือเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยและขออนุญาตดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
4. นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows (version 16.0) ซึ่งดำเนินการวิเคราะห์เป็นขั้นตอนดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic)

เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาคือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าพิสัยในการบรรยายลักษณะประชากร

2. Chi-square test

เพื่อหาความสัมพันธ์ของระดับความสุกับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

3. สถิติการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุ (multiple logistic regression analysis)

โดยนำปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับระดับความสุขของผู้บริหารโรงเรียนอุตสาหกรรมทั้งหมดมาหาความสัมพันธ์เพื่อศึกษานำหน้าความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ว่าปัจจัยใดสัมพันธ์กับระดับความสุข

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์

การศึกษาภาวะความสุขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้คำนวณหากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Yamane ในระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดตัวอย่าง 431 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยขอนำเสนอในรูปตารางและประกอบความเรียงตามลำดับ ดังนี้

- 4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป
- 4.2 การวิเคราะห์ระดับความสุขของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรม
- 4.3 การประเมินคะแนนจากแบบประเมินภาวะสุขภาพจิต
- 4.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับระดับความสุขของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร
- 4.5 การใช้การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติจากข้อ 4.4 กับระดับความสุข

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและลักษณะส่วนบุคคล โดยจำแนกออกตามเพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ต่อเดือน สถานะรายได้ ลักษณะครอบครัว การใช้ยาหรือสารเสพติด โรคประจำตัว การเล่นกีฬาหรือออกกำลังกายและระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่อวัน โดยแสดงเป็นจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลทั่วไป ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลทั่วไป

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ (n = 431)		
ชาย	290	67.3
หญิง	141	32.7

ตารางที่ 1 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลทั่วไป

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ช่วงอายุ (n = 431)		
18 – 30 ปี	66	15.3
31 – 40 ปี	80	18.6
41 – 50 ปี	119	27.6
51 – 60 ปี	117	27.1
60 ปีขึ้นไป	49	11.4
Mean = 45.4 ปี , S.D. = 12.0 ปี , Min = 23 ปี , Max = 72 ปี		

กิจกรรมทางศาสนาที่ปฏิบัติเป็นประจำ (n = 413)		
ทำบุญตักบาตร	380	92.0
ประกอบคริสตศาสนาที่โบสถ์	22	5.3
อื่นๆ	11	2.6

ระดับการศึกษา (n = 410)		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	123	30.0
ปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี	287	70.0

สถานภาพสมรส (n = 410)		
โสด	52	12.7
แต่งงานหรือมีคู่อยู่ด้วยกัน	332	81.0
แยกกันอยู่ / หย่าร้าง / หม้าย	26	6.3

ตารางที่ 1 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัย
ส่วนบุคคลทั่วไป

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้ต่อเดือน (n = 401)		
ต่ำกว่า 40,000 บาท	148	36.9
40,001 - 60,000 บาท	158	39.4
60,001 บาท ขึ้นไป	95	23.7
Mean = 52,200 บาท ,S.D.= 26,990 บาท Min = 18,000 บาท , Max = 250,000 บาท		

สถานะรายได้ (n = 415)		
รายได้เพียงพอมีเงินออม	376	90.6
รายได้ไม่เพียงพอหรือเพียงพอแต่ไม่มีเงิน ออม	39	9.4

ลักษณะครอบครัว (n = 418)		
อาศัยอยู่คนเดียว	19	4.5
ครอบครัวเดี่ยว	337	80.6
(มีเฉพาะบิดา มารดา บุตร)		
ครอบครัวขยาย	62	14.8
(มีปู่ ย่า ตา ยาย ลูก ป้า น้า อา)		

ตารางที่ 1 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัย
ส่วนบุคคลทั่วไป

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประวัติไข้ยาหรือสารเสพติด (n = 431) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
สูบบุหรี่		
สูบ	58	13.5
ไม่สูบ		
เหล้า / แอลกอฮอล์ / ยาของเหล้า		
ดื่ม	61	14.2
ไม่ดื่ม		
ใช้ยานอนหลับหรือสารที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท		
ใช้	14	3.2
ไม่ใช้		
น้ำชา / กาแฟ		
ดื่ม	372	86.3
ไม่ดื่ม		
สารเสพติดผิดกฎหมายที่พบได้ทั่วไป		
เช่น ยาบ้า กัญชา ฝิ่น สารระเหย	2	0.5
ใช้		
ไม่ใช้		
ไม่ใช้สารเสพติดใดๆ เลย	11	2.6

โรคประจำตัว (n = 431)		
มีโรคประจำตัว	25	5.8
ไม่มีโรคประจำตัว	406	94.2

ตารางที่ 1 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัย
ส่วนบุคคลทั่วไป

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำนวนครั้งในการออกกำลังกายต่อสัปดาห์ (n=431)		
ไม่เคยเลย	299	69.4
1 – 3 ครั้ง	93	21.6
4 ครั้งขึ้นไป	39	9.0
Mean = 0.9 ครั้ง , S.D. = 1.8 ครั้ง , Min = 0 ครั้ง , Max = 7 ครั้ง		

ชั่วโมงการปฏิบัติงานต่อวัน (n = 426)		
น้อยกว่า 8 ชั่วโมง	60	14.1
8 – 10 ชั่วโมง	313	73.5
11 ชั่วโมง ขึ้นไป	53	12.4
Mean = 8.7 ชั่วโมง , S.D. = 1.5 ชั่วโมง , Min = 6 ชั่วโมง , Max = 13 ชั่วโมง		

จากตารางที่ 1 พบว่า

เพศ

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน สรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายจำนวน 290 คน คิดเป็นร้อยละ 67.3 และเพศหญิง จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 32.7

อายุ

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน สรุปได้ว่าอายุของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วง 41 - 50 ปี มากที่สุด จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 27.6 รองลงมาเป็นช่วงอายุ 51 – 60 ปี มีจำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 27.1 ช่วงอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 18.6 ช่วงอายุ 18 – 30 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3 และช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 49 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4 โดยมีอายุเฉลี่ยทั้งสิ้น 45.4 ปี

กิจกรรมทางศาสนาที่ปฏิบัติเป็นประจำ

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 413 คน กลุ่มตัวอย่างส่วนมากทำบุญตักบาตร จำนวน 380 คน คิดเป็นร้อยละ 92.0 รองลงมาประกอบกิจกรรมศาสนาที่โบสถ์ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 และอื่นๆ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6 และมีผู้ไม่กรอกแบบสอบถามข้อนี้ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2

ระดับการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 410 คน ส่วนมากมีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 287 คน คิดเป็นร้อยละ 70.0 รองลงมามีระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 และมีผู้ไม่กรอกแบบสอบถามข้อนี้ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9

สถานภาพสมรส

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 410 คน ส่วนมากมีสถานภาพสมรสคือแต่งงานหรือมีคู่อยู่ด้วยกัน จำนวน 332 คน คิดเป็นร้อยละ 81.0 รองลงมาคือสถานภาพโสด จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 12.7 คู่สมรสเสียชีวิตไปแล้วหรือแยกกันอยู่หรือหย่าร้างกัน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3 และมีผู้ไม่กรอกแบบสอบถามข้อนี้ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9

รายได้ต่อเดือน

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 401 คน มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 40,001 – 60,000 บาท มากที่สุด จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4 รองลงมามีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 40,000 บาท จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 36.9 รายได้ต่อเดือน 60,001 บาท ขึ้นไป จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 23.7 โดยมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 52,200 บาท และมีผู้ไม่กรอกแบบสอบถามข้อนี้ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0

สถานะรายได้

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 415 คน ส่วนมากรายได้เพียงพอมีเงินออม จำนวน 376 คน คิดเป็นร้อยละ 90.6 รองลงมาคือรายได้ไม่เพียงพอหรือเพียงพอแต่ไม่มีเงินออม จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.4 และมีผู้ไม่กรอกแบบสอบถามข้อนี้ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7

ลักษณะครอบครัว

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 418 คน ส่วนมากมีลักษณะครอบครัวเป็นแบบครอบครัวเดี่ยว จำนวน 337 คน คิดเป็นร้อยละ 80.6 รองลงมาคือครอบครัวขยาย จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8 และอาศัยอยู่คนเดียว จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 และมีผู้ที่ไม่กรอกแบบสอบถามข้อนี้ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0

การใช้ยาและสารเสพติด

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน สูบบุหรี่ จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5 ดื่มเหล้า / แอลกอฮอล์ / ยาตองเหล้า จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 14.2 ใช้ยานอนหลับ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 ดื่มน้ำชา / กาแฟ จำนวน 372 คน คิดเป็นร้อยละ 86.3 ใช้สารเสพติดผิดกฎหมายเช่น ยาบ้า กัญชา ฝิ่น สารระเหย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 (แต่ไม่ได้ระบุชื่อสารเสพติดที่ใช้ว่าเป็นชนิดใด) และมีผู้ที่ไม่กรอกแบบสอบถาม ข้อนี้ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6

โรคประจำตัว

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนมากไม่มีโรคประจำตัว จำนวน 406 คน คิดเป็นร้อยละ 94.2 และมีโรคประจำตัว จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 (ไม่ระบุโรคมี่ จำนวน 18 คน ระบุโรคมี่จำนวน 6 คน แบ่งเป็นโรคเบาหวานจำนวน 4 คน และโรคความดันโลหิต จำนวน 2 คน)

การออกกำลังกาย

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนมากใน 1 สัปดาห์ไม่เคยออกกำลังกายเลย จำนวน 299 คน คิดเป็นร้อยละ 69.4 รองลงมาคือ 1 – 3 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 21.6 และน้อยที่สุดออกกกำลังกาย 4 ครั้งขึ้นไป/สัปดาห์ มีจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0

ชั่วโมงการทำงานต่อวัน

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 426 คน ทำงานเฉลี่ยวันละประมาณ 8.7 ชม. ทำงาน 8-10 ชั่วโมงต่อวัน มากที่สุดจำนวน 313 คน คิดเป็นร้อยละ 73.5 รองลงมาน้อยกว่า 8 ชั่วโมงต่อวัน จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 14.1 ทำงาน 11 ชั่วโมงขึ้นไปต่อวันมีจำนวน น้อยที่สุด 53 คน คิดเป็นร้อยละ 12.4 และมีผู้ที่ไม่กรอกแบบสอบถามข้อนี้ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4

4.2 การวิเคราะห์ระดับความสุขของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรม

ผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมต้องมีบทบาทในการบริหารจัดการธุรกิจเพื่อความอยู่รอดของกิจการนั้นๆ หากแต่ถ้าผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมมีความเครียด ความวิตกกังวล อาจส่งผลให้การบริหารงานเหล่านั้นเกิดปัญหาขึ้นได้ แต่สิ่งหนึ่งที่มักมองข้ามไปในเรื่องของภาวะความสุข ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจในระดับความสุขของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมว่าเป็นอย่างไรในขณะที่กำลังบริหารหรือจัดการกับโรงงานของตนเอง

ตารางที่ 2 แสดงร้อยละของผู้บริหารจำแนกตามความถี่ในการตอบแบบประเมินภาวะสุขภาพจิต (TMHI-66)

ข้อความแสดงอาการ เหตุการณ์ ความรู้สึก	คะแนน TMHI-66 (N = 431)					S.D.
	ไม่ เลย n (%)	เล็ก น้อย n (%)	มาก n (%)	มาก ที่สุด n (%)	ค่า เฉลี่ย (mean)	
1. ท่านรู้สึกพึงพอใจในชีวิต	31 (7.2)	248 (57.5)	154 (33.6)	7 (1.6)	2.30	0.6
2. ท่านรู้สึกว่าชีวิตของท่านมีความสุข	28 (6.5)	219 (50.8)	159 (36.9)	25 (5.8)	2.42	0.7
3. ถ้าให้เปรียบเทียบกับในอดีตท่านรู้สึกว่า ชีวิตในปัจจุบันของท่านมีความสุข	31 (7.2)	148 (34.3)	246 (57.1)	6 (1.4)	2.52	0.7
4. ท่านมีโรคประจำตัวที่ต้องรักษา อย่างต่อเนื่อง	416 (96.5)	6 (1.4)	6 (1.4)	3 (0.7)	1.06	0.4
5. ท่านต้องไปรับการรักษาพยาบาลเสมอ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตและทำงานได้	416 (96.5)	6 (1.4)	5 (1.2)	4 (0.9)	1.06	0.4
6. ท่านต้องเข้ายา (กิน ฉีด พ่น ทา) อยู่เสมอจึง จะสามารถทำงานได้	431 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1.00	0.0
7. ท่านเป็นโรคเรื้อรัง (เบาหวาน ความดัน โลหิตหัวใจ อัมพาต ลมชัก ฯลฯ ในกรณี ถ้ามีให้ใส่เล็กน้อยหรือมากตามอาการ ที่มี)	428 (99.3)	2 (0.5)	1 (0.2)	0 (0.0)	1.01	0.1
8. ท่านรู้สึกกังวลและทุกข์ทรมานใจเกี่ยวกับ การเจ็บป่วยของท่าน	429 (99.5)	2 (0.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	1.00	0.1
9. ท่านรู้สึกว่าชีวิตของท่านไร้ค่า ไม่มีประโยชน์	419 (97.2)	10 (2.3)	2 (0.5)	0 (0.0)	1.03	0.2

ข้อความแสดงอาการ เหตุการณ์ ความรู้สึก	คะแนน TMHI-66 (N = 431)					S.D.
	ไม่ เลย	เล็ก น้อย	มาก	มาก ที่สุด	ค่า เฉลี่ย	
	n (%)	n (%)	n (%)	n (%)	(mean)	
10. ท่านรู้สึกว่าคุณในชีวิตของท่านมีแต่ความทุกข์	243 (56.4)	184 (42.7)	3 (0.7)	1 (0.2)	1.45	0.5
11. ท่านยอมรับรูปร่างหน้าตาของตนเองได้	4 (0.9)	15 (3.5)	392 (91.5)	20 (4.6)	2.99	0.3
12. ท่านพึงพอใจในรูปร่างหน้าตาของท่าน	0 (0.0)	22 (5.1)	401 (93.0)	8 (1.9)	1.97	0.3
13. ท่านรู้สึกพอใจที่สามารถทำอะไรๆ ผ่านไปได้ในแต่ละวัน	0 (0.0)	25 (5.8)	100 (23.2)	306 (71.0)	3.65	0.6
14. ท่านสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันต่างๆ ด้วยตัวท่านเอง	1 (0.2)	48 (11.1)	339 (78.7)	43 (10.0)	2.98	0.5
15. ท่านพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับบุคคลอื่น	0 (0.0)	72 (16.7)	329 (76.3)	30 (7.0)	2.90	0.5
16. ท่านมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนบ้าน	21 (4.9)	162 (38.1)	231 (53.6)	15 (3.5)	2.56	0.6
17. ท่านคิดว่าท่านมีความเป็นอยู่และฐานะทางสังคมตามที่ท่านได้คาดหวังไว้	6 (1.4)	174 (40.4)	236 (54.8)	15 (3.5)	2.60	0.6
18. ท่านรู้สึกประสบความสำเร็จและความก้าวหน้าในชีวิต	2 (0.5)	123 (28.5)	292 (76.7)	14 (3.2)	2.74	0.5
19. ท่านประสบความสำเร็จอย่างที่ท่านต้องการเสมอ	0 (0.0)	23 (5.3)	399 (92.6)	9 (2.1)	2.97	0.3
20. ท่านรู้สึกพึงพอใจกับฐานะความเป็นอยู่ของท่าน	0 (0.0)	122 (28.3)	294 (68.2)	15 (3.5)	2.75	0.5
21. ท่านมองปัญหาทุกปัญหาเป็นสิ่งที่แก้ไขได้	3 (0.7)	92 (21.3)	326 (75.6)	10 (2.3)	2.80	0.5
22. ท่านสามารถควบคุมอารมณ์ได้ เมื่อมีเหตุการณ์คับขันหรือร้ายแรงเกิดขึ้น	0 (0.0)	91 (21.1)	319 (74.0)	21 (4.9)	2.84	0.5
23. ท่านมั่นใจที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ร้ายแรงที่เกิดขึ้นในชีวิต	1 (0.2)	102 (23.7)	323 (74.9)	5 (1.2)	2.77	0.5

ข้อความแสดงอาการ เหตุการณ์ ความรู้สึก	คะแนน TMHI-66 (N = 431)					S.D.
	ไม่ เลย	เล็ก น้อย	มาก	มาก ที่สุด	ค่า เฉลี่ย	
	n (%)	n (%)	n (%)	n (%)	(mean)	
24. ท่านพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาและไม่กลัว ปัญหาที่เกิดขึ้น	3 (0.7)	42 (9.7)	375 (87.0)	11 (2.6)	2.91	0.4
25. ท่านแก้ปัญหาที่ขัดแย้งได้ดีเสมอ	2 (0.5)	69 (16.0)	354 (82.1)	6 (1.4)	2.84	0.4
26. บางครั้งท่านรู้สึกเศร้าโดยไม่ทราบสาเหตุ	392 (91.0)	33 (7.7)	5 (1.2)	1 (0.2)	1.11	0.3
27. ท่านรู้สึกขี้โมโห คุณเฉยๆหรือหวั่นไหวง่าย อย่างไม่มีเหตุผล	314 (72.9)	114 (26.5)	3 (0.7)	0 (0.0)	1.28	0.5
28. ท่านหงุดหงิดโมโหง่ายถ้าท่านถูก วิพากษ์วิจารณ์	311 (72.2)	100 (23.2)	19 (4.4)	1 (0.2)	1.33	0.6
29. ท่านรู้สึกกังวลใจกับเรื่องทุกเรื่องที่มา กระทบตัวท่าน	26 (6.0)	350 (81.2)	44 (10.2)	11 (2.6)	2.09	0.5
30. ถ้าสิ่งต่างๆไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ท่านจะรู้สึกหงุดหงิด	4 (0.9)	99 (23.0)	304 (70.5)	24 (5.6)	2.81	0.5
31. ท่านรู้สึกหงุดหงิดกังวลใจกับเรื่องเล็กๆ น้อยๆ ที่เกิดขึ้นเสมอ	37 (8.6)	368 (85.4)	21 (4.9)	5 (1.2)	1.99	0.4
32. ท่านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นตามโอกาส อันควร	2 (0.5)	103 (23.9)	317 (73.5)	9 (2.1)	2.77	0.5
33. ท่านเสียสละแรงกายหรือทรัพย์สินเพื่อ ประโยชน์ส่วนรวม	2 (0.5)	360 (83.5)	65 (15.1)	4 (0.9)	2.16	0.4
34. หากมีสถานการณ์ที่ซับซ้อนเสี่ยงภัยท่าน พร้อมจะให้ความช่วยเหลือร่วมกับผู้อื่น	0 (0.0)	24 (5.6)	399 (92.6)	8 (1.9)	2.96	0.3
35. ท่านต้องการที่จะทำบางสิ่งแปลกใหม่ และแตกต่างกว่าที่เป็นอยู่	5 (1.2)	371 (86.1)	52 (12.1)	3 (0.7)	2.19	1.5
36. ท่านมีความสุขกับการริเริ่มงานใหม่ๆ และ มุ่งมั่นที่จะทำให้สำเร็จ	0 (0.0)	209 (48.5)	219 (50.8)	3 (0.7)	2.52	0.5
37. ท่านรู้สึกผิดหวังในตัวเอง	405 (94.0)	23 (5.3)	2 (0.5)	1 (0.2)	1.07	0.3

ข้อความแสดงอาการ เหตุการณ์ ความรู้สึก	คะแนน TMHI-66 (N = 431)					ค่า เฉลี่ย (mean)	S.D.
	ไม่เลย	เล็กน้อย	มาก	มากที่สุด	ค่า		
	n (%)	n (%)	n (%)	n (%)	(mean)		
38. ท่านรู้สึกว่าคุณชีวิตของท่านน่าเบื่อ	399 (92.6)	32 (7.4)	0 (0.0)	0 (0.0)	1.07	0.3	
39. ท่านรู้สึกเบื่อหน่ายต่อทั้งกับการดำเนิน ชีวิตประจำวัน	401 (93.0)	23 (5.3)	6 (1.4)	1 (0.2)	1.09	0.4	
40. ท่านรู้สึกคล้ายคนล้มเหลวหรือประสบ กับความผิดหวัง	415 (96.3)	12 (2.8)	3 (0.7)	1 (0.2)	1.05	0.3	
41. เมื่อท่านจะเริ่มทำงานที่มีความยุ่งยาก ท่านจะขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยอยู่เสมอ	200 (46.4)	87 (20.2)	141 (32.7)	3 (0.7)	1.88	0.9	
42. ความเชื่อหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ท่านยึดถือ ทำให้ท่านมีความ เข้มแข็งและสามารถ เผชิญกับความยุ่งยากได้	0 (0.0)	25 (5.8)	388 (90.2)	18 (4.2)	2.98	0.3	
43. เมื่อท่านพบกับความผิดหวังหรือทุกข์ใจ ท่านจะขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วย	0 (0.0)	98 (22.7)	313 (72.6)	20 (4.6)	2.82	0.5	
44. ท่านพึงพอใจกับความสามารถของ ตนเอง	4 (0.9)	181 (42.0)	246 (57.1)	0 (0.0)	2.56	0.5	
45. ท่านรู้สึกภูมิใจในตนเอง	0 (0.0)	140 (32.5)	278 (64.5)	13 (3.0)	2.71	0.5	
46. ท่านรู้สึกยินดีกับความสำเร็จของคนอื่น	4 (0.9)	167 (38.7)	236 (54.8)	24 (5.6)	2.65	0.6	
47. ท่านรู้สึกเห็นอกเห็นใจเมื่อผู้อื่นมีทุกข์	4 (0.9)	165 (38.3)	244 (56.5)	18 (4.2)	2.64	0.6	
48. ท่านรู้สึกเป็นสุขในการช่วยเหลือผู้อื่นที่มี ปัญหา	0 (0.0)	92 (21.3)	324 (75.2)	15 (3.5)	2.82	0.5	
49. ท่านมีความมั่นใจว่าญาติหรือเพื่อนจะ ช่วยเหลือท่าน ถ้ามีเหตุการณ์ร้ายแรง หรือถูกเงินเกิดขึ้นกับท่าน	5 (1.2)	297 (68.9)	106 (24.6)	23 (5.3)	2.34	0.6	
50. ท่านมีเพื่อนหรือญาติพี่น้องคอย ช่วยเหลือท่านในยามที่ท่านต้องการ	6 (1.4)	287 (66.6)	93 (21.6)	45 (10.4)	2.41	0.7	

ข้อความแสดงอาการ เหตุการณ์ ความรู้สึก	คะแนน TMHI-66 (N = 431)					ค่า เฉลี่ย (mean)	S.D.
	ไม่เลย	เล็กน้อย	มาก	มากที่สุด	ค่า		
	n (%)	n (%)	n (%)	n (%)			
51. ท่านได้รับความช่วยเหลือตามที่ท่าน ต้องการจากคนอื่น	6 (1.4)	321 (74.5)	98 (22.7)	6 (1.4)	2.24	0.5	
52. ท่านเห็นด้วยว่าครอบครัวของท่านเป็น แหล่งที่จะช่วยหาทางออกให้กับปัญหา ส่วนใหญ่ที่ท่านมี	0 (0.0)	80 (18.6)	80 (18.6)	271 (62.9)	3.44	0.8	
53. ท่านเห็นด้วยว่าสมาชิกในครอบครัว ส่วนใหญ่มีความรู้สึกผูกพันอย่างใกล้ชิด	1 (0.2)	82 (19.0)	110 (25.5)	238 (55.2)	3.36	0.8	
54. ท่านเห็นด้วยว่าครอบครัวของท่าน สามารถแก้ปัญหาได้ทุกเรื่อง	2 (0.5)	106 (24.6)	306 (71.0)	17 (3.9)	2.78	0.5	
55. ท่านรู้สึกมั่นคงปลอดภัยเมื่ออยู่ใน ครอบครัว	0 (0.0)	88 (20.4)	307 (71.2)	36 (8.4)	2.88	0.5	
56. เมื่อท่านป่วยหนักท่านเห็นด้วยว่า ครอบครัว และญาติจะดูแลท่านเป็น อย่างดี	0 (0.0)	102 (23.7)	166 (38.5)	163 (37.8)	3.14	0.8	
57. ท่านปรึกษาหรือขอความช่วยเหลือจาก ครอบครัวเสมอเมื่อท่านมีปัญหา	3 (0.7)	115 (26.7)	290 (67.3)	23 (5.3)	2.77	0.5	
58. สมาชิกในครอบครัวมีความรักและ ผูกพันต่อกัน	3 (0.7)	148 (34.3)	262 (60.8)	18 (4.2)	2.68	0.6	
59. ท่านมั่นใจว่าชุมชนที่ท่านอยู่อาศัย มีความปลอดภัยต่อท่าน	2 (0.5)	125 (29.0)	296 (68.7)	8 (1.9)	2.72	0.5	
60. ท่านรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในทรัพย์สิน เมื่ออาศัยอยู่ในชุมชนนี้	0 (0.0)	81 (18.8)	80 (18.6)	270 (62.6)	2.44	0.8	
61. เมื่อท่านเจ็บป่วยท่านไปใช้บริการ จากหน่วยงานสาธารณสุขใกล้บ้าน	3 (0.7)	291 (67.5)	107 (24.8)	30 (7.0)	2.38	0.6	
62. เมื่อญาติของท่านเจ็บป่วยก็นำไปรับ บริการจากบริการสาธารณสุขใกล้บ้าน เช่นกัน	1 (0.2)	304 (70.5)	108 (25.1)	18 (4.2)	2.33	0.6	
63. ท่านมีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียด	16 (3.7)	282 (65.4)	105 (24.4)	28 (6.5)	2.34	0.7	

ข้อความแสดงอาการ เหตุการณ์ ความรู้สึก	คะแนน TMHI-66 (N = 431)					ค่า เฉลี่ย (mean)	S.D.
	ไม่เลย	เล็กน้อย	มาก	มากที่สุด	ค่า		
	n (%)	n (%)	n (%)	n (%)			
64. ท่านมีความสุขทุกครั้งที่มีเวลาว่างเพื่อ ผ่อนคลาย	1 (0.2)	97 (22.5)	319 (74.0)	14 (3.2)	2.80	0.5	
65. ในชุมชนมีเสียงดังรบกวนการดำเนินชีวิต ของท่าน	10 (2.3)	307 (71.2)	93 (21.6)	21 (4.9)	2.29	0.6	
66. ในชุมชนมีกลิ่นเหม็นรบกวนการดำเนิน ชีวิตของท่าน	360 (83.5)	50 (11.6)	13 (3.0)	8 (1.9)	1.23	0.6	

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่ ตอบว่าไม่เคยใช้ยาเกิน ดื้อ พ่น ทา อยู่เสมอจึงจะสามารถทำงานอยู่ได้ (ข้อ 6) มากที่สุด 431 คน (ร้อยละ 100.0) ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่ามีความต้องการเพียงเล็กน้อยที่จะทำบางสิ่งแปลกใหม่และแตกต่างกว่าเป็นอยู่ (ข้อ 35) มากที่สุด 371 คน (ร้อยละ 86.1) ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่า มีความพึงพอใจในรูปร่างหน้าตาของตนเองมาก (ข้อ 12) มากที่สุด 401 คน (ร้อยละ 93.0) และผู้บริหารส่วนใหญ่ ตอบว่ามีความรู้สึกพอใจมากที่สุดที่สามารถทำอะไรๆ ผ่านไปได้ในแต่ละวัน (ข้อ 13) มากที่สุด 306 คน (ร้อยละ 71.0) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ความรู้สึกพึงพอใจในชีวิต

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตเล็กน้อย จำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 57.5 รองลงมา มีความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตมาก จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 ไม่มีความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตเลย จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2 และมีความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตมากที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.6

ความรู้สึกว่าชีวิตของตนเองมีความสุข

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีความรู้สึกที่ชีวิตของตนเองมีความสุขเล็กน้อย จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 50.8 รองลงมา รู้สึกว่าชีวิตของตนเองมีความสุขมาก จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 36.9 รู้สึกว่าตนเองไม่มีความสุขในชีวิต จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5 และรู้สึกว่าชีวิตของตนเองมีความสุขมากที่สุด จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8

ความรู้สึกว่าชีวิตในปัจจุบันมีความสุขเมื่อเปรียบเทียบกับในอดีต

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีความรู้สึกที่ชีวิตในปัจจุบันมีความสุขมากเมื่อเปรียบเทียบกับในอดีต จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 57.1 รองลงมา รู้สึกว่าชีวิตในปัจจุบันมีความสุขเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับในอดีต จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 รู้สึกว่าชีวิตในปัจจุบันไม่มีความสุขเลยเมื่อเปรียบเทียบกับในอดีตจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2 และรู้สึกว่าชีวิตในปัจจุบันมีความสุขกว่าในอดีตมากที่สุดจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4

โรคประจำตัวที่ต้องรักษาอย่างต่อเนื่อง

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัวที่ต้องรักษาอย่างต่อเนื่อง จำนวน 416 คน คิดเป็นร้อยละ 96.5 รองลงมามีโรคประจำตัวที่ต้องรักษาอย่างต่อเนื่องเล็กน้อยและมาก จำนวนเท่ากัน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4 เท่ากัน มีโรคประจำตัวที่ต้องรักษาอย่างต่อเนื่องมากที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7

รับการรักษาพยาบาลเสมอเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตและทำงานได้

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่ไม่ต้องไปรับการักษาพยาบาลเสมอเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตและทำงานได้ จำนวน 416 คน คิดเป็นร้อยละ 96.5 รองลงมาต้องไปรับการรักษาเล็กน้อยและมากเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตและทำงานได้เป็นจำนวนเท่ากัน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4 และไปรับการรักษามากที่สุดเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตและทำงานได้ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7

ใช้ยา (กิน ฉีด ฟัน ทา) อยู่เสมอจึงจะสามารถทำงานได้

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่ไม่ต้องใช้ยา(กิน ฉีด ฟัน ทา) อยู่เสมอจึงจะสามารถทำงานได้ จำนวน 431 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0

โรคเรื้อรัง (เบาหวาน/ความดันโลหิต/หัวใจ/อัมพาต/ลมชัก ฯลฯ)

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่ไม่เป็นโรคเรื้อรังเลย จำนวน 428 คน คิดเป็นร้อยละ 99.3 รองลงมา เป็นโรคเรื้อรังอาการเล็กน้อย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 และเป็นโรคเรื้อรังอาการมาก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2

ความรู้สึกกังวลและทุกข์ทรมานใจเกี่ยวกับการเจ็บป่วยของตนเอง

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้สึกกังวล และทุกข์ทรมานใจเกี่ยวกับการเจ็บป่วยของตนเองเลย จำนวน 429 คน คิดเป็นร้อยละ 99.5 และมีความรู้สึกกังวลและทุกข์ทรมานใจเกี่ยวกับการเจ็บป่วยของตนเองเล็กน้อย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

ความรู้สึกว่าชีวิตของตนเองไร้ค่า ไม่มีประโยชน์

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้สึกที่ชีวิตของตนเองไร้ค่า ไม่มีประโยชน์มากที่สุด จำนวน 419 คน คิดเป็นร้อยละ 55 รองลงมาไม่มีความรู้สึกเล็กน้อยว่าชีวิตของตนเองไร้ค่า ไม่มีประโยชน์ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3 และมีความรู้สึกมากกว่าชีวิตของตนเองไร้ค่า ไม่มีประโยชน์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

ความรู้สึกว่าตนเองมีแต่ความทุกข์

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีความรู้สึกที่ชีวิตตนเองไม่มีความทุกข์เลย จำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 56.4 รองลงมาไม่มีความรู้สึกที่ชีวิตตนเองมีความทุกข์เล็กน้อย จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 42.7 รู้สึกว่าชีวิตของตนเองมีความทุกข์มาก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 และรู้สึกว่าชีวิตของตนเองมีความทุกข์มากที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2

การยอมรับรูปร่างหน้าตาของตนเองได้

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่ยอมรับรูปร่างหน้าตาของตนเองมาก จำนวน 392 คน คิดเป็นร้อยละ 91.5 รองลงมายอมรับรูปร่างหน้าตาของตนเองมากที่สุด จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 4.6 ยอมรับรูปร่างหน้าตาของตนเองเล็กน้อย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 และไม่ยอมรับรูปร่างหน้าตาของตนเองเลย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9

ความพึงพอใจในรูปร่างหน้าตาของตนเอง

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในรูปร่างหน้าตาของตนเองมาก จำนวน 401 คน คิดเป็นร้อยละ 93.0 รองลงมามีความพึงพอใจในรูปร่างหน้าตาของตนเองเล็กน้อย จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.1 มีความพึงพอใจในรูปร่าง

หน้าตาของตนเองมากที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9 และในกลุ่มตัวอย่างไม่มีใครเลยที่ไม่พึงพอใจในรูปร่างหน้าตาของตนเอง

ความรู้สึกพอใจที่สามารถทำอะไรๆ ผ่านไปได้ในแต่ละวัน

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีความรู้สึกพอใจมากที่สุด ที่สามารถทำอะไรๆ ผ่านไปได้ในแต่ละวัน จำนวน 306 คน คิดเป็นร้อยละ 71.0 รองลงมา มีความรู้สึกพอใจมากที่สุด ที่สามารถทำอะไรๆ ผ่านไปได้ในแต่ละวัน จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 23.2 และมีความรู้สึกพอใจเล็กน้อย ที่สามารถทำอะไรๆ ผ่านไปได้ในแต่ละวัน จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8

ความสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันต่างๆ ด้วยตัวเอง

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีความสามารถมากในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันต่างๆ ด้วยตนเอง จำนวน 339 คน คิดเป็นร้อยละ 78.7 รองลงมา มีความสามารถเล็กน้อยในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันต่างๆ ด้วยตนเอง จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 มีความสามารถมากที่สุดในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันต่างๆ ด้วยตนเอง จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 และไม่มีความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันต่างๆ ด้วยตนเอง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2

ความพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับบุคคลอื่น

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่พอใจมากต่อการผูกมิตรและเข้ากับบุคคลอื่น จำนวน 329 คน คิดเป็นร้อยละ 76.3 รองลงมาพอใจเล็กน้อยต่อการผูกมิตรและเข้ากับบุคคลอื่น จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 พอใจมากที่สุดต่อการผูกมิตรและเข้ากับบุคคลอื่น จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0 และจากกลุ่มตัวอย่างไม่มีใครเลยไม่พอใจต่อการผูกมิตรและเข้ากับบุคคลอื่น

ความมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนบ้าน

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีสัมพันธภาพที่ดีมากกับเพื่อนบ้าน จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 53.6 รองลงมา มีสัมพันธภาพที่ดีเล็กน้อยกับเพื่อนบ้าน จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 38.1 ไม่มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนบ้าน จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9 และมีสัมพันธภาพที่ดีมากที่สุดกับเพื่อนบ้าน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5

ความเป็นอยู่และฐานะทางสังคมตามที่คาดหวังไว้

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีความเป็นอยู่และฐานะทางสังคมตามที่คาดหวังไว้มาก จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 54.8 รองลงมา มีความเป็นอยู่และฐานะทางสังคมตามที่คาดหวังไว้เล็กน้อย จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 40.4 มีความเป็นอยู่และฐานะทางสังคมตามที่คาดหวังไว้มากที่สุด จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 และมีความเป็นอยู่และฐานะทางสังคมไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4

ความรู้สึกระสบความสำเร็จและความก้าวหน้าในชีวิต

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีความรู้สึกประสบความสำเร็จและความก้าวหน้าในชีวิตมาก จำนวน 292 คน คิดเป็นร้อยละ 67.7 รองลงมา มีความรู้สึกประสบความสำเร็จและความก้าวหน้าในชีวิตเล็กน้อย จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 มีความรู้สึกประสบความสำเร็จและความก้าวหน้าในชีวิตมากที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 และไม่มีความรู้สึกประสบความสำเร็จและความก้าวหน้าในชีวิตเลย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

การประสบความสำเร็จตามที่ต้องการเสมอ

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จอย่างมากตามที่ต้องการ จำนวน 399 คน คิดเป็นร้อยละ 92.6 รองลงมาประสบความสำเร็จเล็กน้อยตามที่ต้องการ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 และประสบความสำเร็จมากที่สุดตามที่ต้องการ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1

ความรู้สึพึงพอใจกับฐานะความเป็นอยู่ของตนเอง

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีความรู้สึกพึงพอใจกับฐานะความเป็นอยู่ของตนเองอย่างมาก จำนวน 294 คน คิดเป็นร้อยละ 68.2 รองลงมา มีความรู้สึกพึงพอใจกับฐานะความเป็นอยู่ของตนเองเล็กน้อย จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 28.3 และมีความรู้สึกพึงพอใจกับฐานะความเป็นอยู่ของตนเองมากที่สุด จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5

การมองปัญหาทุกปัญหาเป็นสิ่งที่แก้ไขได้

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มองปัญหาทุกปัญหาเป็นสิ่งที่แก้ไขได้มาก จำนวน 326 คน คิดเป็นร้อยละ 75.6 รองลงมา มองปัญหาทุกปัญหาเป็นสิ่งที่แก้ไขได้เล็กน้อย จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 มองปัญหาทุกปัญหาเป็นสิ่งที่แก้ไขได้มาก

ที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3 และมองปัญหาทุกปัญหาเป็นสิ่งที่แก้ไขไม่ได้เลย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7

ความสามารถควบคุมอารมณ์ได้ เมื่อมีเหตุการณ์คับขันหรือร้ายแรงเกิดขึ้น

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่สามารถควบคุมอารมณ์ได้มากเมื่อมีเหตุการณ์คับขันหรือร้ายแรงเกิดขึ้น จำนวน 319 คน คิดเป็นร้อยละ 74.0 รองลงมามีสามารถควบคุมอารมณ์ได้เล็กน้อยเมื่อมีเหตุการณ์คับขันหรือร้ายแรงเกิดขึ้น จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 21.1 มีสามารถควบคุมอารมณ์ได้มากที่สุดเมื่อมีเหตุการณ์คับขันหรือร้ายแรงเกิดขึ้น จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9 และไม่มีกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สามารถสามารถควบคุมอารมณ์ได้เมื่อมีเหตุการณ์คับขันหรือร้ายแรงเกิดขึ้น

ความมั่นใจที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ร้ายแรงที่เกิดขึ้นในชีวิต

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีความมั่นใจมากที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ร้ายแรงที่เกิดขึ้นในชีวิต จำนวน 323 คน คิดเป็นร้อยละ 74.9 รองลงมามีความมั่นใจเล็กน้อยที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ร้ายแรงที่เกิดขึ้นในชีวิต จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 23.7 มีความมั่นใจมากที่สุดที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ร้ายแรงที่เกิดขึ้นในชีวิต จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.2 และไม่มีความมั่นใจที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ร้ายแรงที่เกิดขึ้นในชีวิต จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2

ความพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาและไม่กลัวปัญหาที่เกิดขึ้น

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีความพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาและไม่กลัวปัญหาที่เกิดขึ้น จำนวน 375 คน คิดเป็นร้อยละ 87.0 รองลงมามีความพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาและไม่กลัวปัญหาที่เกิดขึ้นเล็กน้อย จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 9.7 มีความพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาและไม่กลัวปัญหาที่เกิดขึ้นมากที่สุด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6 และไม่มีความพร้อมเลยที่จะเผชิญกับปัญหาและไม่กลัวปัญหาที่เกิดขึ้น จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7

การแก้ปัญหาที่ขัดแย้งได้ดีเสมอ

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีการแก้ปัญหาที่ขัดแย้งได้ดีมาก จำนวน 354 คน คิดเป็นร้อยละ 82.1 รองลงมามีการแก้ปัญหาที่ขัดแย้งได้เล็กน้อย จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0 แก้ปัญหาที่ขัดแย้งได้ดีมากที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4 และแก้ปัญหาที่ขัดแย้งไม่ได้เลย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

ความรู้สึกว่าตนเองรู้สึกเศร้าโดยไม่ทราบสาเหตุ

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้สึกที่ตนเองรู้สึกเศร้าโดยไม่ทราบสาเหตุ จำนวน 392 คน คิดเป็นร้อยละ 91.0 รองลงมา รู้สึกว่าตนเองรู้สึกเศร้าโดยไม่ทราบสาเหตุเล็กน้อย จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7 รู้สึกว่าตนเองรู้สึกเศร้าโดยไม่ทราบสาเหตุมาก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.2 รู้สึกว่าตนเองรู้สึกเศร้าโดยไม่ทราบสาเหตุมากที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2

ความรู้สึกขี้โมโห ฉุนเฉียวหรือหวั่นไหวง่ายอย่างไม่มีเหตุผล

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่ไม่รู้สึกขี้โมโห ฉุนเฉียวหรือหวั่นไหวง่ายอย่างไม่มีเหตุผล จำนวน 314 คน คิดเป็นร้อยละ 72.9 รองลงมา รู้สึกขี้โมโห ฉุนเฉียวหรือหวั่นไหวง่ายอย่างไม่มีเหตุผลเล็กน้อย จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 และมีความรู้สึกขี้โมโห ฉุนเฉียวหรือหวั่นไหวง่ายอย่างไม่มีเหตุผลมาก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7

ความหงุดหงิดโมโหง่ายถ้าตนเองถูกวิพากษ์วิจารณ์

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่ไม่มีความหงุดหงิดโมโหง่ายถ้าตนเองถูกวิพากษ์วิจารณ์ จำนวน 311 คน คิดเป็นร้อยละ 72.2 รองลงมา มีความหงุดหงิดโมโหง่ายถ้าตนเองถูกวิพากษ์วิจารณ์เล็กน้อย จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 23.2 มีความหงุดหงิดโมโหง่ายถ้าตนเองถูกวิพากษ์วิจารณ์มาก จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 และมีความหงุดหงิดโมโหง่ายถ้าตนเองถูกวิพากษ์วิจารณ์มากที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2

ความรู้สึกกังวลใจกับเรื่องทุกอย่างที่มากกระทบตนเอง

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีความรู้สึกกังวลใจกับเรื่องทุกอย่างที่มากกระทบตนเองเล็กน้อย จำนวน 350 คน คิดเป็นร้อยละ 81.2 รองลงมา มีความรู้สึกกังวลใจกับเรื่องทุกอย่างที่มากกระทบตนเองมาก จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2 ไม่มีความรู้สึกกังวลใจกับเรื่องทุกอย่างที่มากกระทบตนเอง จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 และมีความรู้สึกกังวลใจกับเรื่องทุกอย่างที่มากกระทบตนเองมากที่สุด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6

ความรู้สึกถ้าสิ่งต่างๆ ไม่เป็นไปตามที่คาดหวังตนเองจะรู้สึกหงุดหงิด

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีความรู้สึกหงุดหงิดมากถ้าสิ่งต่างๆ ไม่เป็นไปตามที่ตนเองคาดหวัง จำนวน 304 คน คิดเป็นร้อยละ 70.5 รองลงมา มีความรู้สึกหงุดหงิดเล็กน้อยถ้าสิ่งต่างๆ ไม่เป็นไปตามที่ตนเองคาดหวัง จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 มีความรู้สึกหงุดหงิดมากที่สุดถ้าสิ่งต่างๆ ไม่เป็นไปตามที่ตนเองคาดหวัง จำนวน 24

คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 และไม่มีความรู้สึกหงุดหงิดเลยถ้าสิ่งต่างๆ ไม่เป็นไปตามที่ตนเอง
คาดหวัง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9

การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นตามโอกาสอันควร

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่ให้ความช่วยเหลือ
แก่ผู้อื่นตามโอกาสอันควรมาก จำนวน 317 คน คิดเป็นร้อยละ 73.5 รองลงมาให้ความช่วยเหลือ
แก่ผู้อื่นตามโอกาสอันควรเล็กน้อย จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่น
ตามโอกาสอันควรมากที่สุด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 และไม่เคยให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่น
ตามโอกาสอันควรเลย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

การเสียสละแรงกายหรือทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีการเสียสละแรงกาย
หรือทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ส่วนรวมเล็กน้อย จำนวน 360 คน คิดเป็นร้อยละ 83.5 รองลงมามีการ
เสียสละแรงกายหรือทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมาก จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1
มีการเสียสละแรงกายหรือทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ
0.9 และไม่มีการเสียสละแรงกายหรือทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ส่วนรวมเล็กน้อยเลย จำนวน 2 คน
คิดเป็นร้อยละ 0.5

พร้อมจะให้ความช่วยเหลือกับผู้อื่นหากมีสถานการณ์ที่คับขันเสี่ยงภัย

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่พร้อมจะให้ความ
ช่วยเหลือกับผู้อื่นหากมีสถานการณ์ที่คับขันเสี่ยงภัยเกิดขึ้น จำนวน 399 คน คิดเป็นร้อยละ
92.6 รองลงมาพร้อมจะให้ความช่วยเหลือกับผู้อื่นเล็กน้อยเมื่อมีสถานการณ์ที่คับขันเสี่ยงภัย
เกิดขึ้น จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 และพร้อมจะให้ความช่วยเหลือกับผู้อื่นมากที่สุดเมื่อ
มีสถานการณ์ที่คับขันเสี่ยงภัยเกิดขึ้น จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9

ความต้องการที่จะทำบางสิ่งแปลกใหม่และแตกต่างกว่าที่เป็นอยู่

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีความต้องการ
เล็กน้อยที่จะทำบางสิ่งแปลกใหม่และแตกต่างกว่าที่เป็นอยู่ จำนวน 371 คน คิดเป็นร้อยละ 86.1
รองลงมามีความต้องการมากที่จะทำบางสิ่งแปลกใหม่และแตกต่างกว่าที่เป็นอยู่ จำนวน 52 คน
คิดเป็นร้อยละ 12.1 ไม่มีต้องการที่จะทำบางสิ่งแปลกใหม่และแตกต่างกว่าที่เป็นอยู่ จำนวน 5
คน คิดเป็นร้อยละ 1.2 และมีความต้องการมากที่สุดที่จะทำบางสิ่งแปลกใหม่และแตกต่างกว่าที่
เป็นอยู่ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7

ความสุขกับการริเริ่มงานใหม่ ๆ และมุ่งมั่นที่จะทำให้สำเร็จ

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีความสุขกับการริเริ่มงานใหม่ ๆ และมุ่งมั่นที่จะทำให้สำเร็จมาก จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 50.8 รองลงมา มีความสุขกับการริเริ่มงานใหม่ ๆ และมุ่งมั่นที่จะทำให้สำเร็จเล็กน้อย จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 48.5 มีความสุขกับการริเริ่มงานใหม่ ๆ และมุ่งมั่นที่จะทำให้สำเร็จมากที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 และไม่มีกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีความสุขกับการริเริ่มงานใหม่ ๆ และมุ่งมั่นที่จะทำให้สำเร็จเลย

ความรู้สึกผิดหวังในตนเอง

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่ไม่รู้สึกผิดหวังในตนเองเลย จำนวน 405 คน คิดเป็นร้อยละ 94.0 รองลงมา รู้สึกผิดหวังในตนเองเล็กน้อย จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 รู้สึกผิดหวังในตนเองมาก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 และรู้สึกผิดหวังในตนเองมากที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2

ความรู้สึกว่าชีวิตของท่านน่าเบื่อ

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่ไม่รู้สึกว่าตนเองน่าเบื่อ จำนวน 399 คน คิดเป็นร้อยละ 92.6 รองลงมา รู้สึกว่าตนเองน่าเบื่อเล็กน้อย จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 7.4 และไม่มีใครรู้สึกว่าตนเองน่าเบื่อมากและมากที่สุดเลย

ความรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการดำเนินการดำเนินชีวิตประจำวัน

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่ไม่รู้สึกเบื่อหน่ายต่อการดำเนินการดำเนินชีวิตประจำวัน จำนวน 401 คน คิดเป็นร้อยละ 93.0 รองลงมา รู้สึกเบื่อหน่ายต่อการดำเนินการดำเนินชีวิตประจำวันเล็กน้อย จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 รู้สึกเบื่อหน่ายต่อการดำเนินการดำเนินชีวิตประจำวันมาก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 และไม่รู้สึกเบื่อหน่ายต่อการดำเนินการดำเนินชีวิตประจำวันมากที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2

ความรู้สึกคล้ายคนล้มเหลวหรือประสบกับความผิดหวัง

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่ไม่รู้สึกคล้ายคนล้มเหลวหรือประสบกับความผิดหวัง จำนวน 415 คน คิดเป็นร้อยละ 96.3 รองลงมา รู้สึกคล้ายคนล้มเหลวหรือประสบกับความผิดหวังเล็กน้อย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 รู้สึกคล้ายคนล้มเหลวหรือประสบกับความผิดหวังมาก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 และรู้สึกคล้ายคนล้มเหลวหรือประสบกับความผิดหวังมากที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2

ความเชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ยึดถือว่าทำให้มีความเข้มแข็งและสามารถเผชิญกับความยุ่งยากได้

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีความเชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ยึดถือมากกว่าทำให้มีความเข้มแข็งและสามารถเผชิญกับความยุ่งยากได้ จำนวน 388 คน คิดเป็นร้อยละ 90.0 รองลงมามีความเชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ยึดถือเล็กน้อยว่าทำให้มีความเข้มแข็งและสามารถเผชิญกับความยุ่งยากได้ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 และมีความเชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ยึดถือมากที่สุดว่าทำให้มีความเข้มแข็งและสามารถเผชิญกับความยุ่งยากได้ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2

การขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยเมื่อพบกับความผิดหวังหรือทุกข์ใจ

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่เมื่อพบกับความผิดหวังหรือทุกข์ใจจะขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยมาก จำนวน 313 คน คิดเป็นร้อยละ 72.6 รองลงมาเมื่อพบกับความผิดหวังหรือทุกข์ใจจะขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยเล็กน้อย จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7 เมื่อพบกับความผิดหวังหรือทุกข์ใจจะขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยมากที่สุด จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 4.6

ความพึงพอใจกับความสามารถของตนเอง

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมากกับความสามารถของตนเอง จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 57.1 รองลงมามีความพึงพอใจเล็กน้อยกับความสามารถของตนเอง จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 42.0 และไม่พึงพอใจกับความสามารถของตนเองเลย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9

ความรู้สึกรู้สึกภูมิใจในตนเอง

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีความรู้สึกภูมิใจในตนเองมาก จำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 64.5 รองลงมามีความรู้สึกภูมิใจในตนเองเล็กน้อย จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 มีความรู้สึกภูมิใจในตนเองมากที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 และไม่มีใครไม่มีความรู้สึกภูมิใจในตนเองเลย

ความรู้สึกละอายใจกับความสำเริงของคนอื่น

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีความรู้สึกอายใจกับความสำเริงของคนอื่นมาก จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 54.8 รองลงมามีความรู้สึกอายใจกับความสำเริงของคนอื่นเล็กน้อย จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 38.7 มีความรู้สึกอายใจกับ

ความสำเร็จของคนอื่นมากที่สุด จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 และไม่รู้สึกละอายดีกับความสำเร็จของคนอื่นเลย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9

ความรู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่นเมื่อมีทุกข์

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีความรู้สึกเห็นอกเห็นใจมากเมื่อผู้อื่นมีทุกข์ จำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 56.5 รองลงมา มีความรู้สึกเห็นอกเห็นใจเล็กน้อยผู้อื่นเมื่อมีทุกข์ จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 38.3 มีความรู้สึกเห็นอกเห็นใจมากที่สุดเมื่อผู้อื่นมีทุกข์ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 และไม่มีความรู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่นเมื่อมีทุกข์เลย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9

ความรู้สึกเป็นสุขในการช่วยเหลือผู้อื่นที่มีปัญหา

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีความรู้สึกเป็นสุขมากในการช่วยเหลือผู้อื่นที่มีปัญหา จำนวน 324 คน คิดเป็นร้อยละ 75.2 รองลงมา มีความรู้สึกเป็นสุขเล็กน้อยในการช่วยเหลือผู้อื่นที่มีปัญหา จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 มีความรู้สึกเป็นสุขมากที่สุดในการช่วยเหลือผู้อื่นที่มีปัญหา จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 และในกลุ่มตัวอย่างไม่มีใครไม่มีความรู้สึกเป็นสุขเลยในการช่วยเหลือผู้อื่นที่มีปัญหา

ความมั่นใจว่าญาติหรือเพื่อนจะช่วยเหลือถ้ามีเหตุการณ์ร้ายแรงหรือฉุกเฉินเกิดขึ้น

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีความมั่นใจเล็กน้อยว่าญาติหรือเพื่อนจะช่วยเหลือถ้ามีเหตุการณ์ร้ายแรงหรือฉุกเฉินเกิดขึ้น จำนวน 297 คน คิดเป็นร้อยละ 68.9 รองลงมา มีความมั่นใจมากกว่าญาติหรือเพื่อนจะช่วยเหลือถ้ามีเหตุการณ์ร้ายแรงหรือฉุกเฉินเกิดขึ้น จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 มีความมั่นใจมากที่สุดว่าญาติหรือเพื่อนจะช่วยเหลือถ้ามีเหตุการณ์ร้ายแรงหรือฉุกเฉินเกิดขึ้น จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 และไม่มี ความมั่นใจว่าญาติหรือเพื่อนจะช่วยเหลือถ้ามีเหตุการณ์ร้ายแรงหรือฉุกเฉินเกิดขึ้น จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.2

การที่มีเพื่อนหรือญาติพี่น้องคอยช่วยเหลือในยามที่ตนเองต้องการ

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีเพื่อนหรือญาติพี่น้องคอยช่วยเหลือในยามที่ตนเองต้องการเล็กน้อย จำนวน 287 คน คิดเป็นร้อยละ 66.6 รองลงมา มีเพื่อนหรือญาติพี่น้องคอยช่วยเหลือในยามที่ตนเองต้องการมาก จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 21.6 มีเพื่อนหรือญาติพี่น้องคอยช่วยเหลือในยามที่ตนเองต้องการมากที่สุด จำนวน 45 คน

คิดเป็นร้อยละ 10.4 และไม่มีเพื่อนหรือญาติพี่น้องคอยช่วยเหลือในยามที่ตนเองต้องการเลย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4

ความรู้สึกว่าครอบครัวเป็นแหล่งที่จะช่วยหาทางออกให้กับปัญหาส่วนใหญ่ที่ตนเองมี

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีความรู้สึกที่ครอบครัวเป็นแหล่งที่จะช่วยหาทางออกให้กับปัญหาส่วนใหญ่ที่ตนเองมีมากที่สุด จำนวน 271 คน คิดเป็นร้อยละ 62.9 รองลงมาคือความรู้สึกว่าครอบครัวเป็นแหล่งที่จะช่วยหาทางออกให้กับปัญหาส่วนใหญ่ที่ตนเองมีเล็กน้อยและมากเท่ากัน จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 18.6

ความเห็นด้วยว่าสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่มีความผูกพันอย่างใกล้ชิด

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยมากที่สุดว่าสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่มีความผูกพันอย่างใกล้ชิด จำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 55.2 รองลงมาคือความเห็นด้วยมากกว่าสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่มีความผูกพันอย่างใกล้ชิด จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 มีความเห็นด้วยเล็กน้อยว่าสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่มีความผูกพันอย่างใกล้ชิด จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 และไม่เห็นด้วยเลยว่ามีสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่มีความผูกพันอย่างใกล้ชิด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2

ความเห็นด้วยว่าครอบครัวของตนเองสามารถแก้ปัญหาได้ทุกเรื่อง

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยมากที่สุดว่าครอบครัวของตนเองสามารถแก้ปัญหาได้ทุกเรื่อง จำนวน 306 คน คิดเป็นร้อยละ 71.0 รองลงมาคือความเห็นด้วยเล็กน้อยว่าครอบครัวของตนเองสามารถแก้ปัญหาได้ทุกเรื่อง จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 มีความเห็นด้วยมากที่สุดว่าครอบครัวของตนเองสามารถแก้ปัญหาได้ทุกเรื่อง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 3.9 และไม่เห็นด้วยเลยว่ามีครอบครัวของตนเองสามารถแก้ปัญหาได้ทุกเรื่อง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

ความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยเมื่ออยู่ในครอบครัว

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยมากที่สุดเมื่ออยู่ในครอบครัว จำนวน 307 คน คิดเป็นร้อยละ 71.2 รองลงมาคือความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยเล็กน้อยเมื่ออยู่ในครอบครัว จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 20.4 มีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยมากที่สุดเมื่ออยู่ในครอบครัว จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 8.4

การเห็นด้วยว่าครอบครัวและญาติจะดูแลเป็นอย่างดีเมื่อตนเองป่วยหนัก

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่เห็นด้วยมากกว่าครอบครัวและญาติจะดูแลเป็นอย่างดีเมื่อตนเองป่วยหนัก จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 รองลงมาเห็นด้วยมากที่สุดว่าครอบครัวและญาติจะดูแลเป็นอย่างดีเมื่อตนเองป่วยหนัก จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 37.8 และเห็นด้วยเล็กน้อยว่าครอบครัวและญาติจะดูแลเป็นอย่างดีเมื่อตนเองป่วยหนัก จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 23.7

การปรึกษาหรือขอความช่วยเหลือจากครอบครัวเมื่อตนเองมีปัญหา

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีการปรึกษาขอความช่วยเหลือจากครอบครัวมากเมื่อตนเองมีปัญหา จำนวน 290 คน คิดเป็นร้อยละ 67.3 รองลงมามีการปรึกษาขอความช่วยเหลือจากครอบครัวเล็กน้อยเมื่อตนเองมีปัญหา จำนวน 115 คนคิดเป็นร้อยละ 26.7 มีการปรึกษาขอความช่วยเหลือจากครอบครัวมากที่สุดเมื่อตนเองมีปัญหาจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 และไม่มีมีการปรึกษาขอความช่วยเหลือจากครอบครัวเลยเมื่อตนเองมีปัญหา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7

สมาชิกในครอบครัวมีความรักและผูกพันต่อกัน

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่สมาชิกในครอบครัวมีความรักและผูกพันต่อกันมาก จำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 60.8 รองลงมาสมาชิกในครอบครัวมีความรักและผูกพันต่อกันเล็กน้อย จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 สมาชิกในครอบครัวมีความรักและผูกพันต่อกันมากที่สุด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 และสมาชิกในครอบครัวไม่มีความรักและผูกพันต่อกันเลย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7

ความมั่นใจว่าชุมชนที่ตนเองอยู่มีความปลอดภัย

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่มีความมั่นใจว่าชุมชนที่ตนเองอยู่มีความปลอดภัยมาก จำนวน 296 คน คิดเป็นร้อยละ 68.7 รองลงมามีความมั่นใจว่าชุมชนที่ตนเองอยู่มีความปลอดภัยเล็กน้อย จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0 มีความมั่นใจว่าชุมชนที่ตนเองอยู่มีความปลอดภัยมากที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9 และมีความมั่นใจว่าชุมชนที่ตนเองอยู่ไม่มีความปลอดภัยเลย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

การใช้บริการจากหน่วยสาธารณสุขใกล้บ้านเมื่อตนเองเจ็บป่วย

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่ใช้บริการจากหน่วยสาธารณสุขใกล้บ้านเล็กน้อยเมื่อตนเองเจ็บป่วย จำนวน 291 คน คิดเป็นร้อยละ 67.5 รองลงมาใช้

ดำเนินชีวิตมากที่สุด จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9 และในชุมชนไม่มีเสียงดังรบกวนการดำเนินชีวิตเลย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3

ชุมชนมีกลิ่นเหม็นรบกวนการดำเนินชีวิต

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน ส่วนใหญ่ชุมชนไม่มีกลิ่นเหม็นรบกวนการดำเนินชีวิต จำนวน 360 คน คิดเป็นร้อยละ 83.5 รองลงมาชุมชนมีกลิ่นเหม็นรบกวนการดำเนินชีวิตเล็กน้อย จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 11.6 ชุมชนมีกลิ่นเหม็นรบกวนการดำเนินชีวิตมาก จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 และมีกลิ่นเหม็นรบกวนการดำเนินชีวิตมากที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9

4.3 การประเมินคะแนนจากแบบประเมินภาวะสุขภาพจิต (TMHI-66)

ตารางที่ 3 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกระดับคะแนนจากแบบประเมินภาวะสุขภาพจิต

ระดับคะแนน	จำนวน (n)	ร้อยละ	คะแนนเฉลี่ย	S.D.
มีความสุขมากกว่าคนทั่วไป (good)	1	0.2	160.0	0.0
มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป (fair)	252	58.5	127.5	3.0
มีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป (poor)	178	41.3	115.1	4.1
รวม	431	100.0	122.4	7.2

Min = 99.0 คะแนน , Max = 160.0 คะแนน

จากตารางที่ 3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน มีคะแนนเฉลี่ย 122.4 คะแนน โดยมีผู้ที่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป (fair) มากที่สุด จำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 58.5 โดยมีคะแนนเฉลี่ย 127.5 คะแนน รองลงมามีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป (poor) จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 41.3 โดยมีคะแนนเฉลี่ย 115.1 คะแนน และมีความสุขดีกว่าคนทั่วไป (good) จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2 โดยมีคะแนน 160 คะแนน

โดยผู้ที่มีความสุขมากกว่าคนทั่วไป (good) ซึ่งมีเพียง 1 คน มีลักษณะข้อมูลดังนี้ เป็นเพศชาย อายุ 45 ปี นับถือศาสนาพุทธ การศึกษาระดับปริญญาตรี สถานภาพสมรส รายได้เพียงพอ

มีเงินออม มีประวัติดื่มสุราและดื่มกาแฟ โดยมีโรคประจำตัวคือโรคเบาหวาน ปฏิบัติงาน 10 ชม. และไม่มีอาการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาเลยใน 1 สัปดาห์ โดยได้คะแนนรวมจากแบบประเมินภาวะสุขภาพจิต (TMHI-66) เท่ากับ 160 คะแนน ผลอยู่ในช่วง 143 – 198 คะแนน

4.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับระดับภาวะความสุขของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร

จากแบบประเมินภาวะสุขภาพจิตของคนไทย (TMHI-66) พบว่ามีผู้ที่มีความสุขมากกว่าคนทั่วไป (good) เพียง 1 คนเท่านั้น ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 0.2 ของกลุ่มตัวอย่างที่กรอกแบบสอบถาม

ดังนั้นในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมในส่วนที่เหลือ จำนวน 430 คน จึงมี 2 ระดับเท่านั้นคือระดับความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป (poor) และมีระดับความสุขเท่ากับคนทั่วไป (fair) ซึ่งแสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขกับเพศของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรม

เพศ	จำนวน (คน)	ระดับความสุข (ร้อยละ)	
		poor n (%)	fair n (%)
ชาย	289	96 (33.2)	193 (66.8)
หญิง	141	82 (58.2)	59 (41.8)
รวม	430	178 (41.4)	252 (58.6)

การทดสอบทางสถิติ Chi-square tests = 24.2 , df = 1 , P = 0.001

P < 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้บริหารชายส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 193 คนคิดเป็นร้อยละ 66.8 รองลงมามีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 33.2 และผู้บริหารหญิงส่วนใหญ่มีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 58.2 รองลงมามีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 41.8

ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า ระดับความสุขมีความสัมพันธ์กับเพศของผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่าผู้บริหารชายมีความสุขมากกว่าผู้บริหารหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขกับอายุของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรม

อายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ระดับความสุข (ร้อยละ)	
		poor n (%)	fair n (%)
18 – 30	66	49 (74.2)	17 (25.8)
31 – 40	80	43 (53.8)	37 (46.2)
41 – 50	118	43 (36.4)	75 (63.6)
51 – 60	117	33 (28.2)	84 (71.8)
60 ปีขึ้นไป	49	10 (20.4)	39 (79.6)
รวม	430	178 (41.4)	252 (58.5)

การทดสอบทางสถิติ Chi-square tests = 52.8 , df = 4 , P = 0.001

P < 0.05

จากตารางที่ 5 พบว่าผู้บริหารอายุ 18 - 30 ปี ส่วนใหญ่มีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 74.2 รองลงมามีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8 ผู้บริหารอายุ 31 - 40 ปี ส่วนใหญ่มีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8 รองลงมามีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 46.2 ผู้บริหารอายุ 41-50 ปี ส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 63.6 รองลงมามีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 36.4 ผู้บริหารอายุ 51-60 ปี ส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับ จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 71.8 รองลงมามีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 33 คน

คิดเป็นร้อยละ 28.2 ผู้บริหารอายุ 60 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 79.6 รองลงมามีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 20.4

ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า ระดับความสุขมีความสัมพันธ์กับอายุของผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีแนวโน้มพบว่าผู้บริหารที่มีอายุมากขึ้นจะมีความสุขมากขึ้น

ตารางที่ 6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขกับศาสนาของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรม

กิจกรรมทางศาสนา	จำนวน (คน)	ระดับความสุข (ร้อยละ)	
		poor n (%)	fair n (%)
ทำบุญตักบาตร	379	157 (41.4)	222 (58.6)
ประกอบคริสตศาสนาที่โบสถ์	22	9 (40.9)	13 (59.1)
อื่นๆ	11	1 (9.1)	10 (90.9)
รวม	412	167 (40.5)	245 (59.5)

การทดสอบทางสถิติ Chi - square tests = 4.6 , df = 2 , P = 0.098

P > 0.05

จากตารางที่ 6 พบว่าผู้บริหารปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาโดยการทำบุญตักบาตรส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 58.6 รองลงมามีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 41.4 ผู้บริหารที่ประกอบคริสตศาสนาที่โบสถ์ส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 59.1 รองลงมามีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 40.9 ผู้บริหารที่ประกอบกิจกรรมทางศาสนาอื่นๆส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไปจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 90.9 รองลงมามีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไปจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1

ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า ระดับความสุขไม่มีความสัมพันธ์กับการประกอบกิจกรรมทางศาสนาของผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขกับระดับการศึกษาของผู้บริหาร
โรงงานอุตสาหกรรม

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ระดับความสุข (ร้อยละ)	
		poor n (%)	fair n (%)
ต่ำกว่าปริญญาตรี	123	93 (75.6)	30 (24.4)
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า ปริญญาตรี	286	71 (24.8)	215 (75.2)
รวม	409	164 (40.1)	245 (59.9)

การทดสอบทางสถิติ Chi - square tests = 92.3 ,df = 1 , P = 0.001

P < 0.05

จากตารางที่ 7 พบว่าผู้บริหารที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 75.6 รองลงมามีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 24.4 ผู้บริหารที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 59.9 รองลงมามีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8

ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า ระดับความสุขมีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษาของผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่าผู้บริหารที่มีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมีความสุขมากกว่าผู้บริหารที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขกับสถานภาพสมรสของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรม

สถานภาพสมรส	จำนวน (คน)	ระดับความสุข (ร้อยละ)	
		poor n (%)	fair n (%)
โสด	52	27 (51.9)	25 (48.1)
แต่งงานหรือมีคู่อยู่ด้วยกัน	331	132 (39.9)	199 (60.1)
แยกกันอยู่ / หย่าร้าง / หม้าย	26	8 (30.8)	18 (69.2)
รวม	409	167 (40.8)	242 (59.2)

การทดสอบทางสถิติ Chi-square tests = 3.8 , df = 2 , P = 0.145 , P > 0.05

จากตารางที่ 8 พบว่าผู้บริหารมีสถานภาพโสดส่วนใหญ่มีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 51.9 รองลงมามีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 48.1 ผู้บริหารที่แต่งงานหรือมีคู่อยู่ด้วยกันส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 60.1 รองลงมา มีความสุขกว่าคนทั่วไป จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 39.9 ผู้บริหารที่มีสถานภาพที่แยกกันอยู่ / หย่าร้าง / หม้าย ส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 69.2 รองลงมา มีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8

ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า ระดับความสุขไม่มีความสัมพันธ์กับสถานภาพสมรสของผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขกับรายได้ต่อเดือนของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรม

รายได้ต่อเดือน	จำนวน (คน)	ระดับความสุข (ร้อยละ)	
		poor n (%)	fair n (%)
ต่ำกว่า 40,000	148	81 (54.7)	67 (45.3)
40,001 – 60,000	158	49 (31.0)	109 (69.0)
60,001 – ขึ้นไป	95	31 (32.6)	64 (67.4)
รวม	401	161 (40.1)	240 (59.9)

การทดสอบทางสถิติ Chi-square tests = 20.8 , df = 2 , P = 0.001

P < 0.05

จากตารางที่ 9 พบว่าผู้บริหารมีรายได้ต่ำกว่า 40,000 บาท ส่วนใหญ่มีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 54.7 รองลงมามีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3 ผู้บริหารที่มีรายได้ 40,001 - 60,000 บาท ส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 69.0 รองลงมามีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 31.0 ผู้บริหารที่มีรายได้ 60,001 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 67.4 รองลงมา มีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 32.6

ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า ระดับความสุขมีความสัมพันธ์กับรายได้ต่อเดือนของผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีแนวโน้มว่าผู้บริหารที่มีรายได้มากขึ้นจะมีความสุขมากขึ้น

ตารางที่ 10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขกับสถานะรายได้ของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรม

สถานะรายได้	จำนวน (คน)	ระดับความสุข (ร้อยละ)	
		poor n (%)	fair n (%)
รายได้เพียงพอมีเงินออม	375	142 (37.9)	233 (62.1)
รายได้ไม่เพียงพอหรือ เพียงพอแต่ไม่มีเงินออม	39	22 (56.4)	17 (43.6)
รวม	414	164 (39.6)	250 (60.4)

การทดสอบทางสถิติ Chi-square tests = 5.1 , df = 1 , P = 0.024

P > 0.05

จากตารางที่ 10 พบว่าผู้บริหารที่มีรายได้เพียงพอมีเงินออม ส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 62.1 รองลงมามีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 37.9 ผู้บริหารที่มีรายได้ไม่เพียงพอหรือเพียงพอแต่ไม่มีเงินออมส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 56.4 รองลงมามีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 43.6

ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า ระดับความสุขไม่มีความสัมพันธ์กับสถานะรายได้ของผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขกับลักษณะครอบครัวของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรม

ลักษณะครอบครัว	จำนวน (คน)	ระดับความสุข (ร้อยละ)	
		poor n (%)	fair n (%)
อาศัยอยู่คนเดียว	19	6 (31.6)	13 (68.4)
ครอบครัวเดี่ยว (มีเฉพาะบิดา มารดา บุตร)	336	130 (38.7)	206 (61.3)
ครอบครัวขยาย (มีปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้ำ อา)	62	32 (51.6)	30 (48.4)
รวม	417	168 (40.3)	249 (59.7)

การทดสอบทางสถิติ Chi-square tests = 4.3 , df = 2 , P = 0.119

P > 0.05

จากตารางที่ 11 ผู้บริหารที่อาศัยอยู่คนเดียวส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 68.4 รองลงมามีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 31.6 ผู้บริหารที่มีครอบครัวเดี่ยวส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 61.3 รองลงมามีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 38.7 ผู้บริหารที่มีครอบครัวขยายส่วนใหญ่มีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 51.6 รองลงมา มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 48.4

ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า ระดับความสุขไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะครอบครัวของผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขกับการใช้ยาหรือสารเสพติด
ของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรม

ยาหรือสารเสพติด	จำนวน (คน)	ระดับความสุข		chi- square	df	p- values
		poor n (%)	fair n (%)			
สูบบุหรี่	58	31 (53.4)	27 (46.6)	4.4	1	0.055
เหล้า แอลกอฮอล์ ยาแดง	60	30 (50.0)	30 (50.0)	2.4	1	0.118
ยานอนหลับ สารออกฤทธิ์ ต่อจิตประสาท	14	4 (28.6)	10 (71.4)	0.9	1	0.343
น้ำชา กาแฟ	371	153 (41.2)	218 (58.8)	0.2	1	0.620
สารเสพติดผิดกฎหมาย เช่น ยาบ้า ฝิ่น กัญชา สารระเหย	2	2 (100.0)	0 (0.0)	2.9	1	0.088

จากตารางที่ 12 ผู้บริหารที่สูบบุหรี่ ส่วนใหญ่มีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4 รองลงมามีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 46.6 ผู้บริหารที่ดื่มเหล้า แอลกอฮอล์ ยาแดง มีความสุขเท่ากับคนทั่วไปและมีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 ผู้บริหารที่ใช้ยานอนหลับหรือสารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 71.4 รองลงมามีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 ผู้บริหารที่ดื่ม น้ำชา กาแฟ ส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 รองลงมามีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 41.2 ผู้บริหารที่ใช้สารเสพติดผิดกฎหมาย ส่วนใหญ่มีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0

ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า ระดับความสุขไม่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ การดื่มเหล้า แอลกอฮอล์ ยาแดง การรับประทานยานอนหลับ สารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท การดื่มน้ำชา กาแฟ และการเสพยาเสพติดผิดกฎหมายของผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขกับโรคประจำตัวของผู้บริหาร
โรงงานอุตสาหกรรม

การมีโรคประจำตัว	จำนวน (คน)	ภาวะความสุข (ร้อยละ)	
		poor n (%)	fair n (%)
มีโรคประจำตัว	25	15 (60.0)	10 (40.0)
ไม่มีโรคประจำตัว	405	163 (40.2)	242 (59.8)
รวม	430	178 (41.4)	252 (58.6)

การทดสอบทางสถิติ Chi-square tests = 3.8 , df = 1 , P = 0.052

P > 0.05

จากตารางที่ 13 ผู้บริหารที่มีโรคประจำตัวส่วนใหญ่มีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมามีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 ผู้บริหารที่ไม่มีโรคประจำตัว ส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 59.8 รองลงมามีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2

ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า ระดับความสุขไม่มีความสัมพันธ์กับการมีโรคประจำตัวของผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขกับการออกกำลังกายของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรม

การออกกำลังกายต่อสัปดาห์	จำนวน (คน)	ภาวะความสุข (ร้อยละ)	
		poor n (%)	fair n (%)
ไม่เคยเลย	298	124 (41.6)	174 (58.4)
1 - 3 ครั้ง	93	44 (47.3)	49 (52.7)
4 ครั้งขึ้นไป	39	10 (25.6)	29 (74.4)
รวม	430	178 (41.4)	252 (58.6)

การทดสอบทางสถิติ Chi-square tests = 5.3 , df = 2 , P = 0.069

P > 0.05

จากตารางที่ 14 ผู้บริหารที่ไม่เคยออกกำลังกายเลยใน 1 สัปดาห์ ส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 58.4 รองลงมามีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 41.6 ผู้บริหารที่ออกกำลังกาย 1 - 3 ครั้งต่อสัปดาห์ส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป มากที่สุด จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 52.7 รองลงมามีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 47.3 ผู้บริหารที่ออกกำลังกายมากกว่า 4 ครั้งต่อสัปดาห์ขึ้นไปส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 74.4 รองลงมามีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 25.6

ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า ระดับความสุขไม่มีความสัมพันธ์กับการออกกำลังกายของผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 15 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขกับชั่วโมงการปฏิบัติงานต่อวัน
ของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรม

ชั่วโมงการทำงานต่อวัน	จำนวน (คน)	ภาวะความสุข (ร้อยละ)	
		poor n (%)	fair n (%)
น้อยกว่า 8 ชั่วโมง	60	53 (88.3)	7 (11.7)
8 - 10 ชั่วโมง	312	112 (35.9)	200 (64.1)
11 ชั่วโมงขึ้นไป	53	13 (24.5)	40 (75.5)
รวม	425	178 (41.9)	247 (58.1)

การทดสอบทางสถิติ Chi-square tests = 64.3 , df = 2 , P = 0.001

P < 0.05

จากตารางที่ 15 ผู้บริหารที่ทำงานน้อยกว่า 8 ชั่วโมงต่อวันส่วนใหญ่มีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 88.3 รองลงมามีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 11.7 ผู้บริหารที่ทำงาน 8 - 10 ชั่วโมงส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 64.1 รองลงมามีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 35.9 ผู้บริหารที่ทำงาน 11 ชั่วโมงขึ้นไปส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 75.5 รองลงมา มีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5

ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า ระดับความสุขมีความสัมพันธ์กับชั่วโมงการทำงานต่อวันของผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า มีแนวโน้มที่ผู้บริหารที่ใช้เวลาทำงานนานขึ้นจะมีความสุขมากขึ้น

4.5 การใช้การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติจากข้อ 4.4 กับระดับความสุข

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับระดับความสุขของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมโดยใช้การวิเคราะห์ทางสถิติหาค่า P-Value จาก Chi-square พบว่ามีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 5 ปัจจัยได้แก่ เพศ อายุ

ชั่วโมงการทำงาน การศึกษา และรายได้ ผู้วิจัยได้นำปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ดังกล่าวไปหาความสัมพันธ์กับระดับความสุขโดยใช้การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุ (multiple logistic regression analysis) ได้ผลในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติกับระดับความสุข

ปัจจัย	ผลการวิเคราะห์ทางสถิติ			
	wald	df	sig.	exp(B)
เพศ	13.839	1	<0.001	0.350
อายุ	20.270	1	<0.001	1.758
การศึกษา	43.587	1	<0.001	7.209
รายได้	0.330	1	0.566	0.894
ชั่วโมงการทำงาน	13.918	1	<0.001	3.225

จากตารางที่ 16 พบว่า ระดับความสุขมีความสัมพันธ์กับเพศ อายุ การศึกษา ชั่วโมงการทำงานของผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่าระดับความสุขไม่มีความสัมพันธ์กับรายได้ของผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างโดยเสนอข้อมูลจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ดังนี้

เพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 67.3 ส่วนเพศหญิง ร้อยละ 32.7

อายุ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 27.6 รองลงมามีอายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 27.1 อายุระหว่าง 31 – 40 ปี ร้อยละ 18.6 อายุระหว่าง 18 – 30 ปี ร้อยละ 15.3 และ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 11.4

กิจกรรมทางศาสนาที่ปฏิบัติเป็นประจำ ส่วนใหญ่ทำบุญตักบาตร ร้อยละ 92.0 รองลงมาก็คือประกอบคริสตศาสนาที่โบสถ์ ร้อยละ 5.3 และอื่นๆ ร้อยละ 2.6

ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 70.0 รองลงมามีระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 30.0

สถานภาพสมรส ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคือแต่งงานหรือมีคู่อยู่ด้วยกัน ร้อยละ 81.0 รองลงมาก็คือสถานภาพโสด ร้อยละ 12.7 โดยคู่สมรสเสียชีวิตไปแล้วและแยกกันอยู่หรือหย่าร้างกัน ร้อยละ 6.3

รายได้ต่อเดือน ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 40,001 – 60,000 บาท ร้อยละ 39.4 รองลงมามีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 40,000 บาท ร้อยละ 36.9 และรายได้ต่อเดือน 60,001 บาท ขึ้นไป ร้อยละ 23.7 โดยมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 52,200 บาท

สถานะรายได้ ส่วนใหญ่มีรายได้เพียงพอมีเงินออม ร้อยละ 90.6 รองลงมาก็คือรายได้ไม่เพียงพอหรือเพียงพอแต่ไม่มีเงินออม คิดเป็นร้อยละ 9.4

ลักษณะครอบครัว ส่วนใหญ่มีลักษณะครอบครัวเป็นแบบครอบครัวเดี่ยว ร้อยละ 80.6 รองลงมาก็คือครอบครัวขยาย ร้อยละ 14.8 และอาศัยอยู่คนเดียว ร้อยละ 4.5

การใช้ยาและสารเสพติด ส่วนใหญ่สูบบุหรี่ ร้อยละ 13.5 ดื่มเหล้า / แอลกอฮอล์ / ยา ดองเหล้า ร้อยละ 14.2 ใช้ยานอนหลับ ร้อยละ 3.2 ดื่มน้ำชา / กาแฟ ร้อยละ 86.3 ใช้สารเสพติด ผิดกฎหมายเช่น ยาบ้า กัญชา ฝิ่น สารระเหย ร้อยละ 0.5 (แต่ไม่ได้ระบุชื่อสารเสพติดที่เชื่อว่าเป็น ชนิดใด)

โรคประจำตัว ส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 94.2 และมีโรคประจำตัว ร้อยละ 5.8 (ไม่ระบุโรคมีจำนวน 18 คน ระบุโรคมีจำนวน 6 คน แบ่งเป็นโรคเบาหวานจำนวน 4 คน และโรค ความดันโลหิต จำนวน 2 คน)

การออกกำลังกายต่อสัปดาห์ ส่วนใหญ่ใน 1 สัปดาห์ไม่เคยออกกำลังกายเลย ร้อยละ 69.4 รองลงมาคือ 1 – 3 ครั้ง/สัปดาห์ ร้อยละ 21.6 และน้อยสุดออกกำลังกาย 4 ครั้งขึ้นไป/สัปดาห์ ร้อยละ 9.0

ชั่วโมงการทำงานต่อวัน ส่วนใหญ่ทำงานเฉลี่ยวันละประมาณ 8.7 ชม.ทำงาน 8-10 ชั่วโมงต่อวันมากที่สุด ร้อยละ 73.5 รองลงมาน้อยกว่า 8 ชั่วโมงต่อวัน ร้อยละ 14.1 ทำงาน 11 ชั่วโมงขึ้นไปต่อวันมีจำนวนน้อยสุด ร้อยละ 12.4

ตอนที่ 2 ผลร้อยละของผู้บริหารจำแนกตามความถี่ในการตอบแบบประเมินภาวะสุขภาพจิต (TMHI-66)

พบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่ ตอบว่าไม่เคยใช้ยาเกิน ดัด ฟัน ทา อยู่เสมอจึงจะสามารถทำงานอยู่ได้ (ข้อ 6) มากที่สุด 431 คน (ร้อยละ 100.0) ผู้บริหารส่วนใหญ่ ตอบว่ามีความต้องการเพียงเล็กน้อยที่จะทำบางสิ่งแปลกใหม่และแตกต่างกว่าเป็นอยู่ (ข้อ 35) มากที่สุด 371 คน (ร้อยละ 86.1) ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่า มีความพึงพอใจในรูปร่างหน้าตาของตนเองมาก (ข้อ 12) มากที่สุด 401 คน (ร้อยละ 93.0) และผู้บริหารส่วนใหญ่ ตอบว่ามีความรู้สึกพอใจมากที่สุดที่สามารถทำอะไรๆ ผ่านไปได้ในแต่ละวัน (ข้อ 13)มากที่สุด 306 คน (ร้อยละ 71.0)

ตอนที่ 3 การประเมินคะแนนจากแบบประเมินภาวะสุขภาพจิต

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 431 คน จำแนกตามระดับคะแนนจากแบบประเมินภาวะสุขภาพจิต พบว่า ส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป (fair) ร้อยละ 58.5 รองลงมามีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป (poor) ร้อยละ 41.3 และมีความสุขมากกว่าคนทั่วไป (good) ร้อยละ 0.2

โดยผู้ที่มีความสุขมากกว่าคนทั่วไปซึ่งมีเพียง 1 คน มีลักษณะข้อมูลดังนี้ เป็นเพศชาย อายุ 45 ปี นับถือศาสนาพุทธ การศึกษาระดับปริญญาตรี มีสถานภาพสมรส รายได้เพียงพอมีเงินออม มีประวัติดื่มสุราและดื่มกาแฟ โดยมีโรคประจำตัวคือโรคเบาหวาน ปฏิบัติงาน 10 ชม.ต่อวัน และไม่มีการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาเลยใน 1 สัปดาห์ เขาได้คะแนนรวมจากแบบประเมินภาวะสุขภาพจิต (TMHI-66) เท่ากับ 160 คะแนน ผลอยู่ในช่วงคะแนน 143 – 198 ซึ่งเป็นผู้ที่มีความสุขมากกว่าคนทั่วไป

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับระดับความสุขของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร

จากแบบประเมินภาวะสุขภาพจิต (TMHI-66) พบว่ามีผู้ที่มีความสุขมากกว่าคนทั่วไป (good) เพียง 1 คนเท่านั้น ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 0.2 ของกลุ่มตัวอย่างที่กรอกแบบสอบถาม

ดังนั้นในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมในส่วนที่เหลือ จำนวน 430 คน จึงมี 2 ระดับเท่านั้นคือระดับความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป (poor) และระดับความสุขเท่ากับคนทั่วไป (fair) โดยสรุปผลการวิเคราะห์ดังนี้

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับความสุขของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมพบว่าปัจจัยที่ความสัมพันธ์กับระดับความสุขคือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือนและชั่วโมงการทำงานต่อวัน มีความสัมพันธ์กับระดับภาวะสุขภาพจิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 5 การใช้การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติกับระดับความสุข

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับระดับความสุขของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมโดยใช้การวิเคราะห์ทางสถิติหาค่า P-value จาก Chi-square พบว่ามีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 5 ปัจจัย ได้แก่ เพศ อายุ ชั่วโมงการทำงานต่อวัน การศึกษา และรายได้ ผู้วิจัยได้นำปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ดังกล่าวไปหาความสัมพันธ์กับระดับความสุข โดยใช้การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุ (multiple logistic regression analysis)

พบว่าระดับความสุขมีความสัมพันธ์กับเพศ อายุ การศึกษา ชั่วโมงการทำงานต่อวันของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่าระดับความสุขไม่มีความสัมพันธ์กับรายได้ของผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ จำนวน 252 คน มีความสุขอยู่ในเกณฑ์เท่ากับคนปกติทั่วไป (fair) คิดเป็นร้อยละ 58.5 เป็นผู้มีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป (poor) จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 41.3 และเป็นผู้ที่มีความสุขมากกว่าคนทั่วไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2 ทั้งนี้ยังไม่เคยมีผู้วิจัยในเรื่องภาวะความสุขของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานครโดยตรงมาก่อน อย่างไรก็ตามในการศึกษาของ รุจิเรข สุนปาน [28] ที่ศึกษาภาวะสุขภาพจิตของพนักงานปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรม พบว่าพนักงานที่มีรายได้ดีจะมีสุขภาพจิตดีกว่าและสอดคล้องกับแนวคิดของ อมรากล อินโชนานนท์ [29] กล่าวว่าค่าตอบแทนและสวัสดิการในการทำงานที่ไม่ดีหรือไม่มีความเหมาะสม เป็นสาเหตุให้เกิดความเครียดและความวิตกกังวลในการทำงานได้เพราะต้องทำงานภายใต้สภาวะที่กดดัน เนื่องจากผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมต้องบริหารโรงงานอุตสาหกรรมให้เกิดความอยู่รอดนำมาซึ่งรายได้และผลกำไร ดังนั้นการปฏิบัติงานใน

ตำแหน่งนี้การมีรายได้ต่อเดือนสูงของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมส่งผลให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น

นอกจากนี้เมื่อผู้บริหารอายุมากขึ้นการทำงานในตำแหน่งนี้ค่าตอบแทนหรือเงินเดือนที่ได้รับก็จะสูงขึ้น ซึ่งส่งผลต่อความเป็นอยู่และความมั่นคงในชีวิตและครอบครัวของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมเองเพราะถ้าค่าตอบแทน ผลกำไรจากการประกอบกิจการในแต่ละเดือนนั้นอยู่ในระดับสูงจะส่งผลให้ชีวิตของคนในครอบครัวมีความเป็นอยู่ที่สุขสบาย เพราะผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้วดังนั้น ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูครอบครัว สนับสนุนการศึกษาบุตร ค่าใช้จ่ายในการออกงานสังคมจึงเป็นสิ่งที่ขึ้นอยู่กับรายได้ต่อเดือน และสอดคล้องกับการศึกษาของ กมล ชูทรัพย์ และเสถียร เหลืองอร่าม (อ้างถึงใน รุจิเรข สุนปาน) [28] ได้กล่าวว่า ความมั่นคงในงานก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน ซึ่งจะทำให้บุคคลมีสุขภาพจิตที่ดีในการทำงาน

หากพิจารณาโดยรวมแล้ว พบว่า การศึกษาในครั้งนี้มีจำนวนร้อยละของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมที่มีภาวะความสุขต่ำกว่าคนทั่วไปสูงถึงร้อยละ 41.3 นอกจากนี้อาจเนื่องมาจาก การเป็นผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมมีลักษณะการปฏิบัติงานที่อยู่ในความตึงเครียด ต้องทำงานในหลายหน้าที่ด้วยกันไม่ว่าจะเป็นการวางแผนงานในแต่ละวัน การวางแผนเป้าหมาย หรือกลยุทธ์เพื่อให้กิจการทำผลกำไรได้อย่างมหาศาล การมีหน้าที่รับผิดชอบผู้ใต้บังคับบัญชา ชี้แนะ ควบคุม วางแผน กำหนดเป้าหมาย และตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ขององค์กรอุตสาหกรรมตามบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผู้บริหารที่ “บริหารงานเป็น” ในการใช้ยุทธวิธีการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ และมีคุณลักษณะของการเป็นผู้นำที่ดี จะส่งผลสู่การปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดีของผู้ใต้บังคับบัญชา ภายใต้บรรยากาศของความสมัครสมานสามัคคี ความเข้าใจอันดีต่อกัน ความเชื่อมั่นในกันและกัน ความรู้สึกเป็นพวกพ้องเดียวกัน ความคิดเห็นว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกิจการงานนั้น มีความรัก ความศรัทธา ภาคภูมิใจในองค์กรที่ตนทำงานอยู่ มีความรู้สึกผูกพันกับงาน มีความรู้สึกเห็นพ้องต้องกัน และร่วมกันดำเนินงานซึ่งเต็มไปด้วยการแข่งขันเพื่อความเป็นเลิศ การเจริญเติบโต และความอยู่รอดขององค์กร จึงกล่าวได้ว่าผู้บริหารงานมีอิทธิพลทั้งต่อความสำเร็จของงานและบรรยากาศภายในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเบอร์นสไตน์และคณะ ที่กล่าวไว้ว่าผู้นำกลุ่มมีบทบาทสำคัญมากต่อการตัดสินใจ ต่อนโยบาย ต่อการแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งจะส่งผลต่อการทำงานกลุ่มร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของ ชิจีมี และคณะ [30] ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดในการทำงานกับสุขภาพจิต โดยใช้แบบสอบถาม GHQ-30 ภาคภาษาญี่ปุ่น พบว่าความเครียดในการทำงานมีความเกี่ยวข้องกับสภาวะสุขภาพจิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่งานที่ยุ่งยากมากเกินไป ต้องรับผิดชอบมากเกินไป การห้ามทำงานพลาด และการไม่สามารถก้าวทันเทคโนโลยี นอกจากนี้การ

อยู่ในระดับตำแหน่งผู้บริหาร เป็นตำแหน่งที่มีรายได้ประจำที่สูงและแน่นอน ซึ่งเป็นเหตุผลที่ส่วนใหญ่ผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมมีความเครียดมากกว่าตำแหน่งหรืออาชีพอื่นๆ

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะความสุขของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรม

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความสุขของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานครคือ เพศ อายุ การศึกษา ชั่วโมงการทำงานต่อวัน โดยแบ่งออกเป็นปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านการทำงาน ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับระดับความสุขของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรม คือ เพศ อายุ การศึกษา

เพศ ผู้บริหารชาย ส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไปมากที่สุด ร้อยละ 66.8 รองลงมามีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป ร้อยละ 33.2 ผู้บริหารหญิงส่วนใหญ่มีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป ร้อยละ 58.2 รองลงมามีความสุขเท่ากับคนทั่วไป ร้อยละ 41.8

อายุ พบว่าผู้บริหารอายุ 18 - 30 ปี ส่วนใหญ่มีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป ร้อยละ 74.2 รองลงมามีความสุขเท่ากับคนทั่วไป ร้อยละ 25.8 ผู้บริหารอายุ 31 - 40 ปี ส่วนใหญ่มีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไปมากที่สุด ร้อยละ 53.8 รองลงมามีความสุขเท่ากับคนทั่วไป ร้อยละ 46.2 ผู้บริหารอายุ 41-50 ปี ส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป ร้อยละ 63.6 รองลงมามีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป ร้อยละ 36.4 ผู้บริหารอายุ 51-60 ปี ส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป ร้อยละ 71.8 รองลงมามีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป ร้อยละ 28.2 ผู้บริหารอายุ 60 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป ร้อยละ 79.6 รองลงมามีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป ร้อยละ 20.4

การศึกษา พบว่าผู้บริหารที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป ร้อยละ 75.6 รองลงมามีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป ร้อยละ 24.4 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Sherer และเพื่อน [31] พบว่าความสุขเกิดจากความสัมพันธ์ทางสังคม และความสำเร็จ จากการศึกษาล่าสุดได้ข้อสรุปว่าสาเหตุของความสุขได้แก่ การมีการติดต่อสัมพันธ์กับเพื่อน หรือมีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นกับบุคคลอื่น กิจกรรมทางเพศ ความสำเร็จ กิจกรรมทางร่างกาย หรือกีฬา ธรรมชาติ การอ่านหนังสือ และดนตรี อาหาร และเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์

วิธีการหนึ่งที่จะค้นพบว่าบุคคลใดมีอารมณ์ทางบวก โดยการถามว่าบุคคลนั้นมีความรู้สึกทางบวกครั้งสุดท้ายเมื่อใด และอะไรเป็นสาเหตุให้เขามีความรู้สึกนั้น จากการศึกษากับนักเรียนชาวอเมริกันโดยส่วนใหญ่พบว่า สาเหตุหลักของอารมณ์ทางบวกคือ ความสัมพันธ์ทางสังคม ไม่ว่าจะ

จะกับสมาชิกในครอบครัว กับคนรัก เพื่อน หรือกลุ่มกิจกรรม ในขณะที่ความสำเร็จจากงานนั้น เป็นเพียงแค่รางวัลจากการทำงานหนัก

เหตุการณ์ทางบวกก็พบว่ามีความสัมพันธ์กับอารมณ์ทางบวกเช่นกัน [32] จากการ สอบถามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 467 คน ซึ่งประกอบด้วยวัยทำงานและวัยเรียน โดยให้คะแนน เหตุการณ์ที่ทำให้เขามีความรู้สึกเป็นสุข ซึ่งผลออกมาสรุปได้ดังนี้คือ การกิน การดื่ม เพศ การ พักผ่อนนอนหลับ คู่สมรส เพื่อนและความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด ความสำเร็จ การเลื่อนตำแหน่ง ความ พึงพอใจในตนเอง กิจกรรมทางร่างกาย กีฬา และการมีสุขภาพที่ดี การทำงาน การได้ใช้ความ ชำนาญ การอ่านหนังสือ การฟังดนตรีและการดูทีวี ประสบการณ์ที่เข้มข้น เช่น ความรู้สึกเกี่ยวกับ ความงาม ศาสนา

2. ปัจจัยทางด้านการทำงาน

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางด้านการทำงานที่มีความสัมพันธ์กับระดับความสุขของ ผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมได้แก่ ชั่วโมงการทำงานต่อวัน พบว่าผู้บริหารที่ทำงานน้อยกว่า 8 ชั่วโมงต่อวัน มีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป มากที่สุด จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 88.3 รองลงมา มี ความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 11.7 ผู้บริหารที่ทำงาน 8 - 10 ชั่วโมง มี ความสุขเท่ากับคนทั่วไป มากที่สุด จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 64.1 รองลงมา มีความสุขต่ำ กว่าคนทั่วไป จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 35.9 ผู้บริหารที่ทำงาน 11 ชั่วโมงขึ้นไปมีความสุข เท่ากับคนทั่วไปมากที่สุด จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 75.5 รองลงมา มีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 แต่ไม่สอดคล้องกับแนวคิดของ Stave [33] กล่าวว่าการ ทำงานติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน มีผลต่อการเกิดความเหนื่อยล้า ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดความ ผิดปกติในการทำงาน ทั้งด้านสรีระร่างกายและจิตใจ และไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ Sivadon และ Veil [34] ที่ศึกษาสำรวจสภาวะการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต พบว่าชั่วโมงการทำงานเป็นองค์ประกอบที่มีผลกระทบต่อสุขภาพจิต ซึ่งปรากฏว่าผู้ปฏิบัติงานที่มี ปัญหาสุขภาพจิตจะแสดงอาการต่างๆออกมา เช่น อาการเมื่อยล้า อาการเจ็บป่วยทางร่างกาย อารมณ์ฉุนเฉียวง่าย วิดกกังวล ซึ่งเป็นตัวการที่ทำให้ผลการปฏิบัติงานต่ำลง

ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมถึงแม้จะทำงานล่วงเวลาเป็นเวลา เพิ่มขึ้น แต่ก็เกินไปด้วยความสมัครใจ เพราะการทำงานในตำแหน่งนี้ต้องอาศัยระยะเวลาเพื่อใช้ ความคิดในการสร้างกลยุทธ์ทางเศรษฐกิจเพื่อให้ได้มาซึ่งผลกำไรที่มากขึ้น ซึ่งถ้าถึงเป้าหมาย เหล่านี้แล้วจะเป็นการสร้างแรงจูงใจในการทำงานมากยิ่งขึ้น จึงทำให้ความแตกต่างในระยะเวลา ในการทำงานไม่สร้างความเครียดหรือปัญหาที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Argyle และ Crossland [32] ได้ศึกษาถึงองค์ประกอบของอารมณ์ทางบวก ผลการศึกษาพบว่า การได้

ทุ่มเทให้กับการทำงานซึ่งเป็นลักษณะการซึมซับ (absorption) เป็นประสบการณ์ภายในที่เกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ซึ่งเป็นมิติของอารมณ์ทางบวกที่เป็นองค์ประกอบของความ สุข

ข้อเสนอแนะ

ถึงแม้ระดับความสุขของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานครจะอยู่ในเกณฑ์ปกติเท่ากับคนทั่วไป แต่ผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรม ร้อยละ 41.3 มีระดับความสุขต่ำกว่าเกณฑ์ของคนปกติทั่วไปซึ่งถือว่าสำคัญ เนื่องจากการเป็นผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมต้องมีความรับผิดชอบสูงในการบริหารจัดการโรงงานเพื่อนำมาซึ่งผลกำไรหรือเป้าหมายที่กำหนดไว้รวมไปถึงการรับผิดชอบต่อดูแลในส่วนของพนักงานในโรงงานหรือกิจการนั้นๆ ให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นควรมีการรณรงค์ส่งเสริมป้องกันการเกิดปัญหาจากความเครียดจากการทำงาน ซึ่งทำให้ผู้บริหารทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยอาจมีการตรวจสอบระดับความเครียดจากการทำงาน และจัดแนวทางการป้องกัน แก้ไข ฟื้นฟูที่เหมาะสมต่อไป โดย

1. ให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจโดยให้เข้าใจถึงผลเสียของความเครียดและแนวทางปฏิบัติเมื่อเกิดความเครียด
2. จัดให้มีกิจกรรมเพื่อผ่อนคลายความเครียด เช่น การฝึกผ่อนคลายกล้ามเนื้อด้วยวิธีต่างๆ การฝึกสมาธิเพื่อผ่อนคลายความเครียด จัดให้มีการปรึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ปัจจัยทางด้าน เพศ อายุ การศึกษา และชั่วโมงการทำงานมีความสัมพันธ์กับระดับความสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นปัจจัยที่น่าทำการศึกษาในเชิงลึกต่อไป
2. เนื่องจากศึกษาครั้งนี้ ทำการศึกษาเฉพาะผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น จึงควรที่จะมีการศึกษาภาวะความสุขของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมในต่างจังหวัด เพื่อเปรียบเทียบภาวะความสุขว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

รายการอ้างอิง

- [1] อภิชาติ มงคล, วัชณี หัตถพนม, ภัสรา เศรษฐ์โชติศักดิ์, วรรณประภา ชลอรกุล, ละเอียด ปัญโญใหญ่ และสุจิต สุวรรณชีพ. การศึกษาด้านนี้ชี้วัดสุขภาพจิตคนไทย. วารสารสมาคมจิตแพทย์ 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2545): 46.
- [2] Glatzer W. Happiness. Classic theory in the light of current research. J Happiness Studies [Online].2000. Available from: <http://www.kluweronline.com/issn/1389-4978/contents>. [2003, April 20].
- [3] ดวงพร หิรัญรัตน์. ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวโรเจอร์สต่อความสุขของเด็กในสถานกำพร้า. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- [4] Waterman, AS. Two Conceptions of happiness: Contrasts of Personal Expressiveness (Eudaimonia) and Hedonic Enjoyment. Journal of Personality and Social Psychology, 64(1993) : 678-91.
- [5] Argyle M, Martin M. The Psychology cause of happiness. In : StackF , Argyle M , SchawarzN, (eds.). Subjective well-being, pp.77-95 Great Britain : BPOC Wheatons, 1991.
- [6] McGill, V.J. The idea of happiness. 2nd ed. USA : Frederick A. Praeger, 1968.
- [7] Kenny AN. Aristotle on the perfect life. Oxford : Oxford University Press, 1995.
- [8] Watson D, Clark LA, McIntyre CW, Hamaker S. Affect , personality and social activity. Journal of Personality and Social Psychology, 63(1992) : 1011-25.
- [9] King LA. Why happiness is good for you : A commentary on Fredrickson. Prevention and treatment [online] 2000. Available from : <http://journals.apa.org/prevention/volume3/pre0030004.html>. [2003 Apr 21].

- [10] Myers DG. The funds, friends and faith of happy people. Am Psychol, 55(2000) :56-67.
- [11] Hill P, Argle M. Positive moods derived from leisure and their relationship to happiness and personality. Pers Individ Dif, 25(1998) : 523-35.
- [12] ดวงใจ กสานติกุล. Mood disorder. ใน : บุรณี กาญจนถวัลย์ และนันทิกา ทวีชาชาติ (บรรณาธิการ), พฤติกรรมมนุษย์และความผิดปกติทางจิต, หน้า107-110. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- [13] วรวิพรรณ นีวาตพันธ์. Anxiety disorder. ใน : บุรณี กาญจนถวัลย์ และนันทิกา ทวีชาชาติ (บรรณาธิการ), พฤติกรรมมนุษย์และความผิดปกติทางจิต, หน้า84-87. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- [14] ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์. การเรียนรู้มีความสุข : สารเคมีในสมองกับความสุขและการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สยามสปอร์ต ซินดิเคท, 2544.
- [15] Dawson T. Nervous systems. In : Cambell NA , Reece JB , Mitchell LG. Eds. Biology 5th, pp. 970-986. California : Benjamin / Cummings ; 1999.
- [16] สี่มา ชัยสวัสดิ์. ชีววิทยา เล่ม 3. กรุงเทพฯ : แมท เซ็นเตอร์ , 2523.
- [17] Dawson T. Chemical signals in animals. In : Campbell NA , Reece JB , Mitchell LG,(eds.). Biology 5th, pp. 900-909. California : Benjamin / Cummings ; 1999.
- [18] Wong William. The hormones of Happiness [Online].2004. Available from: http://www.life-enthusiast.com/new/s_wong1htm. [9 March 2004].
- [19] วิจิตร วรุตบางกูร. ของฝากผู้บริหาร บุคลิกลักษณะผู้นำและพฤติกรรมผู้นำ. ประชาบาล (10 กุมภาพันธ์ 2521) : 14-18.
- [20] Reddin, W. J. Managerial effectiveness New York : Mc Graw-Hill, 1970.

- [21] ธงชัย มั่นคงเดช. ภาวะผู้นำ[ออนไลน์].2541 แหล่งที่มา <http://dit.dru.ac.th/home/023/psychology/chap4.html>. เอฟอีดี ซีเนเตอร์ : จันทนา ส่งเสริมชัย, 2541.
- [22] ระวัง เนตรโพธิ์แก้ว.องค์การและการจัดการ.พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พิทักษ์อักษร,2537.
- [23] สมยศ นาวิการ. การบริหาร. กรุงเทพมหานคร: นวสาส์น.2538.
- [24] Quinn, R. E., et al. Becoming a master manager : A competency framework. New York : John Wiley and Sons,1990.
- [25] Emmons RA. Personal strivings : an approach to personslity and subjective well-being. Journal of Personality and Social Psychology, 51(1986) : 1058-68.
- [26] Francis LJ, Ziebertz HG, Lewis CA. The relationship between religion and happiness among German students. Pastoral Psychol, 51(2003) : 273-283.
- [27] Tsou MW , Liu JT. Happiness and domain satisfaction in Taiwan. J Happiness studies [online].2001. Available from : <http://journals.kluweronline.com/>. [2001 Apr 24].
- [28] รุจิเรข สุ่นปาน. ภาวะสุขภาพจิตของพนักงานปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรม คณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541.
- [29] อมรากลุส อินโชนานนท์. สุขภาพจิต12. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศาสนา, 2532.
- [30] ธงชัย ทวีชาชาติ, พนมศรี เสาร์สาร, ภักคนพิน กิตติรักษนนท์, นันทิกา ทวีชาชาติ และสุชุม เฉลยทรัพย์. รายงานวิจัยความเครียดและสุขภาพจิตของคนไทย. กรุงเทพมหานคร : กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2539.

- [31] Diener,E. Subjective well-being. Psychological Bulletin, 95(1984) : 542-575.
- [32] Argyle,M. The Psychology of Happiness.Great Britain:Richard Clay Bungay and Suffolk, 1987.
- [33] Stave AM. The effects of cockpit environment on long term pilot performance. Human-factors, 19 (1977) : 503-14.
- [34] Sivadon P and Veil C. Psychopathology of Industrial Work. Hygiene Mental, 54 (April 1965) : 101-20.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะความสุขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมใน กรุงเทพมหานคร
เรียนท่านผู้เข้าร่วมการวิจัยทุกท่าน

ท่านเป็นผู้ได้รับเชิญจากผู้วิจัยให้เข้าร่วมศึกษาในงานวิจัยเกี่ยวกับภาวะความสุขและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ก่อนที่ท่านจะตกลงเพื่อเข้าร่วมการศึกษาวิจัยดังกล่าว ขอเรียนให้ท่านทราบถึงเหตุผลและรายละเอียดของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะความสุขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมในกรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์เพื่อนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะความสุขของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมไปใช้เป็นข้อมูล ในการส่งเสริมปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสุขสำหรับผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อคุณภาพชีวิต ที่ดีต่อไปในอนาคต

หากท่านตกลงที่จะเข้าร่วมการศึกษาวินิจฉัยจะมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามมาให้ท่านทำ ซึ่งท่านจะต้องเป็นผู้ตอบและประเมินด้วยตนเองทั้งหมด โดยใช้เวลาในการทำแบบสอบถามประมาณ 20 นาที ซึ่งประกอบด้วย ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปจำนวน 11 ข้อ ส่วนที่ 2 แบบวัดความสุขของคนไทยฉบับสมบูรณ์จำนวน 66 ข้อ

ประการสำคัญที่ท่านควรทราบ คือ

การเข้าร่วมในการศึกษาครั้งนี้ท่านจะไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ใดๆ เป็นพิเศษทั้งสิ้น ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลท่านต่อหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกระทำได้เฉพาะกรณีที่ได้รับการยินยอมจากท่านเท่านั้น

หากท่านมีปัญหาหรือข้อสงสัยประการใด กรุณาติดต่อนางสาวจิตราภรณ์ วัฒนศัพท์ ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ ตึกธนาคารกรุงเทพ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โทร. 086-735-3447 ซึ่งยินดีให้คำตอบท่านทุกประการ

หากท่านมีข้อร้องเรียนปัญหาจริยธรรมการวิจัย ขอให้ติดต่อสำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย โทร. 02-256-4455 ต่อ 14, 15

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่านมา ณ ที่นี้

ใบยินยอมให้ทำการวิจัยในมนุษย์

การวิจัยเรื่อง ภาวะความสุขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมใน
กรุงเทพมหานคร

วันที่ให้คำยินยอม วันที่..... เดือน.....พ.ศ. 2551

ก่อนที่ข้าพเจ้าจะลงนามในใบยินยอมในการวิจัยครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้อ่านคำชี้แจงจากผู้วิจัย
เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการส่งเสริมปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสุข
ในกลุ่มผู้บริหาร

วิธีการวิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละบุคคลไว้เป็นความลับ และจะเปิดเผยได้
เฉพาะในรูปของการสรุปผลรวมของการวิจัย

ผู้วิจัยรับรองว่า จะตอบคำถามต่างๆ ที่ข้าพเจ้าสงสัยด้วยความเต็มใจไม่ปิดบังซ่อนเร้น
จนข้าพเจ้าจะพอใจ

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความดังกล่าวข้างต้น และมีความเข้าใจดีทุกประการ จึงได้ลงนามในใบ
ยินยอมนี้ด้วยความเต็มใจ

ลงนาม.....ผู้ยินยอม
(.....)

ลงนาม.....พยาน
(.....)

ลงนาม.....พยาน
(.....)

ลงนาม.....ผู้วิจัย
(นางสาวจิตราภรณ์ วัฒนศัพท์)

หมายเหตุ : ผู้ยินยอมมีสิทธิในการปฏิเสธที่จะให้ความร่วมมือในการวิจัยเมื่อใดก็ได้

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย และเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ.....ปี
3. กิจกรรมทางศาสนาที่ปฏิบัติเป็นประจำ

☐ ทำบุญตักบาตร	☐ ประกอบกิจกรรมศาสนาที่โบสถ์
☐ ทำละหมาด	☐ อื่นๆ(โปรดระบุ).....
4. ระดับการศึกษา

☐ ประถมศึกษา	☐ มัธยมศึกษา	☐ พานิชย์/ อาชีวศึกษา/อนุปริญญา
☐ ปริญญาตรี	☐ สูงกว่าปริญญาตรี	☐ อื่นๆ(โปรดระบุ).....
5. สถานภาพสมรส

☐ โสด	☐ แต่งงานหรือมีคู่อยู่ด้วยกัน
☐ แยกกันอยู่หรือหย่าร้าง	☐ คู่สมรสเสียชีวิตไปแล้ว
6. รายได้ต่อเดือน.....บาท

☐ รายได้เพียงพอมีเงินออม	☐ รายได้เพียงพอไม่มีเงินออม
☐ รายได้ไม่เพียงพอไม่มีหนี้สิน	☐ รายได้ไม่เพียงพอมีหนี้สิน
7. ลักษณะครอบครัว

☐ อาศัยอยู่คนเดียว
☐ ครอบครัวเดี่ยว (มีเฉพาะบิดา มารดา บุตร)
☐ ครอบครัวขยาย (มีปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา อาศัยอยู่ด้วยกัน)
8. การैयाหรือสารเสพติด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ สูบบุหรี่ จำนวน.....มวน/วัน
☐ เหล้า / แอลกอฮอล์ / ยาตองเหล้า ประมาณ.....แก้ว/ครั้ง,ครั้ง/เดือน
☐ ใช้นานอนหลับ หรือสารที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทประมาณ.....เม็ด/ครั้ง ,ครั้ง/เดือน
☐ น้ำชา / กาแฟ ประมาณ.....แก้ว/วัน
☐ สารเสพติดผิดกฎหมายที่พบได้ทั่วไปเช่นยาบ้า กัญชา ฝิ่น สารระเหยประมาณ..... ครั้ง/เดือน

9. ท่านเคยมีโรคประจำตัวหรือไม่

ไม่มี มี (ป่วยเป็นโรค.....)

10. ท่านเล่นกีฬาหรือออกกำลังกายบ่อยเพียงใด โปรดระบุ.....ครั้ง/ สัปดาห์ 11. ใน 1 วัน

ท่านปฏิบัติงานเป็นระยะเวลา.....ชั่วโมง

แบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 : แบบประเมินภาวะสุขภาพจิต

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่มีข้อความตรงกับตัวท่านมากที่สุดคำถามต่อไปนี้

จะถามถึง ประสบการณ์ของท่านในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา ให้ท่านสำรวจ ตัวท่านเองและประเมินเหตุการณ์ อารมณ์ความคิดเห็น และความรู้สึกของท่านว่าอยู่ในระดับใด แล้วตอบลงในช่องคำตอบที่เป็นจริงกับ ตัวท่านมากที่สุด โดยคำตอบจะมี 4 ตัวเลือกคือ

ไม่เลย หมายถึง ไม่เคยมีเหตุการณ์ อารมณ์ ความรู้สึก หรือไม่เห็นด้วยกับเรื่องนั้น ๆ

เล็กน้อย หมายถึง เคยมีเหตุการณ์ อารมณ์ ความรู้สึกในเรื่องนั้น ๆ เพียงเล็กน้อยหรือเห็นด้วยกับเรื่องนั้น ๆ เพียงเล็กน้อย

มาก หมายถึง เคยมีเหตุการณ์ อารมณ์ ความรู้สึกในเรื่องนั้น ๆ มาก หรือเห็นด้วยกับเรื่องนั้น ๆ มาก

มากที่สุด หมายถึง เคยมีเหตุการณ์ อารมณ์ ความรู้สึกในเรื่องนั้น ๆ มากที่สุด หรือเห็นด้วยกับเรื่องนั้น ๆ มากที่สุด

ข้อที่	คำถาม	ไม่เลย	เล็กน้อย	มาก	มากที่สุด
1	ท่านรู้สึกพึงพอใจในชีวิต				
2	ท่านรู้สึกว่าชีวิตของท่านมีความสุข				
3	ถ้าให้เปรียบเทียบกับในอดีตท่านรู้สึกว่าชีวิตในปัจจุบันของท่านมีความสุข				
4	ท่านมีโรคประจำตัวที่ต้องรักษาอย่างต่อเนื่อง				
5	ท่านต้องไปรับการรักษาพยาบาลเสมอ ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตและทำงานได้				

ข้อที่	คำถาม	ไม่เลย	เล็กน้อย	มาก	มากที่สุด
6	ท่านต้องใช้เวลา (กิน นอน ทา) อยู่เสมอ จึงจะสามารถทำงานได้				
7	ท่านเป็นโรคเรื้อรัง (เบาหวาน ความดันโลหิต หัวใจ อัมพาต ลมชัก ฯลฯ ในกรณีถ้ามี ให้ใส่เล็กน้อยหรือมากตามอาการที่มี)				
8	ท่านรู้สึกกังวลและทุกข์ทรมานใจเกี่ยวกับการเจ็บป่วยของท่าน				
9	ท่านรู้สึกว่าชีวิตของท่านไร้ค่า ไม่มีประโยชน์				
10	ท่านรู้สึกพึงพอใจในชีวิตของท่านมีแต่ความทุกข์				
11	ท่านยอมรับรูปร่างหน้าตาของตนเองได้				
12	ท่านพึงพอใจในรูปร่างหน้าตาของท่าน				
13	ท่านรู้สึกพอใจที่สามารถทำอะไร ๆ ผ่านไปได้ในแต่ละวัน				
14	ท่านสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ ด้วยตัวท่านเอง				
15	ท่านพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับบุคคลอื่น				
16	ท่านมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนบ้าน				
17	ท่านคิดว่าท่านมีความเป็นอยู่และฐานะทางสังคมตามที่ท่านได้คาดหวังไว้				
18	ท่านรู้สึกประสบความสำเร็จและความก้าวหน้าในชีวิต				
19	ท่านประสบความสำเร็จอย่างที่ท่านต้องการเสมอ				
20	ท่านรู้สึกพึงพอใจกับฐานะความเป็นอยู่ของท่าน				
21	ท่านมองปัญหาทุกปัญหาเป็นสิ่งที่แก้ไขได้				
22	ท่านสามารถควบคุมอารมณ์ได้ เมื่อมีเหตุการณ์คับขันหรือร้ายแรงเกิดขึ้น				
23	ท่านมั่นใจที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ร้ายแรงที่เกิดขึ้นในชีวิต				

ข้อที่	คำถาม	ไม่เลย	เล็กน้อย	มาก	มากที่สุด
24	ท่านพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาและไม่กลัวปัญหาที่เกิดขึ้น				
25	ท่านแก้ปัญหาที่ขัดแย้งได้ดีเสมอ				
26	บางครั้งท่านรู้สึกเศร้าโดยไม่ทราบสาเหตุ				
27	ท่านรู้สึกซีโมโห คุณเดียวหรือหวั่นไหวง่ายอย่างไม่มีเหตุผล				
28	ท่านหยุดหงิดโมโหง่ายถ้าท่านถูกวิพากษ์วิจารณ์				
29	ท่านรู้สึกกังวลใจกับเรื่องทุกเรื่องที่มากระทบตัวท่าน				
30	ถ้าสิ่งต่าง ๆ ไม่เป็นไปตามที่คาดหวังท่านจะรู้สึกหงุดหงิด				
31	ท่านรู้สึกหงุดหงิดกังวลใจกับเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เกิดขึ้นเสมอ				
32	ท่านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นตามโอกาสอันควร				
33	ท่านเสียสละแรงกายหรือทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ส่วนรวม				
34	หากมีสถานการณ์ที่คับขันเสี่ยงภัยท่านพร้อมจะให้ความช่วยเหลือร่วมกับผู้อื่น				
35	ท่านต้องการที่จะทำบางสิ่งแปลกใหม่และแตกต่างกว่าที่เป็นอยู่				
36	ท่านมีความสุขกับการริเริ่มงานใหม่ ๆ และมุ่งมั่นที่จะทำให้สำเร็จ				
37	ท่านรู้สึกผิดหวังในตัวเอง				
38	ท่านรู้สึกว่าชีวิตของท่านน่าเบื่อ				
39	ท่านรู้สึกเบื่อหน่ายท้อแท้กับการดำเนินชีวิตประจำวัน				
40	ท่านรู้สึกคล้ายคนล้มเหลวหรือประสบกับความผิดหวัง				
41	เมื่อท่านจะเริ่มทำงานที่มีความยุ่งยาก ท่านจะขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยอยู่เสมอ				

ข้อที่	คำถาม	ไม่เลย	เล็กน้อย	มาก	มากที่สุด
42	ความเชื่อหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ท่านยึดถือ ทำให้ท่านมีความเข้มแข็งและสามารถเผชิญกับความยุ่งยากได้				
43	เมื่อท่านพบกับความผิดหวังหรือทุกข์ใจ ท่านจะขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วย				
44	ท่านพึงพอใจกับความสามารถของตนเอง				
45	ท่านรู้สึกภูมิใจในตนเอง				
46	ท่านรู้สึกยินดีกับความสำเร็จของคนอื่น				
47	ท่านรู้สึกเห็นอกเห็นใจเมื่อผู้อื่นมีทุกข์				
48	ท่านรู้สึกเป็นสุขในการช่วยเหลือผู้อื่นที่มีปัญหา				
49	ท่านมีความมั่นใจว่าญาติหรือเพื่อนจะช่วยเหลือท่านถ้ามีเหตุการณ์ร้ายแรงหรือฉุกเฉินเกิดขึ้นกับท่าน				
50	ท่านมีเพื่อนหรือญาติพี่น้องคอยช่วยเหลือท่านในยามที่ท่านต้องการ				
51	ท่านได้รับความช่วยเหลือตามที่ท่านต้องการจากคนอื่น				
52	ท่านเห็นด้วยว่าครอบครัวของท่านเป็นแหล่งที่จะช่วยหาทางออกให้กับปัญหาส่วนใหญ่ที่ท่านมี				
53	ท่านเห็นด้วยว่าสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่มีความรู้สึกผูกพันอย่างใกล้ชิด				
54	ท่านเห็นด้วยว่าครอบครัวของท่านสามารถแก้ปัญหาได้ทุกอย่าง				
55	ท่านรู้สึกมั่นคงปลอดภัยเมื่ออยู่ในครอบครัว				
56	เมื่อท่านป่วยหนักท่านเห็นด้วยว่าครอบครัว และญาติจะ ดูแลท่านเป็นอย่างดี				
57	ท่านปรึกษาหรือขอความช่วยเหลือจากครอบครัวเสมอ เมื่อท่านมีปัญหา				
58	สมาชิกในครอบครัวมีความรักและผูกพันต่อกัน				

ข้อที่	คำถาม	ไม่เลย	เล็กน้อย	มาก	มากที่สุด
59	ท่านมั่นใจว่าชุมชนที่ท่านอยู่อาศัยมีความปลอดภัยต่อท่าน				
60	ท่านรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในทรัพย์สินเมื่ออาศัยอยู่ในชุมชนนี้				
61	เมื่อท่านเจ็บป่วยท่านไปใช้บริการจากหน่วยงานสาธารณสุขใกล้บ้าน				
62	เมื่อญาติของท่านเจ็บป่วยก็นำไปรับบริการจากบริการสาธารณสุขใกล้บ้านเช่นกัน				
63	ท่านมีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียด				
64	ท่านมีความสุขทุกครั้งที่มีเวลาว่างเพื่อพักผ่อนคลาย				
65	ในชุมชนมีเสียงดังรบกวนการดำเนินชีวิตของท่าน				
66	ในชุมชนมีกลิ่นเหม็นรบกวนการดำเนินชีวิตของท่าน				

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวจิตราภรณ์ วัฒนศัพท์ เกิดเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2524 ที่จังหวัดเพชรบูรณ์ สำเร็จการศึกษาวิทยาศาสตร์บัณฑิต (ชีววิทยา) จากมหาวิทยาลัยนเรศวร ในปีการศึกษา 2548 เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2549 ปัจจุบันทำงานตำแหน่ง นักจิตวิทยา สถาบันบำบัดอาศนะราดูร กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย